

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o.

3. LETNO POROČILO

O IZVAJANJU UKREPOV
ZAKONA O RAZVOJNI PODPORI POMURSKI REGIJI
V OBDOBJU 2010-2015

V LETU 2012

April 2013

Kazalo

1. Povzetek – Pomurje v krizi in odziv nanjo	3
2. Prikaz stanja in razvojnih težav v Pomurju	8
3. Ukrepi in organi izvajanja Zakona	11
3.1 Ukrepi in instrumenti	11
3.1.1. Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015	12
3.1.2. Spodbude za zaposlovanje	14
3.1.3. Davčna olajšava za investiranje	15
3.1.4. Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije	15
3.2. Organi usklajevanja in izvajanja zakona	16
3.2.1. Medresorska komisija	16
3.2.2. Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji	17
3.2.3. Regionalna razvojna agencija Mura	17
4. Analiza izvajanja aktivnosti po ukrepih Zakona	19
4.1. Program POMURJE 2015	19
4.1.1. Izvajanje aktivnosti Programa POMURJE 2015	20
4.1.1.1. Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest	20
4.1.1.2. Spodbujanje razvoja človeških virov	24
4.1.1.3. Spodbujanje socialnega podjetništva	26
4.1.1.4. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije	26
4.1.1.5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v Pomurski regiji	29
4.2. Spodbude za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje	30
4.2.1. Spodbude za zaposlovanje	31
4.2.2. Davčne olajšave za zaposlovanje	33
4.2.3. Davčne olajšave za investiranje	33
4.3. Vzpostavitev medpodjetniškega izobraževalnega centra	35
4.4. Vzpostavitev regijskega gospodarskega središča (»Razvojni center slovenskega gospodarstva«)	38
4.5. Vlaganje v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnost	40
4.5.1. Način izvajanja	40
4.5.1.1. Stanje na področju ukrepa	43
4.5.2. Načrtovane aktivnosti v letih 2013	44
4.6. Vlaganje v infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo	45

5.	Koordinacija drugih ukrepov Vlade RS za Pomursko regijo.....	49
5.1.	Poročanje ministrstev o ukrepih v širšem smislu zakona	49
5.1.1.	Poročilo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.....	49
5.1.2.	Poročilo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.....	52
5.1.2.1.	Eko Sklad	52
5.1.3.	Slovenski regionalno razvojni sklad.....	53
5.1.4.	Poročilo Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.....	53
5.1.5.	Poročilo Ministrstva za obrambo.....	53
5.1.6.	Poročilo Ministrstva za zdravje	54
5.2.	Črpanje EU sredstev	55
5.2.1.	Kohezijska politika v Sloveniji	55
5.2.1.1.	Pregled črpanja EU sredstev v Sloveniji za vse tri operative programe.....	56
5.2.1.2.	Operativni programi Cilja 3	60
5.3.	Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in uveljavljanje skupnega slovenskega gospodarskega prostora.....	64
5.4.	Služba za narodnosti.....	68
6.	Kazalniki za spremljanje učinkovitosti izvajanja zakona	69
6.1.	Kazalniki Programa POMURJE 2015.....	71
7.	Finančni prikaz izvajanja zakona.....	73

1. Povzetek – Pomurje v krizi in odziv nanjo

Pomurje v zadnjem obdobju zaznamuje vrsta dogodkov, ki so v veliki meri vplivali tako na delovanje države kot na delovanje regije in občin v Pomurju. Kot odziv na izrazito stopnjevanje gospodarske krize v Pomurju, se je s sprejetjem Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji **Vlada RS v letu 2009 odločila za integriran in ciljno usmerjeni pristop z vključevanjem** več razvojnih programov več ministrstev. S tem se je želelo gospodarsko dinamizirati regijo in doseči njeno dolgoročno razvojno prestrukturiranje. Z novim pristopom v Pomurju je regionalna politika utrla pot novemu Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki je bil sprejet v marcu 2011.

Konec leta 2012 je bilo v Pomurski regiji 8.996 brezposelnih, kar je sicer za 5,9 % manj kot decembra 2011, v tem obdobju se je število brezposelnih v državi povečalo za 4,7%, brezposelni v Pomurju pa predstavljajo 7,6 % vseh brezposelnih v Sloveniji.

V Pomurski regiji po zadnjih podatkih registra AJPes je v letu 2011 delovalo 1.669 gospodarskih družb, 3.565 samostojnih podjetnikov in 36 zadrug. Velike družbe predstavljajo 1,5%, srednje velika družbe 2,4% ter male in mikro družbe 96,1 % vse družb v regiji.

Velika podjetja so zaposlovala 16,3 % vseh zaposlenih, srednja podjetja 34,0 % vseh zaposlenih (ki v zadnjih desetih letih beležijo tudi največjo rast zaposlenosti) ter mikro in majhna podjetja 49,7% vseh zaposlenih v regiji.

Po zadnjih razpoložljivih podatkih AJPes-izpostava Murska Sobota o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug v Pomurju v letu 2011, prihodki na zaposlenega še vedno zaostajajo za slovenskim povprečjem za tretjino (32,8%), dodana vrednost na zaposlenega za 31 % in bruto plača na zaposlenega v gospodarskih družbah za 19,3 %. Pomursko gospodarstvo je še vedno v finančno-gospodarskem krču, tako kot tudi sicer gospodarstvo drugje po Sloveniji, vendar je zaradi ekonomske šibkosti v Pomurski regiji njegov vpliv bistveno močnejši.

Pričujoče poročilo je tretje letno poročilo o izvajanju ukrepov Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (v nadaljnjem besedilu: Zakon) in zajema obdobje **od 1. januarja do 31. decembra 2012.**

V aprilu 2012 je bil v okviru Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije 2010-2015 (v nadaljnjem besedilu: Program) v okviru prvega instrumenta Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest, objavljen *četrti javni razpis za **spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest.*** Razpisanih je bilo skupaj 6.175.000 EUR nepovratnih sredstev za leti 2012 in 2013. Odobrena so bila vsa razpisana sredstva. Po dveh odstopih od pogodb **se je** v letu 2012 **izvedlo 22 projektov začetnih investicij.** Skupna vrednost sofinanciranih investicij znaša **18.067.256,55 EUR.** V letu 2012 je bilo izplačanih **3.368.523,85 EUR.** Podatki iz sklenjenih pogodb kažejo, da bo v povprečju na projekt začetne investicije realiziranih 5,5 zaposlitev. **Povprečna cena ustvarjenega delovnega mesta je 28.071,03 EUR.**

V mesecu juniju 2012 je bil izven tudi *prvi javni razpis za **sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje***

velikih podjetij v sodelovanju Slovenskega regionalnega razvojnega sklada in RRA Mure. Skupaj je bilo razpisanih 1.037.000 EUR sredstev, od tega 900.000 EUR nepovratnih sredstev in 137.000 EUR sredstev za subvencioniranje obrestne mere. Odobrenih je bilo 769.742,69 EUR nepovratnih sredstev in 33.713,13 EUR za subvencioniranje obrestne mere. V letu 2012 je bilo izplačanih **769.613,08 EUR** nepovratnih sredstev.

V okviru drugega instrumenta Programa »**Spodbujanje razvoja človeških virov**« se je nadaljevalo z aktivnostmi krepite regionalnega razvojnega menedžmenta. Za izvajanje podpore vladni projektni pisarni v Pomurski regiji v letu 2012 so bili regionalni razvojni agenciji Mura odobreni trije zahtevki v skupni višini **141.345,01 EUR**.

V okviru tretjega instrumenta Programa »**Socialno podjetništvo**« v letu 2012 ni bilo objavljenih javnih razpisov.

Na podlagi sprejetega Zakona o socialnem podjetništvu, ki ga je sprejel Državni zbor RS na seji 7. marca 2011 in je stopil v veljavo 1.1.2012, je bila sprejeta Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva, ki je podrobneje opredelila dejavnosti ter »odprta evidenca socialnih podjetij, ki jo vodi MDDSZ. Do konca leta 2012 je bil pripravljen osnutek Strategije razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016. Še niso sprejeti vsi strateški dokumenti s področja in rešena vsa vprašanja glede izvajanja projektov socialnega podjetništva. Za koordinacijo aktivnosti in spodbujanje socialnega podjetništva v Pomurju skrbi RRA Mura v okviru svojih rednih aktivnosti.

V okviru Instrumenta 4 »**Promocija regije**« se je v letu 2012 s podpisom Sporazuma o prenehanju veljavnosti pogodbe in ureditvi medsebojnih razmerij in izplačilom nastalih stroškov v višini 146.225,40 EUR z družbo Pristop d.o.o. dne 13.7.2012 zaključilo sodelovanje. Aktivnosti v okviru tega instrumenta je v letu 2012 izvajala tudi RRA Mura. Izdelan je bil Katalog pomurskega gospodarstva, ki vsebuje osnovne informacije o gospodarstvu v Pomurju. RRA Mura je na področju privabljanja tujih investicij pripravila 3 projekte. Prvi projekt se nanaša na podjetje **Carthago AG** (proizvodnja avtomobov, projekt širitve investicije), drugi na podjetje **XAL GmbH** (proizvodnja svetil, za projekt širitve obstoječih proizvodnih obratov) in tretji na podjetje **Atelier Vierkant** (proizvodnja izdelkov iz keramike). Podjetja so kandidirala na avgustovskem roku **Javnega razpisa za spodbujanje tujih neposrednih investicij v Republiki Sloveniji v letu 2012 ter bila uspešna**. Podjetje Carthago AG bo na tej podlagi do leta 2015 zaposlilo 80 delavcev, podjetje XAL GmbH 25 delavcev, podjetje Atelier Vierkant pa je ponujeno subvencijo zavrnilo, vendar bo investicijo izvedlo in zaposlilo 25 delavcev.

Po podatkih **JAPTI/SPIRIT Slovenija** je bilo na Javnem razpisu za spodbujanje tujih neposrednih investicij v Republiki Sloveniji v letih 2010-2012 **odobrenih skupaj osem investicij**, ki se bodo izvajale na območju izvajanja Zakona. Vrednost vseh **osmih investicij** v letih 2010-2012 znaša **16.924.000,00 EUR**. **Po zaključku investicij bodo tuji investitorji ustvarili 451 delovnih mest**.

V okviru Instrumenta 5 »**Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov**« so se v tem letu zaključile aktivnosti z izbranimi izvajalcema Oikos d.o.o. in Meta Group d.o.o. s podpisom sporazuma o prenehanju veljavnosti pogodbe in ureditvi medsebojnih razmerij z dne 4.12.2012. V okviru vsebinskega sklopa »**Vzpostavitev razvojnega partnerstva v regiji**« sta bili v letu 2012 izvedeni dve srečanji **Strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju**, v mesecu marcu in decembru 2012. Prav tako je bil na osnovi pilotne izvedbe Javnega razpisa za sofinanciranje

začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v Pomurski regiji v okviru Instrumenta 1, pripravljen projektni predlog »**Finančni inženiring RGS**«, ki predvideva izvedbo, s ciljem ustvarjanja novih delovnih mest in pospeševanja podjetništva in razvoja ter s tem ohranitve poseljenosti na obmejnih problemskih območjih, v desetih slovenskih regijah. Aktivnosti v okviru tega instrumenta je v sodelovanju z vladno projektno pisarno, izvajala RRA Mura.

V zvezi z uvedenimi davčnimi spodbudami v Pomurski regiji je bil v marcu 2010 pripravljen ***Priročnik za uporabo Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015.*** Podatkov za leto 2012 še ni mogoče predstaviti, saj bodo ti znani predvidoma do konca maja 2013. Zato navajamo le podatke, ki se nanašajo na leto 2011. Davčni zavezanci so uveljavljali olajšavo za investiranje in spodbudo za zaposlovanje kot sledi: ***Davčne olajšave za zaposlovanje je v letu 2011 koristilo 55 davčnih zavezancev, v skupni vrednosti 1.035.679 EUR. Davčne olajšave za investiranje je v letu 2011 koristilo 291 davčnih zavezancev, v skupni vrednosti 7.890.998 EUR. Spodbude za zaposlovanje je v letu 2012 koristilo 25 podjetij, ki so zaposlila 176 prikrajšanih delavcev. Delodajalcem, ki so z vlogo za povrnitev prispevkov pridobili pravico do povrnitve stroškov zaposlitve, je bilo do 31. 12. 2012 izplačanih skupaj 504.418,04 EUR.***

V letu 2012 se je nadaljeval projekt *Medpodjetniški izobraževalni center – MIC*. V decembru 2011 je MIC Pomurje posredoval vlogo na ministrstvo in na začetku leta 2012 prijavil projekt za sofinanciranje Evropskega sklada za regionalni razvoj in vlogo posredoval v odobritev organu upravljanja. V mesecu marcu je bila med MIZKŠ in upravičencem Srednjo poklicno in tehniško šolo Murska Sobota sklenjena pogodba o sofinanciranju projekta »Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje« v vrednosti 2 mio EUR. V skladu s pogodbo je MIC v mesecu maju pričel z aktivnostmi priprave in objave javnih razpisov za izbor izvajalca del za izdelavo projektne dokumentacije in za izvedbo gradbeno obrtniških in instalacijskih del, ki pa se zaradi nepredvidenih zapletov pri javnem naročanju še niso začela izvajati. Tako je januarja 2013 MIC Pomurje na MIZKŠ posredoval prošnjo za podaljšanje projekta za eno leto, do 15.9.2014, ki je v obravnavi. V letu 2012 je MIZKŠ skladno s pogodbo o sofinanciranju izplačalo MIC Pomurje **62.645,82 EUR** sredstev.

V 2012 se je nadaljevalo izvajanje treh projektov razvojnih centrov slovenskega gospodarstva iz Pomurske regije, iz sektorjev novi materiali, elektroindustrija in elektronika ter energetika, odobrenih na javnem razpisu »Razvojni centri slovenskega gospodarstva« v letu 2010. Izplačanih je bilo **6.543.700,27 EUR** sredstev.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je v letu 2012 nadaljevalo z aktivnostmi in prednostno angažiralo sredstva iz ***Programa razvoja podeželja 2007–2013***. Skladno z Uredbo PRP 2007–2013 se vlogam, katerih lokacija naložbe se nahaja na območju upravičenih občin Pomurske regije, dodeli dodatnih 10 odstotnih točk, ne glede na ostala merila za izbor. V letu 2012 je bilo v okviru 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja 2007-2013 prijaviteljem iz Pomurske regije izplačanih sredstev v **višini 16.356.247,04 EUR**.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je v letu 2012, skupaj z občinami, nadaljevalo z izvedbo projekta vodooskrba Pomurja. ***Projekt vodooskrbe Pomurja*** je vključen v Operativnem programu razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI 2007 - 2013), v indikativni

seznam velikih projektov. Izgradnja omrežja se bo financirala v okviru sredstev Kohezijskega sklada. V sklopu posameznih projektov se bo iz Kohezijskega sklada financirala tudi novogradnja ter rekonstrukcija vodnih virov in transportnih vodovodov. Dokumentacijo v zvezi z pripravo projekta je bila v letu 2012 v zaključni fazi.

Zakon v 13. členu predvideva pripravo letnih poročil, ki jih Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ¹ predlaga Vladi RS. V skladu z zakonom Vlada RS o tem poroča Državnemu zboru RS. Vlada je na 7. redni seji dne **22. marca 2012 sprejela Drugo letno poročilo za leto 2011**². Z vsebino letnega poročila za 2011 je bil seznajen tudi Državni svet RS dne 10.4.2012. Drugo letno poročilo je bilo obravnavano tudi v Državnem zboru RS, na 2. seji Odbora za gospodarstvo dne 24.5.2012, ki se je s poročilom seznanil.

Pričujoče Poročilo za leto 2012 zajema obdobje tretjega leta izvajanja zakona. Pri pripravi so sodelovala vsa ključna ministrstva in uradi, neposredno vključeni v izvajanje zakona in sicer: Ministrstvo RS za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo RS za finance in Davčna uprava Republike Slovenije, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost kulturo in šport, Ministrstvo RS za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo RS za kmetijstvo in okolje, Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja, JAPTI/SPIRIT Slovenija³.

V delu, ki obravnava tako imenovani »Zakon v širšem smislu«, so sodelovala tudi nekatera druga ministrstva z navedbo aktivnosti, katere sicer niso neposredno povezane z izvajanjem Zakona, vendar pa imajo pomemben vpliv na razvoj Pomurja, kot na primer Ministrstvo RS za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo RS za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Ministrstvo RS za obrambo, Ministrstvo RS za zdravje. Letno poročilo vsebuje tudi projekte čezmejnega sodelovanja v okviru Cilja 3 in vsebino, ki se nanaša na aktivnosti Eko sklada, Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Službe za narodnosti.

Iz poročila izhajajoči podatki kažejo, da so se v tretjem letu izvajanja zakona izvajale aktivnosti iz vseh ukrepov, ki jih določa zakon. V letu 2012 so bila izvedena izplačila iz proračuna RS po vseh ukrepih zakona. V okviru izvajanja ukrepa 4. člena zakona, Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije, je bil tudi v letu 2012 največji delež aktivnosti realiziranih v okviru Instrumenta 1 "*Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest*", kjer je bil poleg že četrtega javnega razpisa za sofinanciranje začetnih investicij izveden nov javni razpis začetnih investicij s subvencioniranjem obrestne mere za pridobljene bančne kredite. Nadaljevale so se aktivnosti za zagon projektov v okviru Instrumenta 2 "*Spodbujanje razvoja človeških virov*" in Instrumenta 3 "*Spodbujanje socialnega podjetništva*". Aktivnosti, ki so bile začete na Instrumentu 4 "*Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije*", so bile z podpisom sporazuma o prenehanju veljavnosti pogodbe z izbranim izvajalcem javnega naročila zaključene. Aktivnosti na tem področju je v letu 2012 izvajala RRA Mura. Prav tako so bile aktivnosti izbranega izvajalca javnega naročila s podpisom sporazuma o prenehanju

¹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vladi RS (Ur. list RS, št. 8/2012), prej Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

² Glej **Sklep Vlade (2012)**.

³ Javna agencija RS za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma.

veljavnosti pogodbe v okviru Instrumenta 5 *“Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji”*, v tem letu zaključene. V skladu s četrto spremembo Programa Pomurje 2015 so bila zmanjšana sredstva na Instrumentu 5 ter prerazporejena na druge instrumente, pristojni RRA pa omogočena večja angažiranost za opravljanje del in nalog iz Instrumentov 4 in 5.

Po treh letih izvajanja zakona so prvi merljivi učinki izvajanja zakona že vidni, v javnosti in med podjetniki. Prav tako je po letu 2012 to čas, za realen doprinos deležnikov in spremembo tistih instrumentov, ki ne dajejo pričakovanih rezultatov.

2. Prikaz stanja in razvojnih težav v Pomurju

V letu 2009 je bruto domači proizvod na prebivalca v Pomurju znašal 11.359 evrov in dosegel 65,67% slovenskega povprečja. Regija je v letu 2009 zmanjšala razvojni zaostanek za slovenskim povprečjem za 0,7 odstotne točke glede na leto 2008. Ob tem se zaostajanje Pomurja za povprečno produktivnostjo dela v gospodarskih družbah v Sloveniji prav tako zmanjšuje. Od leta 2009 do 2010 se je produktivnost dela nominalno povečala za 0,6% in dosegla 25.799 evrov, kar pa je še vedno samo 71,57 % povprečja Slovenije (36.044 EUR). V Pomurju so še vedno najnižje plače v državi (1.152 EUR) in zaostajajo za slovenskim povprečjem (1.373 EUR) za 16,1 %.

Po zadnjih razpoložljivih podatkih AJ PES za leto 2011 prihodki na zaposlenega zaostajajo za slovenskim povprečjem za tretjino (33%), dodana vrednost na zaposlenega za 31 % in bruto plača na zaposlenega v gospodarskih družbah za 19,3 %. Pri neto dodani vrednosti na zaposlenega je v letu 2008 zaostanek v Pomurju znašal 30%, v letu 2009 le še 25%, v letu 2010 pa se je spet povečal na 28%, v letu 2011 na 31 %, kar nakazuje na moč gospodarske krize, ki se je tudi v Pomurju odrazila v več valovih. Podobno je pri bruto plači na zaposlenega, kjer je bilo zaostajanje Pomurja v letu 2008 20-odstotno, v letu 2009 15-odstotno in v letu 2010 16-odstotno, v letu 2011 pa se je zaostajanje bruto plač glede na slovensko povprečje spet povečalo na 19,3 %.

Po podatkih pomurske izpostave AJ PES je v letu 2011 v Pomurski regiji poslovalo 1.669 družb, od tega 1.508 (90,4%) mikro družb, 95 (5,7 %) majhnih družb, 41 (2,5 %) srednjih družb in 25 (1,5 %) velikih družb. Pomurske družbe so v letu 2011 zaposlovale 16.647 delavcev, kar predstavlja 3,7% vseh zaposlenih v slovenskih družbah. Industrijske zmogljivosti so skoncentrirane na mestnih območjih. Večja industrijska središča so: Murska Sobota (predelovanje hrane, predelovanje kovin, medicinska oprema in tekstilna industrija), Lendava (petrokemična industrija, oprema za skladišča), Gornja Radgona (predelovanje hrane, elektronske naprave) in Ljutomer (umetna vlakna, predelovanje hrane). Družbe so v letu 2011 ustvarile neto čisto izgubo v višini 0,7 mio EUR, kar je za 8,5 krat manj kot v letu 2010, samostojni podjetniki pa so kot celota ugotovili za 11% višji neto podjetnikov dohodek kot v letu 2010, ki je znašal 14,4 mio EUR, in so edini med poslovnimi subjekti poslovali pozitivno.

Po podatkih SURS je bila povprečna mesečna bruto plača za leto 2011 v Sloveniji 1.524,65 EUR. V istem obdobju je povprečna mesečna bruto plača za pomursko statistično regijo znašala 1.325,62 EUR in tako bila za 13,1% odstotka nižja od slovenskega povprečja (v letu 2010 je bila nižja od slovenskega povprečja za 12,4%).

Z razvojem podpornega okolja za podjetništvo bo treba podpreti ustvarjanje novih delovnih mest in spremeniti način razvoja podjetij, da bo temeljil na novih proizvodih in tržnih ciljih. Ker največ delovnih mest daje **tradicionalna industrija**, se srečujemo z nizko stopnjo znanja o poslovanju in upravljanju ter izkušenj pri tem. Manjka podjetniške kulture. Sodobne oblike zaposlovanja, kot sta socialno podjetništvo in zadružništvo, so lahko dopolnitev zaposlitvam v gospodarskih družbah.

Ne le v Pomurju, tudi v drugih okoljih sta **tekstilna in živilskopredelovalna industrija** v velikih strukturnih težavah. Zaradi globalizacije je na svetovne trge uspelo priti manjšim predelovalcem in proizvajalcem, ki z uporabo sodobnih tehnologij lažje zadovoljijo potrebe trgov in se zaradi manjših

naložb v tehnologije lažje odzivajo na hitre spremembe na trgih. Proizvajalci so se predvsem v živilski industriji povezali v konglomerate, ki na tržnih poteh še dodatno zmanjšujejo stroške in povsem prevzamejo trg po vertikali in horizontali. V tekstilni industriji so se manjši proizvajalci usmerili na nekaj segmentov in znamke diferencirali glede na kakovost in ceno ter ponovno združeni zapolnili celoten spekter potreb kupcev. Zaradi zaostajanja v razvoju je celotna predelovalna industrija Pomurja ostala kapitalsko in delovno intenzivna.

Raziskave in razvoj so v Pomurju na razmeroma nizki stopnji. Raziskovalne ustanove so pogosto povezane s stopnjo univerzitetne izobrazbe, zato tukaj ni večjih raziskovalnih središč. Raziskave v zasebnem sektorju so redke. Raziskovalci v zasebnem sektorju pogosto nimajo primerne opreme in ne uporabijo vsega svojega strokovnega znanja. Zaradi tega je potreba po raziskovalnih in tehnoloških središčih velika. Poleg tega prav tako ni visoko-tehnološke industrije ter mreženja in združevanja industrij v grozde. Kljub temu so pobude za raziskave na teh področjih: okoljska ergonomija, industrijsko oblikovanje, fotovoltaika in biomasa, novi materiali ter bioplin. Smiselno je podpreti predvsem tiste, po katerih povprašuje gospodarstvo in jih je pripravljeno tudi financirati.

Glavne težave v **turizmu** so: le sezonsko delovanje turistične industrije (razen toplic), nizka stopnja trženja kulturne in naravne dediščine, pomanjkanje izmenjave informacij v turistični industriji in pri tržnem sodelovanju. Dodatna težava Pomurja kot širše regijske turistične destinacije je pomanjkanje mikro in malega turističnega podjetništva (družinskega podjetništva) s ponudbo specializiranih (certifikati kakovosti in tržne znamke), inovativnih, visokokakovostnih turističnih proizvodov in storitev.

Kmetijska dejavnost je zaradi ugodnih naravnih danosti ena od najpomembnejših gospodarskih dejavnosti v Pomurju, saj ima regija skoraj petkrat več obdelovalnih površin na prebivalca kot je slovensko povprečje in za polovico presega priporočeno površino. Prevladujoč tip kmetovanja v Pomurju je mešana rastlinska pridelava in poljedelstvo, narašča tudi zanimanje za vrtnarstvo. Poleg ključnih podjetij, ki delujejo na področju pridelovalne in predelovalne industrije, je v zadnjih letih zaznati tudi pojav manjših zasebnih predelovalnih obratov. Glavne težave, s katerimi se sooča pomursko kmetijstvo so: majhne in razdrobljene kmetije, nizka produktivnost in dodana vrednost, upad kmetij, ki so se ukvarjale z živinorejo, zaraščanje kmetijskih zemljišč, nizka stopnja izobrazbe kmetov, pomanjkanje znanja o upravljanju in podjetništvu, velik delež kmetov s polovičnim delovnim časom, visoka starost kmetov.

Pomurje ima velike možnosti za razvoj konkurenčnega kmetijstva temelječega na načelih trajnostnega razvoja. Biopridelava in lokalna (samo)oskrba s hrano so tržna niša, ki še ni povsem izkoriščena.

Trg dela. Zaradi premalo širokega razvoja gospodarstva regije in odpuščanja v nekaterih podjetjih se v regiji srečujemo s strukturno brezposelnostjo. Precej zaposlenih, ki danes še delajo v tekstilni industriji, bo sčasoma verjetno postalo brezposelnih in sicer v starosti, ko bo za izobraževanje za druge poklice že prepozno. V letu 2012 se je v Pomurski regiji prijavilo 6.858 brezposelnih, kar je 8,5% manj kot v enakem obdobju leta 2011, odjavilo pa se je 7.425 oseb, kar je 6,4% manj kot v enakem obdobju leta 2011. Prav tako se je za skoraj 11% zmanjšalo število zaposlitev (iz evidence zavoda), saj so tudi pomurski delodajalci prijavili 22% manj delovnih mest kot v enakem obdobju lani. Poleg velike brezposelnosti težko zaposljivih oseb v Pomurju se bo učinek brezposelnosti prenesel tudi na mlade.

Brezposelni starši bodo namreč slabo vplivali na mlajše generacije, ki v regiji ne bodo videli možnosti za lasten razvoj, zato bodo iskali možnosti za študij in zaposlitev drugod.

Ključni podatki o trgu dela v Pomurski regiji v letu 2012 glede na 2011 so:

- priliv v evidenco brezposelnih: 6.858, 8,5% manj kot v letu 2011,
- odliv iz evidence brezposelnih: 7.425, 6,4% manj kot v letu 2011,
- vključeni v zaposlitev: cca. 11 % manj kot leta 2011,
- objavljena prosta delovna mesta: 22% manj kot leta 2011,
- vključeni (na novo) v aktivno politiko zaposlovanja: 3.814, 30% manj kot leta 2011, izmed teh največ:
 - o 927 v dejavnosti vseživljenjske karierne orientacije,
 - o 804 v javna dela,
 - o 398 v programe institucionalnega usposabljanja,
 - o 300 v samozaposlovanje,
 - o 242 v druge storitve na trgu dela
 - o 238 v usposabljanje na delovnem mestu,
- strukturne težave, pri katerih Pomurska regija najbolj odstopa od državnega povprečja (podatki december 2012):
 - o 43,62% brez strokovne izobrazbe,
 - o 48,31% žensk,
 - o 33,00 % starih med 50 in 59 let
 - o 54,81% dolgotrajno brezposelnih (od 12. meseca naprej)

Razvojne institucije. V Pomurju se izvajajo številni projekti, ki pa niso med seboj povezani, kot bi to bilo potrebno, čeprav je v času izvajanja zakona zaznati pozitivne spremembe. Ne glede na to bi bilo potrebno ob pripravi projektov v večji meri upoštevati njihovo izvedljivost in smotrnost izvedbe ter izbirati projekte, ki gradijo na virih, ki pomenijo konkurenčno prednost regije in naložbo v dolgoročni razvoj.

Ključno vlogo pri gospodarskem prestrukturiranju regije, pri boljšem sodelovanju med zasebnim in javnim sektorjem s spodbujanjem, vodenjem in povezovanjem trajnostnega poslovanja in tehnološkega razvoja naj bi imele regionalne razvojne institucije. Vse to pa je mogoče samo ob tesnem medsebojnem sodelovanju vseh ključnih dejavnikov na regionalni ravni: regionalne in območnih razvojnih agencij, občin, javnih in zasebnih ustanov, organizacij in podjetij, ki so gibalno gospodarskega razvoja. Razvojne institucije bi morale več časa nameniti razvoju novih zamisli in povezovanju ter vsebinam, ki so povezane z regijo. Preboj lahko pomeni le koncentracija znanja in kapitala, ki sta v regiji že tako omejena.

Pri razvoju lokalnih ter malih in srednjih podjetij so dejavne številne nevladne organizacije in agencije, kot npr. zbornice, lokalna podjetja, inkubatorji itd. V preteklih letih se je partnerstvo med njimi okrepilo ter s tem tudi njihova sposobnost za razvoj in izvajanje projektov.

3. Ukrepi in organi izvajanja Zakona

V tem poglavju želimo kratko predstaviti formalne temelje za izvajanje Zakona o Pomurju. Na kratko bomo opisali ukrepe Zakona in ob njih institucionalno okolje, ki zagotavlja njihovo izvajanje.

3.1 *Ukrepi in instrumenti*

Zakon v 3. členu opredeljuje **ukrepe** razvojne podpore pomurski regiji, ki so:

- 1) **Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015,**
- 2) **Spodbude za zaposlovanje,**
- 3) **Davčna olajšava za investiranje,**
- 4) **Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na področjih.**

Prvi trije ukrepi razvojne podpore predstavljajo intervencijo vlade in države kot take na zakonsko omejenem geografskem območju. Razlogi za takšno intervencijo so predvsem v zunanjem gospodarskem šoku, ki ga je Pomurje doživelo zaradi stečaja največjega delodajalca v regiji, to je oblačilnega giganta tovarne Mura d.d. in, posledično, zaradi velikega povečanja števila nezaposlenih.

Medtem, ko pomenijo prvi trije ukrepi predvsem finančno in fiskalno ugodnost za Pomurje, pa je zadnji, torej 4. ukrep razvojne podpore usmerjen na horizontalno, integralno, povezovanje in prednostno obravnavo nekaterih ključnih programov kohezijske politike EU, ki se izvajajo oziroma ki so načrtovani, da se bodo izvajali v Sloveniji.

3.1.1. Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015

Vlada RS je na svoji seji dne 4. februarja 2010 sprejela Program POMURJE 2015⁴. Vrednost Programa POMURJE 2015 je 33 mio evrov. Dne **17. februarja 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Drugo spremembo programa POMURJE 2015**⁵. Sprememba se nanaša na realokacijo sredstev med inštrumenti. Dne **22. decembra 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Tretjo spremembo programa POMURJE 2015**⁶. Sprememba se nanaša na spremembo Instrumenta 1 in Instrumenta 2. Dne 29. marca 2012 je Vlada RS na svoji seji sprejela **Četrto spremembo programa POMURJE 2015**⁷. Sprememba se nanaša na spremembo nekaterih kazalnikov v Poglavju 5, na spremembe vseh Instrumentov in finančnega okvira programa ter na spremembo besedila v Poglavju 8. Sredstva so zagotovljena z Zakonom na posebni proračunski postavki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Razrez po posameznih instrumentih po spremembi Programa POMURJE 2015 je prikazan v **Tabeli 1**.

Program se izvaja s petimi instrumenti:

- I. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest,***
- II. Spodbujanje razvoja človeških virov,***
- III. Spodbujanje socialnega podjetništva,***
- IV. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije in***
- V. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji.***

Sprejemu Zakona je sledil sprejem *Uredbe o kriterijih in pogojih* ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015 (v nadaljevanju »Uredba«)⁸. Z Uredbo zakonodajalec ureja spodbude za zaposlovanje in davčno olajšavo za investiranje.

Na podlagi izvajanja Uredbe v prvih dveh letih izvajanja zakona v praksi, so se v letu 2012 začele aktivnosti priprave spremembe Uredbe, ki je bila do konca leta 2012 medresorsko usklajena. Gre za manjše spremembe pri spremembi obrazcev, ki jih uporablja ZRSZ, pri prijavi vlog za povračilo prispevkom delodajalcem.

⁴ Glej **Sklep Vlade (2010)**.

⁵ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

⁶ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

⁷ Glej **Sklep Vlade (2012)**.

⁸ Glej **Uredbo o kriterijih in pogojih (2010)**.

Tabela 1: Finančna preglednica izvajanja Zakona po ukrepih razvojne podpore (v 1000 €) po spremembah Programa Pomurje 2015 v marcu 2012⁹

INSTRUMENT PROGRAMA	Leto						Skupaj	%
	Izplačila 2010	Izplačila 2011	Plan 2012	Plan 2013	Plan 2014	Plan 2015		
1. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih del. mest	3.563	3.180	4.975	3.750	3.970	2.583	22.021	66,7%
2. Spodbujanje razvoja človeških virov	160	91	400	1.680	1.680	1.680	5.691	17,2%
3. Spodbujanje socialnega podjetništva	51	21	0	300	1.000	2.000	3.372	10,2%
4. Promocija regije, da bi privabili tuje in domače investicije	0	120	300	220	300	300	1.240	3,8%
5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov	5	196	325	50	50	50	676	2,0%
Skupaj	3.779	3.608	6.000	6.000	7.000	6.613	33.000	100%

Vir: Sprememba programa Pomurje, 2012

⁹ Glej Sklep Vlade (2012).

3.1.2. Spodbude za zaposlovanje

Drugi ukrep Zakona predvideva spodbude za zaposlovanje, ki so podrobneje opredeljene v Uredbi in sicer:

- *Delodajalec, ki najmanj za dobo dvanajstih mesecev zaposli prikrajšanega delavca v Pomurski regiji, lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za 70% stroškov tega delavca.*
- *V primeru, ko delodajalec najmanj za dve leti zaposli prikrajšanega delavca, se mu za obdobje dveh let povrnejo plačani prispevki delodajalca za socialno varnost.*

V primeru, da delodajalec najmanj za eno leto zaposli prikrajšanega delavca, opredeljenega z Uredbo¹⁰, uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za 70% stroškov delavca. Pri tem se upoštevajo bruto plača in prispevki delodajalca za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, obvezno zavarovanje za primer brezposelnosti in zavarovanje za starševsko varstvo, uvedeni v skladu z zakoni, ki urejajo to področje.

V primeru, da delodajalec najmanj za dve leti zaposli prikrajšanega delavca, opredeljenega z Uredbo, se mu za obdobje dveh let povrnejo plačani prispevki delodajalca za socialno varnost. Delodajalci imajo možnost koristiti povrnitev plačanih prispevkov v dveh delih, in sicer po prvem letu zaposlitve in po dveh letih zaposlitve prikrajšanega delavca. Povračilo ni združljivo s subvencijo za zaposlitev, dodeljeno delodajalcu za namene spodbujanja zaposlovanja v okviru izvajanja ukrepov aktivne politike zaposlovanja za to osebo.

Spodbuda za zaposlovanje prikrajšanega delavca in povrnitev prispevkov delodajalca za socialno varnost istega prikrajšanega delavca se lahko kombinirata, vendar do najvišjega dovoljenega zneska državnih pomoči¹¹.

¹⁰ Definicija prikrajšanega delavca temelji na Uredbi o splošnih skupinskih izjemah (Uredba Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008).

¹¹ Glej 5. člen ZRPPR1015 (2009)

3.1.3. Davčna olajšava za investiranje

Tretji ukrep Zakona predvideva davčno olajšavo za investiranje, ki je podrobneje opredeljena v Uredbi in sicer:

- *Delodajalec lahko za investiranje v letih od 2010 do 2015 uveljavlja zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov investiranega zneska za investicije v opremo in neopredmetena sredstva.*

Pogoj za koriščenje olajšave za investiranje je, da imajo podjetja pozitivno davčno osnovo, da zaposlujejo delavce iz Pomurja in da investirajo na območju izvajanja zakona. Ocenjuje se, da so navedeni pogoji skladni tudi s ciljem zakona, tudi z davčnimi ukrepi spodbuditi investicije (gospodarska aktivnost) in zaposlovanje v Pomurju.

Za izvajanje prvih treh ukrepov so bile v letu 2010 priglašene štiri sheme državnih pomoči¹².

3.1.4. Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije

Poleg Programa POMURJE 2015 in dveh »fiskalnih ukrepov« zajema Zakon o Pomurju tudi instrument, ki zagotavlja prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja in sicer:

- *Program razvoja podeželja 2007-2013, oziroma del, ki ga Ministrstvo za kmetijstvo in okolje izvaja v Pomurju;*
- *Aktivnosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj 2007-2013 pri vzpostavljanju Gospodarskega središča v Pomurju;*
- *Aktivnosti Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj pri vzpostavitvi Medpodjetniškega izobraževalnega centra (MIC);*
- *Aktivnosti Ministrstva za kmetijstvo in okolje iz naslova Evropskega kohezijskega sklada pri izgradnji Pomurskega vodovoda.*

Medtem, ko za aktivnosti ukrepov Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport in Ministrstva za kmetijstvo in okolje ni bilo potrebno sprejemati dodatnih podzakonski aktov za izvajanje tega Zakona, pa je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za izvajanje Programa razvoja podeželja 2007-2013 v prvi polovici leta 2010 pripravilo (Vlada RS pa sprejela) *uredbe za izvajanje programa razvoja podeželja v letih 2010 – 2013*¹³. Zaradi uveljavitve Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, je Vlada RS sprejela Uredbo programa razvoja podeželja v letih 2011-2013¹⁴.

¹² Glej **Letno poročilo (2010)**.

¹³ Uredba o dopolnitvah Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 (Uradni list RS, št. 85/2010), Uredba o spremembi in dopolnitvah Uredbe o plačilih za kmetijsko okoljske ukrepe iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006

3.2. Organi usklajevanja in izvajanja zakona

Operativni okvir za izvajanje Zakona o Pomurju predstavljajo:

- a) **Medresorska komisija za usklajevanje ukrepov razvojne podpore Pomurski regiji**
- b) **Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju**
- c) **Projektna enota za Pomurje**
- d) **Regionalna razvojna agencija Mura.**

Pri tem je glavni namen Projektne pisarne vertikalno usklajevanje izvajanja Zakona o Pomurju, torej povezava med nacionalno in regionalno ravni. Poglavitni dogodki pri izvajanju zakona v letu 2012 se nahajajo v tem poročilu.

3.2.1. Medresorska komisija

Za usklajevanje izvajanja zakona je Vlada RS ustanovila Medresorsko komisijo za usklajevanje ukrepov razvojne podpore Pomurski regiji. Dne 10.6.2010 je Vlada RS sprejela sklep o širitvi komisije. Tako je bila ustanovljena **Medresorska komisija za usklajevanje razvojnih ukrepov Pomurski regiji in Pokolpju**. V Medresorski komisiji sodelujejo predstavniki vseh resorjev, vključenih v izvajanje zakona¹⁵. Do 26.5.2011 jo je vodil državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade. V skladu s Sklepom Vlade RS¹⁶ jo je po tem datumu vodil direktor Urada za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na SVLR.

Na eni redni in dveh korespondenčnih sejah so predstavniki ministrstev, v **tretjem letu** izvajanja zakona, do ukinitve Medresorske komisije dne 24.5.2012¹⁷, predvsem dali poudarek na:

- *pregledu in potrditvi Drugega letnega poročila o izvajanju ukrepov Zakona o Pomurju;*
- *pregledu in potrditvi Prilog k Drugemu letnemu poročilu o izvajanju ukrepov Zakona o Pomurju;*
- *potrditvi četrte spremembe Programa spodbujanja konkurenčnosti v Pomurski regiji v obdobju 2010-2015.*

v letih 2009-2010 (Uradni list RS, št. 60/2010), Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2010-2013 (Uradni list RS, št. 60/2010) (Uredba o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2010-2013 (Uradni list RS, št. 40/2010), Uredba o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2010-2013 (Uradni list RS, št. 14/2010), Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o plačilih za kmetijsko okoljske ukrepe iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006 v letih 2009-2010 (Uradni list RS, št. 14/2010).

¹⁴ Uredba o ukrepih 1., 3. in 4. Osi programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2011-2013 (Uradni list RS, št. 28/2011, 37/2011 – popr., 103/2011, 87/2012).

¹⁵ Pri tem predstavlja izjemo Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je bil k sodelovanju v Zakonu o Pomurju povabljen zaradi svojih dejavnosti na področju čezmejnega sodelovanja z Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško.

¹⁶ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

¹⁷ Glej **Sklep Vlade (2012)**.

3.2.2. Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji

Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji (v nadaljnjem besedilu: Projektna pisarna) deluje od 15.1.2010. Do 2.3.2011 jo je vodil državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade RS. Na podlagi drugega odstavka 12. člena Zakona, je dne 17.3.2011 ministrica SVLR izdala Navodilo o delovanju Projektna pisarne Vlade RS V Pomurski regiji¹⁸, dne 15.6.2011 je minister brez resorja odgovoren za lokalno samoupravo in regionalno politiko izdal *Navodilo za delovanje Projektna pisarne Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji*¹⁹, ki je usklajeno z novim Zakonom o skladnem regionalnem razvoju²⁰ in Sklep o imenovanju skrbnika regije²¹, dne 6.2.2012 pa je predstojnik Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko izdal novo *Navodilo za delovanje Projektna pisarne Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji*²².

Projektna pisarna je delovala kot začasna oblika delovanja v obdobju **od 01.01.2010 do 31.12.2012**.

Naloge Projektna pisarne so izvajali:

- Skrbnik regije na SVLR/MGRT;
- Skrbniki pogodb v Uradu za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v SVLR/MGRT;
- Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o., Murska Sobota, ki izvaja posamezne naloge pisarne po pogodbi s SVLR/MGRT.

Projektna pisarna se je fizično nahajala v prostorih RRA Mura.

Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju je začela z aktivnim povezovanjem razvojnih deležnikov in javnih institucij z zasebnimi. Z usposobitvijo RRA Mura za zagotavljanja logistične in vsebinske podpore gospodarskim subjektom in občinam v Pomurju, je RRA Mura postala pomemben akter v regiji za uspešno izvajanje Zakona med delovanjem pisarne do konca leta 2012. Po prenehanju delovanja pisarne v Pomurski regiji z dnem 1.1.2013, RRA Mura samostojno nadaljuje s potrebnimi dejavnostmi na podlagi zakona do konca leta 2015 in v prihodnje.

3.2.3. Regionalna razvojna agencija Mura

RRA Mura izvaja naloge pristojne regionalne razvojne agencije za Pomursko regijo po Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Te naloge se izvajajo v sodelovanju z območnimi razvojnimi agencijami in so povezane z izvajanjem zakona. Ker območje izvajanja zakona zajema celovito območje Prlekije in Prekmurja, spadajo v okvir aktivnosti RRA Mura tudi občine Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž.

¹⁸ Glej **Navodilo (2011a)**.

¹⁹ Glej **Navodilo (2011b)**.

²⁰ Glej **Uradni list RS, št. 20/2011**.

²¹ Glej **Sklep SVLR (2011)**.

²² Glej **Navodilo (2012)**.

V skladu z *Navodilom za delovanje Projektne pisarne*²³, je bila RRA Mura v letu 2012, med drugim, zadolžena za:

- strokovno, tehnično in administrativno podporo vodi medresorske komisije (do 24.5.2012);
- usklajevanje dejavnosti ministrstev v regiji za učinkovito porabo razpoložljivih razvojnih sredstev, v sodelovanju s skrbnikom;
- pripravo predlogov sprememb Programa 2015;
- spodbujanje javno zasebnega partnerstva in vzpostavljanje stikov z možnimi vlagatelji zunaj in znotraj regije;
- pripravo predlogov poročil o izvajanju zakona, ki jih služba/MGRT posreduje za obravnavo na medresorski komisiji in Vladi Republike Slovenije;
- informiranje in pomoč potencialnim prijaviteljem na javne razpise v okviru izvajanja programa;
- pomoč prijaviteljem pri uveljavljanju davčne olajšave za investiranje in spodbud za zaposlovanje;
- sodelovanje s službo/MGRT pri pripravi razpisne dokumentacije, delu strokovnih komisij ter posredovanju informacij, skladno s programom;
- spremljanje izvajanja pogodb do izpolnitve vseh nalog (npr. zaposlitve oseb v treh letih po zaključku investicije, petletna prisotnost investicije v regiji,...) po zaključku vseh izplačil, skladno s programom;
- poročanje službi/MGRT o rezultatih pogodb (doseganje kazalnikov), skladno s programom;
- vzdrževanje evidenc in priprava poročil v okviru informacijskega sistema službe/MGRT in
- druge naloge po pogodbi s službo/MGRT.

V pogodbi²⁴ med SVLR/MGRT in RRA Mura so opredeljene naloge strokovne, tehnične in organizacijske podpore ter koordinacije pri izvajanju Zakona. RRA Mura za svoje aktivnosti v okviru izvajanja zakona trikrat na leto izstavlja zahtevek za izplačilo in sicer: 15. marca, 15. julija in 15. novembra. RRA Mura je v letu 2012 izstavila tri zahtevke in prejela plačilo v višini **141.345,01 EUR**²⁵.

²³ Glej **Navodilo (2012)**.

²⁴ Glej **Pogodba RRA MURA (2009)** in Dodatek št. 1 ter Dodatek št. 2 (2011, 2012).

²⁵ Glej **RRA MURA (2012)**.

4. Analiza izvajanja aktivnosti po ukrepih Zakona

Zakon je razdeljen na štiri ukrepe, pri čemer predstavlja prvi ukrep »**Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010-2015**« **najpomembnejši člen razvojnega prestrukturiranja regije**. Drugi in tretji ukrep sta »fiskalna« ukrepa, saj gre za spodbude za zaposlovanje podjetij ter investicijske olajšave. Četrty ukrep predstavlja sklop programov in projektov iz naslova kohezijske politike.

Pri opredeljevanju in izvajanju ukrepov razvojne podpore zakon predvideva, da se upoštevajo zlasti dolgoročne primerjalne prednosti in razvojne usmeritve Pomurske regije, kot so: geotermalna energija in drugi obnovljivi viri energije, trajnostno in konkurenčno kmetijstvo ter agroživilstvo, turizem. Ukrepi razvojne podpore se izvajajo v skladu s pravili o uporabi sredstev evropske kohezijske politike, pravili evropske politike razvoja podeželja in pravili o dodeljevanju državnih pomoči.

Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz programov evropske kohezijske politike in evropske politike razvoja podeželja se zagotavlja z neposredno potrditvijo regijskih projektov, ki so vključeni v operative programe, s strani organa upravljanja, v skladu s pravili kohezijske politike ter z dodatnimi merili za izbor projektov iz Pomurske regije v javnih razpisih, na osnovi uredbe iz 10. člena tega zakona.

Pri izvajanju ukrepov razvojne podpore se upoštevajo tudi specifične potrebe narodnostno mešanega območja regije, predvsem z vidika ustvarjanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti in slovenske narodne skupnosti v Porabju.

4.1. Program POMURJE 2015

Program POMURJE 2015 se je začel izvajati ob sprejemu v začetku februarja 2010 in se izvaja s petimi instrumenti:

- I. Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest,
- II. Spodbujanje razvoja človeških virov,
- III. Spodbujanje socialnega podjetništva,
- IV. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije in
- V. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji.

4.1.1. Izvajanje aktivnosti Programa POMURJE 2015

V začetku februarja 2010 je Vlada RS sprejela Program POMURJE 2015 in s tem se je lahko začelo izvajanje posameznih instrumentov Programa. V letu 2011 je Vlada RS na svojih sejah sprejela dve spremembi Programa POMURJE. Dne **17. februarja 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Drugo spremembo programa POMURJE 2015**²⁶. Dne **22. decembra 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Tretjo spremembo programa POMURJE 2015**²⁷. Dne **29. marca 2012** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Četrto spremembo programa POMURJE 2015**²⁸. V nadaljevanju je prikazano stanje na izvajanju vsakega od petih instrumentov Programa POMURJE 2015 v obdobju leta 2012.

4.1.1.1. Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest

Instrument predstavlja najbolj vidno in s tem tudi v javnosti najbolj z naklonjenostjo sprejeto aktivnost zakona. V okviru prvega instrumenta, Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest, sta bila v letu 2012 izvedena:

- **Četrty javni razpis**²⁹ **za sofinanciranje začetnih investicij v podjetjih (4. JR),** objavljenem v Uradnem listu RS št. 27/2012 z dne **13. 04. 2012.**
- **Javni razpis**³⁰ **za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetij v Pomurski regiji (GRNPS),** objavljen v Uradnem listu RS št. 47/2012 z dne 22.6.2012.

Izvedba Četrtega javnega razpisa za sofinanciranje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest na območju izvajanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 -2015

Četrty javni razpis za sofinanciranje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest na območju izvajanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 je bil objavljenem v Uradnem listu RS št. 27/2012 dne 13.4.2012. Okvirna višina sofinanciranja posameznega projekta je znašala najmanj 100.000 EUR in največ 500.000 EUR. Razpisana so bila sredstva za leto 2012 v skupni višini **3.925.000 EUR in za leto 2013 2.250.000 EUR.** Rok za oddajo vlog je bil **15.5.2012.**

Predmet javnega razpisa je bilo sofinanciranje investicij v osnovna sredstva in pri vzpostavitvi novega proizvodnega obrata, širitvi obstoječega obrata ali začetku nove dejavnosti, ki pomeni temeljito spremembo proizvoda ali proizvodnega procesa v obstoječem proizvodnem obratu (s pomočjo racionalizacije, diverzifikacije ali modernizacije) ter ustvarjanje novih delovnih mest povezanih z

²⁶ Glej Sklep Vlade (2011).

²⁷ Glej Sklep Vlade (2011).

²⁸ Glej Sklep Vlade (2012).

²⁹ Glej Četrty javni razpis (2012).

³⁰ Glej Javni razpis Slovenski regionalni razvojni sklad (2012).

začetno investicijo za univerzitetno izobražen kader, na območju izvajanja zakona. Upravičeni stroški po tem javnem razpisu so bili nakup strojev in opreme, nematerialnih naložb ter za stroške plač (drugi bruto).

Informiranje potencialnih prijaviteljev o objavi razpisa je potekalo na spletni strani MGRT in RRA Mura. Morebitni prijavitelji so prejeli izključno pisne informacije (odgovore na vprašanja), ki so bile objavljene na spletni strani MGRT.

Na javni razpis je prispelo 49 vlog. Vse so prispele pravočasno in bile pravilno označene. Vlagatelji so skupaj zaprosili za 11.663,714,24 EUR nepovratnih sredstev.

Po pregledu in dopolnitvi vlog, je bilo na osnovi razpisnih meril in razpisanih sredstev izbranih 24 projektov začetnih investicij. Z izvedbo izbranih projektov začetne investicije bi naj bilo ustvarjenih **129 novih delovnih mest**, od tega 60 na območju UE Murska Sobota, 21 na območju UE Gornja Radgona, 29 na območju UE Lendava in 12 na območju UE Ljutomer ter 7 na območju Maribora. Dva upravičenca sta odstopila od pogodbe.

Tabela 2: Število prejetih in odobrenih vlog na 4. javnem razpisu Instrumenta 1 ter vrednost odobrenih nepovratnih sredstev po sedežu prijavitelja – po občinah in upravnih enotah

Sedež vlagatelja	Število odobrenih vlog	Skupna vrednost projektov z DDV, v EUR	Zaprošeno sofinanciranje 2012 in 2013, v EUR skupaj	Predvidena novo ustvarjena delovna mesta
Lendava	5	4.011.471,79	1.376.213,85	29
UE Lendava	5	4.011.471,79	1.376.213,85	29
Gornja Radgona	3	1.718.125,28	599.095,95	13
Radenci	1	1.053.864,00	220.900,00	8
UE Gornja Radgona	4	2.771.989,28	819.995,95	21
Beltinci	1	587.804,40	244.918,50	3
Cankova	1	289.520,14	120.633,00	6
Murska Sobota	8	10.690.328,35	2.190.490,92	47
Moravske toplice	1	261.629,52	109.013,00	4
UE M.Sobota	11	11.829.282,41	2.665.055,42	60
Ljutomer	3	1.897.670,37	813.734,78	12
UE Ljutomer	3	1.897.670,37	813.734,78	12
Maribor	1	1.020.733,86	500.000,00	7
Skupaj	24	21.531.147,71	6.175.000,00	129

Vir: Analiza 4. Javnega razpisa, RRA Mura (2013).

V okviru četrtega javnega razpisa je bilo odobrenih 24 projektov in razdeljenih vseh 6.175.000 EUR sredstev, dva upravičenca sta odstopila od pogodbe, v izvajanju je **22 projektov**, ki bodo ustvarila predvidenih **120 delovnih mest**.

V letu 2012 je bilo dejansko izplačanih sredstev **3.368.523,85 EUR**, kar predstavlja 85,82 % uspešnost črpanja sredstev v letu 2012 iz naslova četrtega javnega razpisa.

V skladu s pogoji javnega razpisa so se na javni razpis lahko prijavila le obstoječa podjetja (vsaj 18 mesecev registrirana po ZGD³¹), pri čemer pa niso bili popolnoma zasledovani cilji zakona, ki predvidevajo tudi ustanovitev novih podjetij na območju izvajanja zakona, zato bi bilo smiselno okrepiti izvajanje zakona v smeri zasledovanja vseh ciljev zakona in ponuditi priložnost (tudi) novoustanovljenim podjetjem na območju zakona.

Analiza doseženega na štirih razpisih

Projekti se izvajajo, zaključeni bodo v naslednjih treh letih, torej najkasneje do konca leta 2016. Financirajo se iz proračunske postavke 9606 – Razvoj Pomurja. Skupaj se sofinancira **132 projektov** začetnih investicij (67 iz prvega JR, 24. iz drugega JR, 19 iz tretjega JR in 22 iz četrtega JR).

Po odobritvi projektov in pred podpisom (ali pa po podpisu) pogodb je prišlo do skupaj **17 odstopov od pogodb**, in sicer

- od skupaj odobrenih 70 projektov po prvem javnem razpisu sta odstopila od izvajanja pogodbe dva prejemnika (dodatno k tistemu, ki je odstopil pred podpisom pogodbe), od dveh pogodb je odstopila SVLR ob prejetju zahtevka za izplačilo, ker se projekta začetne investicije nista izvajala v skladu z navedbami v vlogi in določili javnega razpisa; v izvajanju je 67 projektov, 321 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 30 projektov po drugem javnem razpisu je odstopilo od izvajanja pogodbe šest prejemnikov; v izvajanju je 24 projektov, 66 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 24 projektov po tretjem javnem razpisu je odstopilo od izvajanja pogodb pet prejemnikov; v izvajanju je 19 projektov, 56 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 24 projektov po četrtem javnem razpisu sta odstopila od izvajanja pogodbe dva prejemnika; v izvajanju je 22 projektov, 120 delovnih mest po pogodbah.

V letu 2011 so bila izplačana nepovratna sredstva za sofinanciranje 67 projektov, katerim so bila odobrena nepovratna sredstva na osnovi prvega javnega razpisa in 19 projektov, katerim so bila odobrena nepovratna sredstva na osnovi tretjega javnega razpisa. **Skupaj so bila v letu 2011 izplačana sredstva v višini 3.179.971,37 EUR.**³²

V letu 2012 so bila izplačana nepovratna sredstva za sofinanciranje 22 projektov, katerim so bila odobrena nepovratna sredstva na osnovi četrtega javnega razpisa. **Skupaj so bila v letu 2012 izplačana sredstva v višini 3.368.523,85 EUR.**

Na podlagi 132 sklenjenih pogodb o sofinanciranju projektov in javnih razpisov morajo prejemniki sredstev v roku 3 let (mala podjetja) oz. 5 let (velika podjetja) ustvariti 563 predvidenih delovnih mest. Iz navedenega sledi, da je bilo za posamezno delovno mesto izplačanih v povprečju 17.960,58 EUR.³³

Seznam odobrenih projektov iz vseh javnih razpisov je v prilogi Poročila.

³¹ Glej Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – ZGD-1-UPB3, 33/11 in 91/11).

³² Glej **Letno poročilo 2011 (2012)**.

³³ V letu 2010 je bilo skupaj izplačanih sredstev v višini 3.563.310,88 EUR, v letu 2011 3.179.971,37 EUR in v letu 2012 3.368.523,85 EUR.

Tabela 3: javni razpisi – razpisana in odobrena sredstva, projekti v izvajanju, izplačila 2011 -2012.

	2011	2012	Skupaj
<i>Razpisano prvi javni razpis, EUR</i>	3.040.000,00	0	3.040.000,00
<i>Razpisano drugi javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Razpisano tretji javni razpis, EUR</i>	1.400.000,00	0	1.400.000,00
<i>Razpisano četrti javni razpis, EUR</i>		3.925.000,00	3.925.000,00
<i>Razpisano skupaj, EUR</i>	4.440.000,00	3.925.000,00	8.365.000,00
<i>Odobreno, EUR</i>	4.106.579,35	3.925.000,00	8.031.579,35
V izvajanju po odstopih in prerazporeditvah, EUR	3.757.527,01	3.440.269,99	7.197.797,00
<i>Izplačano prvi javni razpis, EUR</i>	2.341.929,79	0	2.341.929,79
<i>Izplačano drugi javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Izplačano tretji javni razpis, EUR</i>	838.041,58	0	838.041,58
<i>Izplačano četrti javni razpis, EUR</i>	0	3.368.523,85	3.368.523,85
Izplačano skupaj Instrument 1, EUR	3.179.971,37	3.368.523,85	6.548.495,22
<i>Delež izplačil od razpisanih sredstev, EUR</i>	71,62%	85,82%	78,28%
<i>Delež izplačil - projekti v izvajanju, EUR</i>	77,43%	85,82%	81,53%

Vir: MGRT in RRA Mura (2013)

Iz zgornje **Tabele št. 3** izhaja, da je znašala realizacija izplačil v letu 2011 in 2012, 78,28 % glede na razpisana sredstva in 81,53 % glede na odobrena sredstva za projekte v izvajanju. V letu 2013 bo možno podati delne podatke v zvezi izvedenimi zaposlitvami, ki so jih prijavitelji predvideli s posamezno vlogo. S strani MGRT in RRA Mura bodo izvedeni pregledi izvajanja projektov začetnih investicij v okviru vseh javnih razpisov.

Izvedba javnega razpisa za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v Pomurski regiji (GRNPS)

Javni razpis za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v Pomurski regiji je bil objavljen v **Uradnem listu RS št. 47/2012 dne 22.6.2012**. Maksimalna višina odobritve nepovratnih sredstev je znašala 30% od skupno zaprošenih sredstev (posojila in nepovratna sredstva). Razpisana so bila nepovratna sredstva za leto 2012 v skupni višini **950.000 EUR**, od tega je bilo za sofinanciranje začetnih investicij namenjenih **900.000 EUR**, za subvencijo obrestne mere pa **50.000 EUR**. V letih 2013 in 2014 so razpisana nepovratna sredstva namenjena za subvencioniranje obrestne mere, in sicer **54.000 EUR** v letu 2013 in **33.000 EUR** v letu 2014. Roka za oddajo vlog sta bila **23.7.2012** in **22.8.2012**.

Predmet javnega razpisa je bilo sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih s sedežem dejavnosti na območju izvajanja zakona, in ki so v postopku pridobila garancijo za bančne kredite, ki jo je na podlagi javnega razpisa³⁴ podelila Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o. v sodelovanju z določenimi bankami.

³⁴ Glej Javni razpis za dolgoročne kredite ter garancije za dolgoročne kredite za začetne investicije v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v letu 2011 in 2012 (2011).

Cilj razpisa je bil spodbuditi podjetja k začetnim investicijam, ki prinašajo višjo dodano vrednost na zaposlenega in spodbujajo zaposlovanje.

Informiranje potencialnih prijaviteljev o objavi razpisa je potekalo na spletni strani SRRS in RRA Mura.

Na **prvi rok** javnega razpis do 23.7.2012 je prispelo **34 vlog**, od tega je bila 1 vloga zaradi datuma prispetja odstopljena v drugi rok odpiranja. Odobrenih je bilo 28 vlog (naknaden odstop treh vlog), zavrnjene so bile 4 vloge in prišlo je do 1 odstopa. Skupaj je bilo po prvem roku **realiziranih 25 projektov**. Na drugi rok do 22.8.2012 je prispelo 13 vlog, od tega je bilo 9 vlog odobrenih (naknaden odstop dveh vlog), 3 vloge zavrnjene in 1 odstop. Skupaj je bilo tako po drugem roku **realiziranih 7 projektov**. Na obeh rokih je bilo skupaj **predloženih 46 vlog**, realiziranih pa **32 projektov**. Največ projektov so prijaviili prijavitelji s sedežem na območju upravne enote Gornja Radgona (34%), po številu prejetih vlog je sledila upravna enota Murska Sobota (25%), upravna enota Ljutomer (22 %) ter upravna enota Lendava (13 %). Najmanj vlog (6 %) je bilo posredovanih iz upravne enote Ormož. Prijavitelji so zaprosili za skupno 769.742,69 EUR nepovratnih sredstev in skupno 33.713,13 EUR subvencioniranja obrestne mere v letih 2012-2014. Skupaj bodo ustvarili **52 delovnih mest**.

V letu 2012 je bilo izplačanih skupaj **769.613,08 EUR** nepovratnih sredstev, subvencija obrestne mere za obdobje oktober-december 2012 pa le obračunana in bo izplačana v letu 2013 v višini 4.576,32 EUR.

Izkušnje priprave in izvedbe javnih razpisov v okviru **prvega instrumenta** se bodo upoštevale pri objavi naslednjih razpisov.

4.1.1.2. Spodbujanje razvoja človeških virov

S tem instrumentom se bosta spodbujali aktivnosti ustreznega prekvalificiranja kadrov v Pomurski regiji in usposabljanja za nove izzive, s čimer se bodo povečale možnosti za novo zaposlovanje in ustvarjanje novih delovnih mest za visoko izobražen kader. Pri tem instrumentu se načrtujejo predvsem:

- 1. Vzpostavitev in delovanje regijskega kadrovskega centra;*
- 2. Izvedba projekta sofinanciranja razvoja kadrov v povezavi s tehnološkimi podjetji in izobraževanje vodstvenega kadra v podjetjih;*

V okviru izvajanja **instrumenta 2** so se v **letu 2012** nadaljevale pripravljalne aktivnosti; in sicer:

1. Zavod RS za zaposlovanje je na podlagi sestanka med SVLR/MGRT, MDDSZ in ZRSZ v mesecu oktobru 2011 pripravil osnutek projektne naloge »*Center za razvoj kadrov in podporo uresničevanju razvojne specializacije Pomurske regije*«. Za realizacijo predvidenih aktivnosti iz te naloge je bilo potrebno spremeniti Program Pomurje 2015, v tistem delu, ki se nanaša na način izvedbe ukrepa. V decembru 2011 je bil program spremenjen. Namesto prvotnega načina izvajanja tega ukrepa preko javnega naročila je predviden način izvajanja tega ukrepa sedaj »pogodba med SVLR/MGRT kot naročnikom in ZRSZ kot izvajalcem projekta«. Predviden izvajalec instrumenta je bil ZRSZ, OS Murska Sobota. Na podlagi predstavljene projektne naloge na RRA Mura v mesecu oktobru 2011, kjer ni naletela na odobravanje, je bil 2. februarja 2012 izveden sestanek na Območni službi ZRSZ Murska Sobota, na katerem so se sodelujoči dogovorili o spremembah projektne naloge. S strani ZRSZ je bil

10. februarja 2012 poslan dopis na SVLR/MGRT, v katerem le ta predlaga, da bi bilo v skladu s spremenjeno vsebino projekta primerneje, da vodenje projekta prevzame druga institucija iz lokalnega okolja. RRA Mura je v sodelovanju z Območno službo ZRSZ Murska Sobota, Medpodjetniškim izobraževalnim centrom in Pomursko gospodarsko zbornico v skladu z navedenim nadgradila osnutek projektne naloge „*Center za razvoj kadrov in podporo uresničevanju razvojne specializacije Pomurske regije*“, ki je bila predstavljena na Strateškem razvojnem srečanju regijskih institucij dne 20. decembra 2012 v Murski Soboti.³⁵

2. S strani SVLR/MGRT je bil v letu 2011 podan predlog, da se usposabljanje vodstvenega kadra in vključevanje magistrov in doktorjev znanosti združi v aktivnost, navedeno zgoraj pod drugo točko. Osnutek te projektne naloge, s poudarkom na usposabljanju mladih strokovnjakov v podjetjih je pripravila RRA Mura v septembru 2011. V skladu s Četrto sprememba Programa POMURJE 2015³⁶ marca 2012 je bila projektna naloga s strani RRA Mure vsebinsko dopolnjena. RRA Mura je pripravila in na MGRT v mesecu maju 2012 posredovala osnutek razpisne dokumentacije, v mesecu juniju 2012 pa še osnutek javnega poziva za diplomante. **Dne 13.7.2012** je MGRT izdalo sklep o *začetku postopka javnega razpisa in imenovanju strokovne komisije za izvedbo postopka javnega razpisa za projektno financiranje razvoja visokoizobraženega strokovnega kadra v povezavi s tehnološkimi podjetji v letih 2013 in 2014 za podjetja na območju izvajanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015*³⁷ s katerim je bila imenovana **strokovna komisija** v sestavi predstavnikov Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Regionalne razvojne agencije Mura in Območne službe Zavoda RS za zaposlovanje Murska Sobota.

Naloge strokovne komisije so:

- priprava javnega razpisa ter okvirnega terminskega plana,
- priprava odgovorov na vprašanja potencialnih prijaviteljih na razpis,
- odpiranje vlog in priprava pozivov za dopolnitev vlog,
- izdelava zapisnikov o odpiranju vlog, vsebinskem pregledu vlog,
- izdelava kontrolnih in ocenjevalnih listov,
- ocenjevanje vlog ter izdelava zapisnikov o ocenjevanju,
- priprava predlogov prejemnikov sredstev,
- priprava sklepov o dodelitvi sredstev.

Strokovna komisija se je v letu 2012 sestala dvakrat. Prvi sestanek³⁸ je bil **20. septembra 2012** v Ljubljani, drugi sestanek³⁹ pa **18. oktobra 2012** v Murski Soboti. Na prvem sestanku je bilo dogovorjeno, da RRA Mura pripravi kratko poročilo o stanju v regiji na področju povpraševanja po kadrih s terciarno izobrazbo in nameravanem zaposlovanju teh kadrov. RRA Mura je poročilo pripravila v sodelovanju z PGZ. Na drugem sestanku je bilo dogovorjeno, da RRA Mura pripravi osnutek razpisne dokumentacije v skladu z ustrezno uredbo, kar je bilo v roku tudi izvedeno. Dvoletni javni razpis je bil v višini 1,87 mio EUR objavljen dne 15.3.2013.

³⁵ Glej Zaključke Strateškega razvojnega partnerstva (2012b).

³⁶ Glej Sklep Vlade (2012).

³⁷ Glej Sklep MGRT (2012).

³⁸ Glej Zapisnik 1. seje strokovne komisije (2012)

³⁹ Glej Zapisnik 2. seje strokovne komisije (2012)

Iz naslova Instrumenta 2 se pokrivajo tudi stroški, ki jih ima RRA Mura z izvajanjem podpore Projektni pisarni Vlade RS v Pomurju. V Letu 2012 je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo odobrilo RRA Mura tri vmesna poročila ter potrdilo zahtevke v skupni višini **141.345,01 EUR**.

4.1.1.3. Spodbujanje socialnega podjetništva

Namen instrumenta je spodbuditi in podpreti razvoj podjetniških zamisli na področju socialnega podjetništva v Pomurski regiji, ki bodo prispevale k uveljavitvi socialnega (družbeno koristnega) podjetništva v tržnih nišah med javnim in zasebnim sektorjem. **Cilj** je razviti model socialne ekonomije, ki bo omogočil učinkovito usklajenost in pravočasno odzivnost institucionalnih in človeških kapacitet na področju socialnega podjetništva v Pomurju ob hkratnem dvigu socialnega kapitala pri vseh akterjih.

Državni zbor RS je na seji 7. marca 2011 sprejel Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocP), ki je stopil v veljavo 1.1.2012. V letu 2012 je bila na podlagi zakona sprejeta tudi Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva, ki je podrobneje opredelila te dejavnosti⁴⁰ ter »odprta« evidenca socialnih podjetij, ki jo vodi pristojno MDDSZ. V evidenci je z marcem 2012 zavedeno eno socialno podjetje z območja Ormoža, Center ponovne uporabe, izvajanje postopkov za ponovno uporabo rabljene opreme d.o.o., so.p.. Meseca avgusta 2012 je Vlada sprejela sklep o imenovanju članov v Svet za socialno podjetništvo⁴¹, ustanovljen meseca septembra 2011. Do konca leta 2012 je bil pripravljen osnutek Strategije razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016. Še niso sprejeti vsi strateški dokumenti s področja ter rešena vsa vprašanja glede izvajanja projektov socialnega podjetništva.

Za koordinacijo aktivnosti socialnega podjetništva v Pomurju, do vzpostavitve predvidenega regijskega Centra za socialno ekonomijo, skrbi RRA Mura. RRA Mura je v letu 2012 sodelovala pri pripravi vsebine Javnega razpisa za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva, ki je bil v Uradnem listu RS objavljen 22. marca 2013. V letu 2012 ni bilo predvidenih nobenih sredstev za izvajanje tega instrumenta v okviru Programa Pomurje2015.

4.1.1.4. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije

Privabljanje investicij v Pomursko regijo je eden od ključnih ciljev Programa POMURJE 2015.

Cilj instrumenta je razviti jasno tržno pozicijo regije, preko tega priti do jasnega zapisa tržne identitete (znamka regije), to znamko ustrezno umestiti v postopke interne komunikacije (znotraj regije), komunikacije znotraj Slovenije ter komunikacije ciljnim skupinam izven Slovenije. Cilj je tudi razviti ustrezne podporne strukture, ki bodo trajno izvajale naloge in programe, razvite v okviru tega instrumenta.

Izvajalec Pristop d.o.o. je do 30.3.2011 izvajal aktivnosti po pogodbi št. C1536-10S960035. Dne 30.3.2011 je naročnik SVLR obvestil izvajalca o začasnem zadržanju pogodbenih aktivnosti zaradi začelih postopkov notranjega in zunanjega revidiranja. Ker je prekinitev izvajanja pogodb trajala že dlje časa, je bilo potrebno ponovno dogovoriti način nadaljnjega izvajanja projekta, zato je minister v juliju 2011 imenoval strokovno skupino za vsebinsko oceno opravljenega dela po pogodbah o

⁴⁰ Glej **Uradni list RS**, št. 54/2012.

⁴¹ Glej **Sklep Vlade** (2012).

izvajanju Instrumentov 4 in 5 iz Programa 2015, ki je intenzivirala aktivnosti za razrešitev odprtih vprašanj med naročnikom in izvajalcem, ki so se zaključile s podpisom sporazuma o prenehanju veljavnosti pogodbe in ureditvi medsebojnih razmerij z družbo Pristop d.o.o. dne 13.7.2012 in izplačilom nastalih stroškov v višini 146.225,40 EUR.

Aktivnosti v okviru Promocije regije, da bi privabili domače in tuje investicije, je v letu 2012 izvajala tudi RRA Mura. V okviru svojega rednega delovanja je sodelovala s 15 **potencialnimi tujimi investitorji** s sledečih področij:

- proizvodnja avtomobov
- obdelava kovin
- izdelava oblačil (perila in športnih)
- okrasni glineni predmeti ,
- proizvodnja parfumov
- turizem
- papirna galanterija
- strojegradnja
- reciklaža
- pohištvena industrija,
- proizvodnja prehrabnih izdelkov
- kovinsko prdelovalna industrija.

Potencialni tuji investitorji v letu 2012 so bili iz različnih držav: Avstrije, Italije, Nemčije, Belgije, Malte, Srbije, Rusije in arabskih držav.

RRA Mura je izvajala tudi ostale aktivnosti na področju privabljanja TNI v Pomurje in sicer:

- Priprava »ponudbe regije« potencialnim tujim investitorjem: nabor zemljišč in objektov, ki so primerni za potencialne tuje investitorje;
- Udeležba na mednarodnih sejmih: MIPIM Cannes (Francija), The great British business show London (junija in novembra), Expo Real Munchen (Nemčija), Zero Emission (Rim, Italija), Gewinn konferenca na Dunaju (Avstrija);
- Udeležba na konferenci WAIPA in na dogodku JAPTI ob podelitvi nagrad investitorjem leta;
- Udeležba na predstavitvi Slovenije in Pomurja potencialnim investitorjem v Rimu v sodelovanju z Veleposlaništvom RS v Rimu;
- Priprava projektov za investitorje **Carthago Gmbh, Atelier Vierkant Bva in XAL GmbH** za prijavo na **Javni razpis za spodbujanje tujih neposrednih investicij v Republiki Sloveniji v letu 2012**⁴². V Pomurju bo do leta 2015 dobilo novo zaposlitev 130 delavcev;
- Priprava »Kataloga pomurskega gospodarstva« v mesecu oktobru 2012. Katalog vsebuje vse osnovne informacije o Pomurju kot lokaciji za tuje investitorje, podporne organizacije, institucije in kratko predstavitev najpomembnejših podjetij iz Pomurja. S katalogom želimo intenzivirati aktivnost spodbujanja internacionalizacije pomurskih podjetij. Dosegljiv je v pisni obliki, na CD-ju in [spletni strani](#).

Projekti podjetij **Carthago, Atelier Vierkant in XAL GmbH** so kandidirali na avgustovskem roku **Javnega razpisa za spodbujanje tujih neposrednih investicij v Republiki Sloveniji v letu 2012**. Sklep o

⁴² Glej **Javni razpis TNI (2012)**.

odobritvi operacije podjetju Xal Svetila d.o.o. je bil izdan **3. oktobra 2012**. Podjetje **bo do leta 2015 zaposlilo 25 delavcev**, od tega 1 osebo v upravi, 22 oseb v proizvodnji in 2 osebi v razvoju. Sklep o odobritvi operacije podjetju Carthago d.o.o. pa je bil izdan **4. oktobra 2012**. Podjetje **bo do leta 2015 zaposlilo 80 delavcev**, od tega 2 osebi v administraciji, 76 oseb v proizvodnji in 2 osebi v razvoju. Podjetje **Atelier Vierkant** je odklonilo ponujeno subvencijo JAPTI, kljub temu je investicija aktualna in se namerava izvesti. Podjetje predvideva **zaposliti 25 delavcev**, kar skupaj **pomeni 130 novih delovnih mest** v Pomurju **iz naslova navedenih investicij in investicije v vrednosti skoraj 8,5 mio EUR**.

Po podatkih **JAPTI/SPIRIT SLOVENIJA** sta bila na Javnem razpisu za spodbujanje tujih neposrednih investicij v Republiki Sloveniji v letu 2012 **odobreni skupaj dve investiciji**, ki se bosta izvajali na območju izvajanja Zakona. Vrednost **dveh investicij znaša 6 mio EUR**, višina državne subvencije pa **969.500,00 EUR**, ki je bila v letu 2012 tudi izplačana (glej Tabelo 4).

Tabela 4: Spodbujanje tujih neposrednih investicij v Pomurski regiji 2008-2012

Investitor	Panoga	Leto investicije	Vrednost investicije	Vrednost subvencij	Neto povečanje števila zaposlenih	Realiziranih zaposlitev do 31.12.12	Status Zaključen / odprt
Wolford GmbH	Tekstilna industrija	2008	4.750.000	1.338.750	170	170	zaključen
XAL Lighting GmbH	Svetila	2008	1.410.490	286.875	51	51	zaključen
Komptech GmbH	Predelovalna dejavnost	2008	2.765.000	262.500	50	28	odprt
XAL Lighting GmbH	Svetila	2009	2.577.200	630.000	100	19	odprt
Carthago AG	Avtomobilaska industrija	2010	2.800.000	840.000	110	110	odprt
Lukos Agro Group	Distribucija	2010	1.025.000	238.750	10	0	odprt
Wolford GmbH	Tekstilna industrija	2011	3.600.000	1.080.000	125	35	odprt
XAL Lighting GmbH	Zunanje pohištvo	2011	1.050.000	210.000	25	4	odprt
Biogen	Predelovalna dejavnost	2011	1.584.000	368.514	56	10	odprt
UBA d.o.o.	Raziskave in razvoj	2011	865.000	479.925	20	1	odprt
ERP PLUS d.o.o.		2011	0,00	0,00	0	Ni zahtevka	
XAL GmbH	Svetila	2012	2.000.000	297.500	25	0	odprt

Carthago GmbH	Avtomobilska industrija	2012	4.000.000	672.000	80	0	odprt
SKUPAJ			28.426.690	6.704.814	822	428	

Vir: RRA MURA, JAPTI (SPIRIT SLOVENIJA), 2013

RRA Mura je marca 2012 prejela **4 mednarodne nagrade »fDi European Cities and Regions of the Future«**, med temi 3 nagrade za **Strategijo privabljanja TNI** in eno nagrado za **konkurenčnost regije kot lokacije za tuje neposredne investicije**. Ocenjevanje je bilo izvedeno na podlagi vprašalnika o dosedanjih aktivnostih na področju privabljanja tujih neposrednih investicij v Pomurju in načrtih RRA Mura za prihodnje.

4.1.1.5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v Pomurski regiji

Podpora pripravi projektov je tisti instrument Programa POMURJE 2015, s katerim se želi poseči v prestrukturiranje formalnih in neformalnih institucij v regiji. **Cilj instrumenta** je vzpostaviti razvojno infrastrukturo, ki bo sposobna razvijati programe in vsebine razvoja regije in bo sposobna pravočasno reagirati na spremembe v okolju s pravočasnim prepoznavanjem izzivov in problemov regije kot celote.

Izvajalca Oikos in Meta Group sta do 30.3.2011 izvajala aktivnosti po pogodbi št. C1536-10S960034. Dne 30.3.2011 je naročnik SVLR obvestil izvajalca o začasnem zadržanju pogodbenih aktivnosti. Izvajanje pogodb je bilo prekinjeno zaradi začelih postopkov notranjega in zunanega revidiranja. Ker prekinitev izvajanja pogodb traja že dlje časa, je potrebno ponovno proučiti in dogovoriti način nadaljnega izvajanja projekta. V letu 2011 so se na SVLR od julija dalje, ko je minister imenoval strokovno skupino za vsebinsko oceno opravljenega dela po pogodbah o izvajanju Instrumentov 4 in 5 iz Programa 2015, intenzivirale aktivnosti za razrešitev odprtih vprašanj med naročnikom in izvajalcem, ki so se zaključile s podpisom sporazuma o prenehanju veljavnosti pogodbe in ureditvi medsebojnih razmerij z družbo Oikos d.o.o. in Meta Group d.o.o. dne 4.12.2012.

Aktivnosti podpore pri pripravi in izvajanju razvojni projektov v regije, je v letu 2012 izvajala tudi RRA Mura.

V okviru vsebinskega sklopa **Vzpostavitev razvojnega partnerstva v regiji**, sta bili v letu 2012 izvedeni dve srečanju *Strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju*, ki so se ga udeležile regijske (razvojne) institucije. Prvo srečanje je bilo v mesecu **marcu 2012**, drugo srečanje pa v mesecu **decembru 2012**.

Na prvem srečanju **Strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju dne 21.3.2012**⁴³ je bil predstavljen in obravnavan predlog Četrte spremembe Programa Pomurje 2015. Regijske institucije so izpostavile, da želijo biti enakovreden partner in sogovornik pri oblikovanju programov in izvajanju instrumentov Programa ter ukrepov ZRPPR2015.

⁴³ Glej **Zapisnik strateškega razvojnega srečanja v Pomurju z zaključki (2012a)**.

Glavna tema srečanja **Strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju dne 20.12.2012**⁴⁴ je bila aktualizacija stališč do izvajanja zakona, v okviru katere je bila predstavljena promocija regije in privabljanja tujih investicij, predstavljen Center za pretok znanj in Regijski kadrovski center (Instrument 2), predstavljena pilotna izvedba novega finančnega instrumenta v kombinaciji z garancijsko shemo ter predlogi sprememb Programa Pomurje 2015.

Prav tako je bil v okviru Instrumenta 5 pripravljen projektni predlog »**Finančni inženiring RGS**« na osnovi pilotne izvedbe Javnega razpisa za sofinanciranje začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v Pomurski regiji⁴⁵ v sodelovanju s Slovenskim regionalnim razvojnim skladom (SRRS) iz Ribnice, ki je bil vezan na Javni razpis RRA Mura za dolgoročne kredite ter garancije za dolgoročne kredite za začetne investicije v mikro, malih in srednje velikih podjetjih (GSP2)⁴⁶, kot novim finančnim instrumentom.

Pilotno uspešno izvedeni novi finančni instrument za MMSP na regionalni ravni v sodelovanju SRRS in RRA Mura, ki zajema nepovratna sredstva v obliki **čiste subvencije** in/ali **subvencije obrestne mere** za kredit, za katerega je odobreno **poročstvo Regijske garancijske sheme**, je smiselno razširiti v vse razvojne regije z obmejnimi problemskimi območji. Projektni predlog tako predvideva izvedbo, s ciljem ustvarjanja novih delovnih mest in pospeševanja podjetništva in razvoja ter s tem ohranitve poseljenosti na obmejnih problemskih območjih, v 10 regijah: Goriška, Gorenjska, JV Slovenija, Koroška, Notranjsko kraška, Obalno kraška, Podravje, Posavje, Savinjska ter Pomurje (kot ga določa ZRPPR1015).

4.2. Spodbude za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje

V zvezi z davčnimi spodbudami v poročilu za 2012 še ne moremo podati podatkov za leto 2012, saj bodo le ti znani predvidoma do konca maja 2013. Zato so v tem poročilu navedeni podatki, ki se nanašajo na leto 2011, ki pa jih zaradi enakega razloga še ni bilo v letnem poročilu za 2011. **Podlaga za izvajanje tega ukrepa je objava Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015 v Uradnem listu RS, št. 3/2010 z dne 15. januarja 2010, na podlagi katere se je pripravil Priročnik za uporabo Uredbe**⁴⁷.

Svetovanje v zvezi z Uredbo izvajajo naslednje institucije: RRA MURA, DURS, ZRSZ.

Poleg svetovanja v zvezi z uredbo je Davčna uprava RS v letu 2012 izvedla še naslednje aktivnosti:

- izvajala informiranje davčnih zavezancev na podlagi telefonskih in pisnih vprašanj;
- sodelovala pri pripravi drugega letnega poročila o izvajanju ukrepov ZRPPR1015 za leto 2011;
- po prejemu davčnih obračunov DDPO in DohDej za leto 2011 analizirala podatke in pripravila informacijo o koriščenju davčne olajšave za zaposlovanje in investiranje ZRPPR1015;

⁴⁴ Glej **Zapisnik strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju z zaključki (2012b)**.

⁴⁵ Glej podrobnejšo analizo razpisa v okviru **Instrumenta 1** tega poročila.

⁴⁶ Glej **Uradni list RS, št. 28/2011 (2011)**.

⁴⁷ Glej **Priročnik (2010)**.

- izvajala nadzor nad upravičenostjo koriščenja navedenih davčnih olajšav pri posameznih zavezancih.

Poleg svetovanja v zvezi z uredbo je Zavod RS za zaposlovanje v letu 2012 izvajal še naslednje aktivnosti:

- na spletni strani dopolnjeval informacije in pisno promocijsko gradivo pripravljeno na ZRSZ za delodajalce in iskalce zaposlitve;
- v okviru regijskih posvetov z delodajalci izvedel več osebnih predstavitev programa, s poudarkom na delodajalcih, ki delujejo v okviru območnih služb Murska Sobota, Ptuj in Maribor;
- objavljenih je bilo več brezplačnih oz. novinarskih prispevkov v tiskanih in drugih medijih;
- spremljal izvajanje programa in ohranitev zaposlitev pri delodajalcih preko rednih in izrednih poročil za potrebe obveščanja javnosti, preko posrednega stika z delodajalci in kandidati in s pomočjo podatkov, razvidnih iz uradnih evidenc ZZZS.

4.2.1. Spodbude za zaposlovanje

Zavezanci lahko uveljavljajo ukrep povrnitve plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost delavca ob zaposlitvi prikrajšanega delavca najmanj za dve leti. Delodajalci, ki so v letu 2010 zaposlili prikrajšanega delavca, so lahko v 30 dneh po preteku prvega oziroma drugega leta od sklenitve pogodbe o zaposlitvi vložili vlogo pri pristojni Območni službi Zavoda RS za zaposlovanje za povrnitev plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost delavca. Tako so *predmet tega poročila vloge, s katerimi delodajalci pravico uveljavljajo, bodisi v dveh delih bodisi v enem delu.*

Zavod RS za zaposlovanje je v letu 2012 prejel skupaj **204 vlog** (v obdobju od 1.1.2012 do 31.12.2012), od tega 2 vloge s sedežem na Zavodu za zaposlovanje - Območna služba Ptuj in 202 vloge v okviru Zavoda za zaposlovanje – Območna služba Murska Sobota.

Izmed 204 prejetih vlog je pogoje za priznanje pravice izpolnjevalo 176 vlagateljev, katerim je bila pravica do povračila prispevkov priznana z odločbo. Trinajst (13) vlog je bilo zavrnjenih (od tega ena zavržena), tri (3) vloge pa so še v postoku obravnave. Večina vlog delodajalcev, ki jim je bila z odločbo priznana pravica do povrnitve izplačanih prispevkov se nanaša na povrnitev prispevkov v enkratnem znesku, tj. po zaključenem dvoletnem obdobju zaposlitvene obveznosti (119 zaposlenih oz. 67,6%), ostale vloge pa se nanašajo na priznanje pravice v dveh delih, in sicer: za 50 zaposlenih (28,4%) po drugem letu zaposlitve⁴⁸ in le 7 vlog (4%) po izteku prvega leta zaposlitve osebe. Delodajalcem, ki so posredovali vlogo za povrnitev prispevkov, je bilo izplačanih **skupaj 504.418,04 EUR**.

Petindvajset delodajalcev je v letu 2012 na osnovi ZRPPR1015 zaposlilo skupaj **176 brezposelnih oseb – prikrajšanih delavcev**⁴⁹, od tega 107 žensk (60,7 %) in 69 moških (39,2 %), v starosti od 20 do 57 let.

⁴⁸ Gre za zaposlene osebe, ki so prvi del povračila prejele v letu 2011. Glej **2. Letno poročilo**.

⁴⁹ Za prikrajšanega delavca se po 1. odstavku 7. člena Uredbe šteje vsaka brezposelna oseba, ki:

- je najmanj 6 mesecev prijavljena v vsaj eni evidenci ZRSZ ali
- ni dosegla stopnje srednjega strokovnega izobraževanja, srednjega poklicnega, tehniškega izobraževanja ali splošnega srednjega izobraževanja ali

Od vseh zaposlenih prikrajšanih delavcev v obdobju poročanja je bilo največ oseb zaposlenih v občinah Murska Sobota (73 oseb ali 41%), Gornja Radgona (44 oseb ali 25%), Črenšovci (27 oseb ali 15%) ter Puconci (20 oseb ali 11%). Dve osebi sta bila tudi zaposleni v Ormožu (1,1%).

Več kot polovica delodajalcev (56%) je v obdobju poročanja uveljavljala pravico do finančne spodbude za zaposlitev ene brezposelne osebe, trije delodajalci za zaposlitev dveh in dva delodajalca za tri osebe. Šest delodajalcev pa je uveljavljajo pravico do finančne spodbude za zaposlitev med šest in kar 57 oseb, ob čemer je bila posameznemu delodajalcu na osnovi priznane pravice izplačana tudi ustrezna višina sredstev.

V primeru nadaljnjega izpolnjevanja pogojev in ohranjene zaposlitve bo Zavod RS za zaposlovanje delodajalcem na podlagi vloge, prejete po drugem letu zaposlitve, izplačal tudi drugi del sredstev, v nasprotnem primeru pa bo prejemnike že izplačanih sredstev pozval k njihovem vračilu.

Na osnovi zakona, ki je v uporabi od 1. 1. 2010, so bile prve zaposlitve brezposelnih oseb – prikrajšanih delavcev že v mesecih januar in februar 2010 in so se povečevale vse do oktobra 2010. Potem je sledil upad zaposlitev, ki se je spet povečal v obdobju od februarja 2011 do septembra 2011. Ker je Zavod za zaposlovanje o realiziranih zaposlitvah seznanjen šele z vložitvijo vloge delodajalca (po letu ali dveh od sklenitve pogodbe z osebo), bodo morebitne zaposlitve v teh mesecih tako predmet prihodnjih poročil.

Delodajalcem, ki so z vlogo za povrnitev prispevkov pridobili pravico do povrnitve stroškov zaposlitve osebe, je bilo v letu 2012 izplačanih skupaj 504.418,04 EUR, od tega največ podjetjema Wolford d.o.o. (168.010,85 EUR oz. 33%) ter Arcont d.d. (100.740,57 EUR oz. 20%) za zaposlitev v prvem primeru 57 oseb, v drugem pa 32 oseb.

Delodajalci, ki so v letu 2011 zaposlili prikrajšanega delavca najmanj za dve leti, bodo v 30 dneh po preteku drugega leta od sklenitve pogodbe o zaposlitvi s prikrajšanim delavcem vložili vlogo pri pristojni Območni službi Zavoda. Glede na določila Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015 bodo tako podatki o povrnitvi plačanih prispevkov delodajalca na voljo šele na koncu leta 2013.

Pri izvajanju ukrepa se je pojavila težava, ki se nanaša na veljavno Uredbo, po kateri naj bi se število zaposlenih preverjalo na dan oddaje vloge. Pravilno bi bilo preverjanje števila zaposlenih na dan zaposlitve prikrajšanega delavca (oz. dan pred tem), če naj le-to predstavlja pogoj neto povečanja skupnega števila zaposlenih pri delodajalcu. Namen ZRPPR1015 in pravil državnih pomoči je namreč ta, da delodajalec z zaposlitvijo prikrajšane osebe izkaže povečanje števila zaposlenih, ne glede to, kdaj vlogo za priznanje pravice, ki se nanaša na konkretno osebo, tudi dejansko vloži. V vlogi za povračilo prispevkov, ki je Priloga 3 Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za

-
- je starejša od 50 let ali
 - živi sama ter ima enega ali več vzdrževanih družinskih članov, kar pomeni, da sama skrbi za enega ali več otrok, ki so mlajši od 26 let, če se redno šolajo, ali katerih zakonec je brezposeln ali
 - se bo zaposlila v dejavnosti (gospodarskem sektorju), v kateri je neravnovesje med spoloma za vsaj 25 % višje od povprečnega neravnovesja v vseh gospodarskih sektorjih v RS ali
 - je pripadnik etnične manjšine.

zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015, je torej nepravilno zapisano določilo, zaradi katerega je potrebno razmisliti o spremembi uredbe. V tej smeri se je v drugi polovici leta 2012 pričelo usklajevanje med pristojnimi institucijami (DURS, MDDZS, ZRSZ, MGRT in RRA Mura) glede spremembe besedila uredbe, ki je bila do konca leta medresorsko usklajena. Izvedba programa na osnovi spremembe Uredbe, ki bo predvidoma sprejeta na Vladi RS v začetku leta 2013, bo predmet prihodnjega poročila.

4.2.2. Davčne olajšave za zaposlovanje

Spodbuda za zaposlovanje prikrajšanega delavca v Pomurski regiji se uveljavlja kot zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov stroškov prikrajšanega delavca. Zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb, kot tudi zavezanci za akontacijo dohodnine od dohodkov iz dejavnosti, morajo obvezno predložiti davčni obračun davka od dohodkov pravnih oseb (obračun DDPO) in davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti (obračun DohDej) davčnemu organu najpozneje *do 31. marca tekočega leta za preteklo leto*, če ima davčno obdobje enako koledarskemu letu.

Zavezanci so na podlagi Zakona o razvojni podpori pomurski regiji lahko uveljavljali davčno olajšavo za zaposlovanje ob zaposlitvi prikrajšanega delavca za najmanj 12 mesecev. Drugi davčni obračuni za leto 2011 s strani zavezancev na podlagi davčnega zakona so pridobljeni v letu 2012. Davčni obračuni za leto 2012 s strani zavezancev na podlagi davčnega zakona bodo pridobljeni v mesecu maju 2013.

Davčne obračune DDPO in DohDej za leto 2011 je oddalo 8.844 zavezancev, ki imajo sedež oz. naslov opravljanja dejavnosti na območju občin Pomurske regije po ZRPPR1015, od tega je 4.256 zavezancev oddalo obračun DDPO in 4.588 obračun DohDej.

Na podlagi obračunskih podatkov DDPO za leto 2011 je **33 pravnih oseb** skupaj uveljavilo **920.420 EUR** olajšav za zaposlovanje prikrajšanega delavca. To predstavlja slabih 10% njihove davčne osnove.

Olajšavo za zaposlovanje prikrajšanega delavca na podlagi obračunanih podatkov DohDej je uveljavljalo **22 fizičnih oseb**, v skupnem znesku **115.637 EUR**. Njihova davčna osnova je znašala 607.520 evrov, kar pomeni, da je znesek olajšave ustrezal 19 % njihove davčne osnove.

Davčno olajšavo za zaposlovanje so koristili zavezanci iz 13 od 30 občin po ZRPPR1015. Najnižji znesek olajšave za zaposlovanje, za katero je zavezanec znižal davčno osnovo v davčnem obračunu, je bil **533 EUR**, najvišji znesek olajšave za zaposlovanje, ki jo je uveljavil posamezni zavezanec, pa je bil **521.978 EUR**. Zavezanci, ki so uveljavljali davčno olajšavo za zaposlovanje so, zaradi koriščenja navedene olajšave, skupaj izkazali za **218.698 EUR** nižjo davčno obveznost za leto 2011. Davčno olajšavo za zaposlovanje je koristilo le 0,62% vseh zavezancev iz območja izvajanja zakona, vendar je kljub majhnemu številu zavezancev, ki so koristili olajšavo, zaznati rahel porast tako števila zavezancev kot zneska višine olajšave, glede na podatke iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2010⁵⁰.

4.2.3. Davčne olajšave za investiranje

Davčni zavezanci so olajšavo za investiranje v Pomurski regiji lahko uveljavljali šele v letu 2011 za leto 2010. V skladu z Zakonom o davčnem postopku mora namreč davčni zavezanec davčni obračun za koledarsko leto predložiti davčnemu organu najpozneje do konca meseca marca tekočega leta. Iz

⁵⁰ Glej **Letno poročilo 2011**.

tega razloga v obdobju poročanja podatke o uveljavljenih davčnih olajšavah za leto 2012 ni mogoče pripraviti, ker zavezanec posreduje le letne podatke v obračunih DDPO in DohDej.

Znani pa so podatki o uspešnosti izvajanja davčne olajšave za investiranje v sklopu ukrepov za spodbujanje razvoja Pomurske regije v obdobju 2010-2015 za drugo leto izvajanja Zakona. Davčni zavezanci so tako za leto 2011 drugič lahko uveljavljali davčno spodbudo v skladu z Zakonom o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (ZRPPR1015) pri davčnem obračunu davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO) in davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti (obračun DohDej).

Spodbuda za investiranje v Pomurski regiji se uveljavlja kot zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov investiranega zneska. Zavezanec za davek od dohodkov pravnih oseb, kot tudi zavezanec za opravljanje dejavnosti, mora obvezno predložiti obračun (davčni obračun) davčnemu organu najpozneje *do 31. marca tekočega leta za preteklo leto*, če ima davčno obdobje enako koledarskemu letu.

Na podlagi obračunskih podatkov za leto 2011 je davčno olajšavo za investiranje uveljavljalo **167 pravnih oseb v skupni višini 6.932.806 EUR**, kar je predstavljalo 67,6% zmanjšanja davčne osnove za pokrivanje davčne izgube in koriščenje davčnih olajšav teh zavezancev oz. dobrih 34% zmanjšanja davčne osnove za pokrivanje davčne izgube in koriščenje davčnih olajšav vseh zavezancev v Pomurski regiji. Znesek predstavlja slabih 10% davčne osnove vseh zavezancev v regiji.

Iz obračuna akontacije dohodnine od dohodkov iz opravljanja dejavnosti je v letu 2011 olajšavo za investiranje na območju občin, ki so določene v skladu z ZRPPR1015 **uveljavljalo 124 fizičnih oseb v skupnem znesku 958.192 EUR**, kar predstavlja približno 82,1% zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav teh zavezancev.

Davčno olajšavo za investiranje so koristili zavezanci iz 22 občin od 30 občin po ZRPPR1015. Najnižji znesek olajšave za investiranje, za katero je zavezanec znižal svojo davčno osnovo v davčnem obračunu za leto 2011 je bil **19,24 EUR**, najvišji znesek olajšave za investiranje, ki jo je uveljavil posamezni zavezanec, pa je bil **831.975,27 EUR**. Zavezanci, ki so uveljavljali davčno olajšavo za investiranje, so zaradi koriščenja navedene olajšave, skupaj izkazali za **1.739.633 EUR** nižjo davčno obveznost za leto 2011. Davčno olajšavo za investiranje je koristilo le 3,43% vseh zavezancev iz območja izvajanja Zakona. Glede na pričujoče podatke je zaznati rahlo zmanjšanje tako števila zavezancev, ki so koristili davčno olajšavo, kot tudi zneska višine olajšave, glede na podatke iz obračunov DDPO za leto 2010⁵¹

Davčni obračun za leto 2012 bo Davčna uprava RS (DURS) začela izvajati v letu 2013 in na podlagi tega obračuna bo lahko podala informacijo, koliko davčnih olajšav je bilo uveljavljenih iz naslova tega ukrepa v letu 2012.

⁵¹ Glej Letno poročilo 2011.

4.3. Vzpostavitev medpodjetniškega izobraževalnega centra

Zakon v svojem **8. členu** predvideva financiranje vzpostavitve medpodjetniškega izobraževalnega centra (MIC). Projekt se financira iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini **2 mio EUR**. Za izvedbo projekta v obdobju izvajanja zakona je **odgovorno Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ki je aktivno vključeno v izvajanje zakona**, kot posredniško telo na področju kohezijske politike. Sredstva se zagotavljajo na njegovih proračunskih postavkah.

Vlada RS je na svoji redni seji dne 27. julija 2010 sprejela Sklep o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda »Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota⁵²«, s katerim se v okviru šole oblikuje organizacijska enota Medpodjetniški izobraževalni center – MIC. S tem sklepom je Vlada omogočila zavodu, da začne s postopki priprave naložbe iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in sredstev proračuna Republike Slovenije za nakup opreme za delovanje MIC in njegov zagon.

Dejavnosti MIC opredeljuje 32. člen Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju⁵³ (ZPSI-1). MIC v okviru Srednje poklicne in tehniške šole Murska Sobota (SPTŠ Murska Sobota) bo deloval mrežno, v sklopu poklicne izobraževalne vertikale na pomurskih srednjih strokovnih in poklicnih šolah. Zagotavljal bo kakovostno praktično usposabljanje z delom pri delodajalcu. Poleg tega se bodo v MIC pripravljali kandidati za mojstrske, delovodske oziroma poslovske izpite, izvajali se bodo postopki za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter za opravljanje praktičnega dela zaključnih izpitov in poklicne mature. Znotraj MIC-a se bo izvajalo tudi usposabljanje za potrebe tehnoloških sprememb v delovnih procesih, kar bo pripomoglo k zviševanju konkurenčne sposobnosti gospodarstva v regiji.

Namen delovanja MIC je izvajanje dejavnosti, ki :

- z izobraževanjem kadrov in razvoja novih znanj zvišujejo gospodarsko učinkovitost in uspešnost regije, in ne le posameznega podjetja;
- omogočajo enakomernejši razvoj različnih dejavnosti v regiji preko razvoja kadrov in prenosa znanj;
- spodbujajo prenos strokovnega znanja v prakso;
- razvijajo okoljevarstvene programe in okolju prijazne programe;
- spodbujajo odpiranje novih delovnih mest v okolju in zmanjšujejo brezposelnost;
- omogočajo večjo mobilnost, konkurenčnost in kompetentnost zaposlenih v okviru vseživljenjskega učenja;
- zmanjšuje brezposelnost;
- razvijajo podjetništvo;
- zmanjšujejo socialno izključenost in ogroženost ranljivih skupin ter povečujejo vključevanje zapostavljenih skupin v družbo.

V letu 2012 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- *Na podlagi sklepa o izbiri upravičenca – neposredna potrditev operacije »Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje« št. 54451-12/2001-7 z dne 2.3.2012, Odločbe št. ESRR OP*

⁵² Glej **Sklep Vlade (2010)**.

⁵³ Glej **Zakon Uradni list RS št.12/1996**.

RR/2/1/1-0 o dodelitvi sredstev za projekt »Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje« št. 303/-23/2012/6 z dne 29.3.2012, je Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport z upravičencem Srednjo poklicno in tehniško šolo Murska Sobota dne 16.5.2012 sklenilo Pogodbo o sofinanciranju projekta »Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje« št. C331-12-24900 v vrednosti 2 mio EUR.

- V mesecu maju 2012 je bil v skladu z ZIN-2 izbran izvajalec za IZDELAVO PZI za projekt MIC POMURJE, ki je izdelal projektantsko dokumentacijo, ki je bila osnova za objavo javnega naročila gradnje v mesecu juliju 2012 za izvedbo gradbeno obrtniških in instalacijskih del. Zaradi nepredvidenih dogodkov, ki so sledili, je v mesecu decembru 2012 bil sprejet sklep o zadržanju postopka ter razpisna dokumentacija predana državni revizijski komisiji v nadaljnjo obravnavo. Problematika je bila predstavljena tudi na Strateškem razvojnem partnerstvu 20. decembra 2012 v Murski Soboti s prošnjo za podaljšanje roka za izdajo zadnjega zahtevka za sofinanciranje MIC Pomurje za eno leto, in sicer na 15.9.2014. Posredniškemu telesu, Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport je bil 7. januarja 2013 poslan pisni zahtevek z obrazložitvijo razlogov za podaljšanje črpanja sredstev za eno leto. Državna revizijska komisija je dne 21.1.2013 zavrnila zahtevek za revizijo, razen v dveh točkah. Skladno z odločitvijo Državne revizijske komisije, mora upravičenec izvesti popravek razpisne dokumentacije in nato nadaljevati s postopkom javnega razpisa. Na osnovi navedenih okoliščin upravičenec ne bo mogel fizično in finančno zaključiti projekta do 31.12.2013, kot prvotno načrtovano, zato ministrstvo v vlogi posredniškega telesa, pripravlja predlog za podaljšanje operacije do 30.9.2014.

V letu 2012 je MIC Pomurje v okviru svojih zmožnosti izvajal oz. izvedel več aktivnosti in sicer:

- V mesecu oktobru 2012 je bil izveden informativni dan namenjen izobraževanju odraslih.
- MIC Pomurje se je verificiral za izvedbo usposabljanj za pridobitev različnih nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK). V letu 2012 je MIC Pomurje tako podelil prvih 12 nacionalnih poklicnih kvalifikacij za CNC operaterja/operaterko.
- V programe formalnega izobraževanja odraslih je bilo v vpisanih 43 oseb, od tega je zaključni izpit naredilo 23 oseb, poklicno maturo pa ena oseba.
- MIC Pomurje je izvajal praktični pouk za vse dijake SPTŠ Murska Sobota.
- MIC Pomurje sodeluje v projektu »Right Profession«, kjer izvaja promocijo tehniških poklicev v regiji, vključujoč predstavitve poklicev na osnovnih šolah v regiji. Prav tako deluje mrežno v sodelovanju z drugimi šolami v lokalnem okolju.
- MIC Pomurje je sodeloval tudi pri pripravi projektne dokumentacije za vzpostavitev regijskega kadrovskega centra v sodelovanju z Pomursko gospodarsko zbornico in RRA Muro. V kolikor bo center zaživel bo zadolžen za pripravo in izvedbo izobraževalnih programov.

Aktivnosti MIC Pomurje so bile usmerjene tudi v promocijo projekta MIC, z namenom širše prepoznavnosti, delovanja in aktivnosti MIC-a Pomurje in sicer:

- več objav na temo MIC Pomurje v dnevnem časopisju;

- *izveden intervju z vodjem MIC Pomurje in posebna oddaja o izobraževalnih programih MIC na lokalni radijski postaji.*

MIC Pomurje je v letu 2012 že postal priznana in poznana institucija v lokalnem okolju, ki nudi storitve, ki jih regija na področju izobraževanja nujno potrebuje. V okviru sedanjih pogojev na področju opremljenosti in prostora je MIC Pomurje že nudil storitve lokalnemu okolju, pri čemer gre izpostaviti tudi dobre odnose z gospodarsko in obrtno zbornico, ter ostalimi institucijami, šolami in podjetji v regiji.

V skladu z dogovorom med MIZKŠ, MDDSZ, Zavodom za zaposlovanje, ACS, CPI in tekstilnimi podjetji v Pomurju so v MIC-u pripravili in izvajali usposabljanje za tekstilno dejavnost. Krajši program usposabljanja traja od 2 do 6 mesecev in je pripravljen za konkretna delovna mesta. MIC Pomurje je vso potrebno dokumentacijo za pripravo novega tekstilnega programa predal Centru RS za poklicno izobraževanje (CPI), ki je začel s pripravo novega programa nacionalne poklicne kvalifikacije za tekstil. Izvedba programa se bo začela, ko bo CPI izpeljal vse postopke potrditve.

4.4. Vzpostavitev regijskega gospodarskega središča (»Razvojni center slovenskega gospodarstva«)

9. člen Zakona o Pomurju predvideva financiranje vzpostavitve regijskega gospodarskega središča v Pomurski regiji, ki se naj sofinancira iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini **30 mio EUR**.

V Drugem letnem poročilu za leto 2011⁵⁴ so bile predstavljene podlage za spremembo imena Regijskega gospodarskega središča v »Razvojne centre slovenskega gospodarstva«, ter izvedene aktivnosti na podlagi Javnega razpisa za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj – ESRR Razvojni centri slovenskega gospodarstva, ki je bil objavljen v *Uradnem listu RS št. 69/10 dne 30. julija 2010*.

Trije podprti razvojni centri iz Pomurja:

1. RC za nove materiale, pogone in tehnologije (Razvojni center za nove materiale, pogone in tehnologije d.o.o.),
2. RC za modularne in adaptivne signalno procesne oddajniške sisteme (RC MASPOS⁵⁵, Razvojni center za modularne in adaptivne signalno procesne oddajniške sisteme d.o.o.),
3. RC za pridobivanje energentov iz komunalnih odpadkov (RC PREKO⁵⁶, Razvojni center za pridobivanje energentov iz komunalnih odpadkov d.o.o.),

so v letu 2012 izvajali aktivnosti v skladu s poslovnim načrtom iz leta 2010.

Dosežene kazalnike in izplačana sredstva v letu 2012 prikazujemo v nadaljevanju.

Tabela 5: Doseženi kazalniki na dan 30.6.2012 ter izplačana sredstva do 31.12.2012:

Upravičenec	30.6.2012 Število novih delovnih mest	30.6.2012, število novih podjetij	30.6.2012 prijava pravic intelektualne lastnine	Izplačana sredstva v letu 2012
Razvojni center za nove materiale, pogone in tehnologije, d.o.o.	100	1	4	4.085.020
RC MASPOS, Razvojni center za modularne in adaptivne signalno procesne oddajniške sisteme d.o.o.	31	0	0	2.098.841
RC PREKO, razvojni center za pridobivanje	12	0	0	359.839

⁵⁴ Glej Drugo letno poročilo (2012).

⁵⁵ Spletna povezava <http://www.rcmaspos.eu>.

⁵⁶ Spletna povezava <http://www.rc-preko.eu>.

energentov iz komunalnih odpadkov, d.o.o.				
SKUPAJ	143	1	4	6.543.700

Vir: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Direktorat za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo (2013)

V letu 2012 je bilo ustvarjenih 143 novih delovnih mest, ustanovljeno novo podjetje ter prijavljene 4 pravice intelektualne lastnine.

Skupna izplačila pomurskim razvojnim centrom v višini **6.543.700 EUR** predstavljajo 11,4% izplačil za vseh 17 razvojnih centrov slovenskega gospodarstva.

4.5. Vlaganje v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnost

Zakon o Pomurju, v svojem **10. členu**, govori o vlaganjih v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnosti. **Ministrstvo RS za kmetijstvo in okolje** (v nadaljevanju: MKO) je odgovorno za uresničevanje razvojnega ukrepa »*vlaganja v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije ter diverzifikacijo v nekmetijske dejavnosti*«. Sredstva za izvajanje tega razvojnega ukrepa se zagotavljajo iz Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013 (v nadaljevanju: PRP 2007–2013), ki se sofinancira iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (v nadaljevanju: EKSRP) in državnega proračuna RS. Program se izvaja preko 4 osi (nadalje razčlenjenih v ukrepe), usmerjenih v izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega, gozdarskega sektorja in živilskega sektorja (os 1), izboljšanje okolja in podeželja (os 2), izboljšanje kakovosti življenja na podeželju in diverzifikacija podeželskega gospodarstva (os 3) ter lokalne razvojne pobude - LEADER (os 4).

V programskem obdobju 2007–2013 je za izvajanje programa namenjenih 1,18 milijarde EUR nepovratnih sredstev EKSRP in državnega proračuna RS. Za ukrep razvojne podpore »vlaganja v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije in diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti« se iz PRP 2007–2013 dodelijo sredstva v okvirni višini **40 milijonov EUR**, in sicer v obdobju od 2010-2013, z izplačili do 31.12.2015.

4.5.1. Način izvajanja

Način izvajanja ukrepa razvojne podpore Pomurski regiji je bil opredeljen z 99. členom Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 (Ur.l. RS, št. 40/2010; v nadaljevanju Uredba PRP 2007–2013)⁵⁷. Uredba PRP 2007–2013 je veljala od 22.5.2010 dalje. Način izvajanja ukrepa razvojne podpore Pomurski regiji je nato z novo **Uredbo o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 (Ur.l. RS, št. 28/2011, 37/2011–popr., 103/2011, 87/2012; v nadaljevanju Uredba PRP 2007–2013)**⁵⁸ opredeljen v 118. členu, ki velja od 16.4.2011 dalje. Sredstva PRP 2007–2013 se prednostno usmerijo v Pomursko regijo preko meril za izbor. Merila za izbor so opredeljena v vsakokratnih javnih razpisih, ki jih objavlja ministrstvo. Skladno z Uredbo PRP 2007–2013 se vlogam, katerih lokacija naložbe se nahaja na območju upravičenih občin Pomurske regije, dodeli dodatnih 10 odstotnih točk, ne glede na ostala merila za izbor. Pri tem obstajata dve možnosti: avtomatične in pogojevane dodelitve dodatnih 10 odstotnih točk. Vlagatelji iz Pomurske regije imajo možnost kandidirati na vse ukrepe PRP 2007–2013, ne le na tiste, ki so v izvedbeni Uredbi PRP 2007–2013 opredeljeni kot tisti ukrepi, s katerimi se je ministrstvo zavezalo, da bo prispevalo k uresničevanju Zakona o Pomurju.

⁵⁷ Glej **Uredba (2010)**.

⁵⁸ Glej **Uredba (2011 in 2012)**.

Avtomatična dodelitev se skladno z 118. členom Uredbe PRP 2007–2013 vrši pri ukrepih:

- a) izboljšanje in razvoj infrastrukture, povezane z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva – ukrep 125,*
- b) podpora ustanavljanju in razvoju mikro podjetij – ukrep 312,*
- c) osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo – ukrep 321,*
- d) ohranjanje in izboljševanje dediščine podeželja – ukrep 323.*

Pri drugih ukrepih PRP 2007–2013 pa morajo vloge skladno z 118. členom Uredbe PRP 2007–2013 za pridobitev dodatnih 10 odstotnih točk izpolnjevati vsaj enega od predpisanih pogojev, in sicer:

- **pri ukrepu 121** - Posodabljanje kmetijskih gospodarstev, če je predmet podpore naložba:
 - a) v nakup in postavitve rastlinjakov s pripadajočo opremo,
 - b) v prvo postavitev oziroma prestrukturiranje sadovnjakov,
 - c) v nakup in postavitve mrež proti toči,
 - d) v namakalno infrastrukturo na kmetijskih gospodarstvih, kamor spada tudi namakalna oprema, ki je lahko samostojna naložba, in v gradnjo pripadajočih vodnih virov ali
 - e) v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije za potrebe kmetijskega gospodarstva;
- **pri ukrepu 123** - Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom:
 - a) v kolikor je predmet sofinanciranja naložba v obnovljive vire energije za potrebe predelovalnega obrata,
 - b) ohranjanje obstoječih delovnih mest oziroma na vsakih 200.000 eurov upravičenih stroškov, odprtje enega novega delovnega mesta najmanj za obdobje 24 mesecev od zadnjega izplačila sredstev,
 - c) vlagatelj ima sklenjene pogodbe z lokalnimi primarnimi pridelovalci za najmanj 40 odstotkov vhodne surovine ali
 - d) vlagatelj ima sklenjeno pogodbo z raziskovalno skupino oziroma je raziskovalna skupina organizacijska enota znotraj vlagatelja;
- **pri ukrepu 311** - Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti, če je predmet podpore naložba:
 - a) v pridobivanje energentov in energije za prodajo na kmetiji iz obnovljivih virov,
 - b) proizvodne dejavnosti, za predelavo proizvodov izven Priloge I k Pogodbi in drugih nekmetijskih proizvodov na kmetiji,
 - c) v prodajne dejavnosti na kmetiji ali
 - d) v turizmu.

V letu 2012, ki ga zajema predmetno poročilo o izvajanju ukrepov Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 – 2015, je stanje na področju izvajanja ukrepov razvojne podpore, za katere je pristojno MKO, naslednje:

- Na osnovi sprejete Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 – 2013 v letih 2011 – 2013 je bilo objavljenih **12 javnih razpisov za ukrepe PRP 2007–2013**.

V Tabeli 6 je prikazana objava vseh razpisov v letu 2012 z vsebinsko obrazložitvijo.

Tabela 6: Objava vseh razpisov v letu 2012 z vsebinsko obrazložitvijo:

Javni razpis	Namen podpore
IV. javni razpis za ukrep 113 »Zgodnje upokojevanje kmetov« za leto 2012	Predmet javnega razpisa je Izplačilo sredstev v obliki rente upravičencu, ki je nepreklicno prenehal opravljati kmetijsko in gozdarsko dejavnost in kmetijo lastniško prenesel na mladega prevzemnika.
VI. javni razpis za ukrep 323 »Ohranjanje in izboljševanje dediščine podeželja«	Dodelitev nepovratnih sredstev za nepremično kulturno dediščino na podeželju, ki je spomenik, spomeniško območje ali registrirana nepremična kulturna dediščina; muzeje na prostem in prostore za postavitev razstav stalnih zbirk etnološke dediščine; ureditev in izgradnjo tematskih poti, ki povezujejo naravne vrednote in nepremično kulturno dediščino določenega območja.
VII. javni razpis za ukrep 322 »Obnova in razvoj vasi«	Dodelitev nepovratnih sredstev za ureditev površin za skupne namene in potrebe v podeželskih naseljih; ureditev vaških jeder; ureditev komunalne in prometne infrastrukture ter povezav v naseljih; obnova in izgradnja večnamenskih zgradb skupnega pomena za medgeneracijsko druženje, kulturno-umetniško, športno in drugo prostočasno dejavnost lokalnega prebivalstva na podeželju; preselitev kmetij iz vaških središč z namenom njihove celostne ureditve.
XVI. javni razpis za ukrep 121 »Posodabljanje kmetijskih gospodarstev za leto 2012, za naložbe na področju prašičereje«	Dodelitev nepovratnih sredstev za naložbe v hleve in pripadajočo opremo; naložbe v skladišča za krmo in pripadajočo opremo; naložbe v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije za potrebe kmetijskega gospodarstva na področju prašičereje.
XVII. javni razpis za ukrep 121 »Posodabljanje kmetijskih gospodarstev za leto 2012, za naložbe na področju rastlinske pridelave«	Dodelitev nepovratnih sredstev za naložbe v lastno primarno pridelavo kmetijskih proizvodov na področju sadjarstva, oljkarstva, vinogradništva, vrtnarstva in novih izzivov v kmetijstvu.
IV. javni razpis za ukrep 125 »Izboljšanje in razvoj infrastrukture, povezane z razvojem oziroma prilagoditvijo kmetijstva, predmet podpore št. 1. komasacije oziroma predmet podpore št. 2. agromelioracije na komasacijskih območjih«	Dodelitev nepovratnih sredstev iz naslova ukrepa 125 so komasacije oziroma agromelioracije na komasacijskih območjih.
V. javni razpis za ukrep 112 »Pomoč mladim prevzemnikom kmetij za leto 2012«	Enkratna finančna pomoč mladim prevzemnikom kmetij za prvi lastniški prevzem kmetije.
VI. javni razpis za ukrep 312 »Podpora ustanavljanju in razvoju mikropodjetij«	Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev za naložbe v registrirana mikropodjetja na podeželju, ki zagotavljajo nova oziroma ohranjajo delovna mesta in povečujejo dohodek podeželskega prebivalstva,
VI. javni razpis za ukrep 142 »Podpora za ustanavljanje in delovanje skupine proizvajalcev za leta 2013, 2014 in 2015«	Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev za ustanavljanje in delovanje skupin proizvajalcev na področju ekološke pridelave in predelave ter proizvodnje zaščitene kmetijskih proizvodov. Podprejo se skupine proizvajalcev prvih

	pet let po datumu priznanja skupine proizvajalcev.
V. javni razpis za ukrep 133 »Podpora skupinam proizvajalcev pri dejavnostih informiranja in pospeševanja prodaje za proizvode, ki so vključeni v sheme kakovosti hrane«	Predmet javnega razpisa je delno sofinanciranje izvajanja aktivnosti informiranja potrošnikov, oglaševanja in pospeševanja prodaje na notranjem trgu za proizvode, ki so vključeni v sheme kakovosti Evropske unije oziroma Republike Slovenije.
VI. javni razpis za ukrep 311 »Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti za leto 2013«	Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev naložbam, ki so potrebne za začetek opravljanja ali za posodobitev in modernizacijo že obstoječe nekmetijske dejavnosti članov kmečkega gospodinjstva.
IV. javni razpis za ukrep 125 »Izboljšanje in razvoj infrastrukture, povezane z razvojem oziroma prilagoditvijo kmetijstva, predmet podpore št. 3 Izgradnja velikih namakalnih sistemov«	Dodelitev nepovratnih sredstev za izgradnjo in dograditev velikih namakalnih sistemov, vključno z izgradnjo vodnih zbiralnikov brez terciarnega omrežja.

Vir: MKO (2013)

4.5.1.1. Stanje na področju ukrepa

V nadaljevanju sledi prikaz izplačil za vlagatelje iz Pomurske regije v obdobju januar – december 2012 in kumulativno od 1.1.2007 dalje.

Tabela 7: Izplačila iz EKSRP (SLO+EU del) za 1., 3. in 4. os PRP 2007-2013 v Pomursko statistično regijo od **1. 1. 2012 do 31.12.2012 (v EUR).**

UKREP	Izplačila Pomurje	Ostala Slovenija	Celotna Slovenija	Delež Pomurja
112	1.260.600,00 €	6.119.146,99 €	7.379.746,99 €	17,08%
113	585.412,81 €	2.018.362,71 €	2.603.775,52 €	22,48%
121	7.371.073,19 €	13.638.985,09 €	21.010.058,28 €	35,08%
122	-63.853,03 €	1.768.513,70 €	1.704.660,67 €	-3,75%
123	2.779.156,65 €	13.178.261,36 €	15.957.418,01 €	17,42%
125	98.934,00 €	1.221.355,65 €	1.320.289,65 €	7,49%
132	1.596,73 €	84.129,27 €	85.726,00 €	1,86%
133	454.674,62 €	1.002.225,63 €	1.456.900,25 €	31,21%
142		103.416,18 €	103.416,18 €	0,00%
311	770.450,53 €	3.893.733,75 €	4.664.184,28 €	16,52%
312	640.607,27 €	7.109.585,39 €	7.750.192,66 €	8,27%
322	1.642.603,58 €	7.551.305,38 €	9.193.908,96 €	17,87%
323	258.014,00 €	1.938.065,17 €	2.196.079,17 €	11,75%
LEADER	556.976,69 €	4.173.713,46 €	4.730.690,15 €	11,77%
Skupna vsota	16.356.247,04 €	63.800.799,73 €	80.157.046,77 €	20,41%

Vir: MKO (2013)

Iz tabele št. 7 je razvidno, da je delež izplačanih sredstev PRP 2007–2013 za Pomurje v obdobju od 1. 1. 2012 – 31.12.2012 glede na celotno državo znašal 20,41%.

V letu 2012 je bilo v okviru 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja 2007-2013 izplačanih sredstev v višini **16.356.247,04 EUR**.

V letih 2010-2012 je bilo v okviru 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja 2007-2013 izplačanih skupaj **31.681.498,67 EUR**.⁵⁹

V okviru »neposrednih ukrepov« (to so tisti ukrepi, pri katerih prijavitelji prejmejo avtomatično 10 dodatnih točk) zakona je bilo v letu 2012 izplačanih 11.918.235,64 EUR oz. 22,53% vseh sredstev.

Tabela 8: Izplačila iz EKSRP (SLO+EU del) za 1., 3. in 4. os PRP 2007-2013 v Pomursko statistično regijo od **1. 1. 2007 do 31.12.2012 (v EUR)**.

UKREP	Izplačila Pomurje	Ostala Slovenija	Celotna Slovenija	Delež Pomurja
111	2.375,00 €	12.664,98 €	15.039,98 €	15,79%
112	2.592.026,01 €	9.123.467,86 €	11.715.493,87 €	22,12%
113	5.072.000,00 €	29.002.168,12 €	34.074.168,12 €	14,89%
121	16.126.727,29 €	56.142.678,59 €	72.269.405,88 €	22,31%
122	1.156.470,11 €	17.043.627,95 €	18.200.098,06 €	6,35%
123	7.773.158,58 €	44.764.001,13 €	52.537.159,71 €	14,80%
125	1.460.567,70 €	3.863.933,74 €	5.324.501,44 €	27,43%
132	16.153,17 €	182.982,38 €	199.135,55 €	8,11%
133	1.035.639,07 €	3.512.772,52 €	4.548.411,59 €	22,77%
142		451.129,74 €	451.129,74 €	0,00%
311	1.804.183,34 €	14.311.007,82 €	16.115.191,16 €	11,20%
312	1.806.622,64 €	31.671.395,02 €	33.478.017,66 €	5,40%
322	3.064.721,64 €	14.004.637,83 €	17.069.359,47 €	17,95%
323	522.959,40 €	3.700.250,92 €	4.223.210,32 €	12,38%
LEADER	1.384.623,38 €	13.398.933,29 €	14.783.556,67 €	9,37%
Skupna vsota	43.818.227,33 €	241.185.651,89 €	285.003.879,22 €	15,37%

Vir: MKO (2013)

Iz tabele št. 8 je razvidno, da je delež izplačanih sredstev PRP 2007–2013 za Pomurje v obdobju od 1. 1. 2007 – 31.12.2012 glede na celotno državo znašal 15,37%.

4.5.2. Načrtovane aktivnosti v letih 2013

V letu 2013 je predvidena objava nove generacije javnih razpisov PRP 2007–2013, med drugim za vse ukrepe PRP 2007–2013, ki prispevajo k uresničevanju Zakona o Pomurju. Okvirni terminski načrt je objavljen na spletnih straneh MKO in je dostopen preko spletne strani: http://www.mko.gov.si/si/delovna_podrocja/program_razvoja_podezelja_2007_2013/terminski_nacrt_objave_javnih_razpisov/.

⁵⁹ V letu 2010 je bilo izplačanih 7.858.758,01 EUR, v letu 2011 7.466.493,62 EUR in v letu 2012 16.356.247,04 EUR sredstev.

4.6. Vlaganje v infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo

Projekt vodooskrbe Pomurja je vključen v **Zakon. 11. člen nalaga, da se** vlaganja v infrastrukturo za oskrbo Pomurske regije s pitno vodo izvedejo iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini 98 mio EUR. Vrednost in letna dinamika financiranja projekta se določi s sprejetim projektom po postopku njegove potrditve s strani organa upravljanja v skladu s pravili državnih pomoči in kohezijske politike Evropske unije. Za izvedbo projekta v času trajanja zakona je odgovorno Ministrstvo za okolje in prostor, kot posredniško telo na področju kohezijske politike. Sredstva se zagotovijo na njegovih proračunskih postavkah.

Pomurske občine, razen občine Apače, ki je takrat še ni bilo, so **maja 2003** podpisale Pismo o nameri, s katerim so potrdile svoj interes in voljo za izvedbo projekta skupne izgradnje ter skupnega upravljanja regionalnega sistema oskrbe prebivalstva s pitno vodo Pomurja vključno z vzpostavitvijo sistema odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Dne **21.1.2005** so te občine z Republiko Slovenijo, Ministrstvom za okolje in prostor, sklenile pogodbo o izgradnji in obratovanju ter skupnem upravljanju regionalnega sistema oskrbe prebivalstva s pitno vodo Pomurja.

Ministrstvo je dne 08.04.2008 posredovalo dopis na SVLR, v katerem predlaga členitev projekta Vodooskrbe Pomurja na tri projekte, ki bi se izvajali neodvisno drug od drugega. Dne 04.07.2008 je s strani SVLR MOP prejel **načelno soglasje k predlagani členitvi, dne 31.03.2009** na sestanku v Pomurju pa potrditev le tega s strani SVLR, kakor tudi s strani predstavnikov **JASPERS**.

V fazi izdelave idejnih zasnov se je **projekt torej razdelil na tri sisteme** – A (Lendavski), B (Mursko Soboški) in C (Prleški). Pomurske občine so po posameznih sistemih sklenile pogodbe o skupnem sodelovanju in sovlaganju v izgradnjo vodovodnega omrežja.

Projekt vodooskrbe Pomurja je v **Operativnem programu razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI 2007 - 2013)** vključen v indikativni seznam velikih projektov. V njem je bila prvotno ocenjena **vrednost celotne investicije z DDV v višini 30 mio EUR**.

Po izdelavi idejnih zasnov in DIIPov je vrednost projekta narasla na **123 mio EUR**. Glede na navodila Organa upravljanja - SVLR je bilo potrebno v projekt vključiti še sekundarne cevovode. V Aneksu št. 1 je tako zaradi vključitve sekundarnih cevovodov skupna ocenjena vrednost predmetnih projektov presegla ocenjene vrednosti iz OP ROPI, vendar bo realna vrednost projektov znana po pridobitvi naslednjih faz projektne dokumentacije. Definitiven obseg investicij in s tem tudi okvirna vrednost celotnega projekta bo znana ob oddaji končne vloge za dodelitev sredstev Kohezijskega sklada.

Vlada je s sklepom dne 03.06.2010 potrdila Spremembe Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov 2007–2013 in Spremembe Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture 2007–2013. V sklepu je prav tako določeno, da Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, kot organ upravljanja, po potrditvi na nadzornem odboru, pošlje spremenjena operativna programa Evropski komisiji in ju nato, na podlagi usklajevanj, tehnično dopolni.

V spremenjenem Operativnem programu razvoja okoljske in prometne infrastrukture 2007–2013 so vsi trije sistemi A, B in C opredeljeni kot prioritetni projekti⁶⁰.

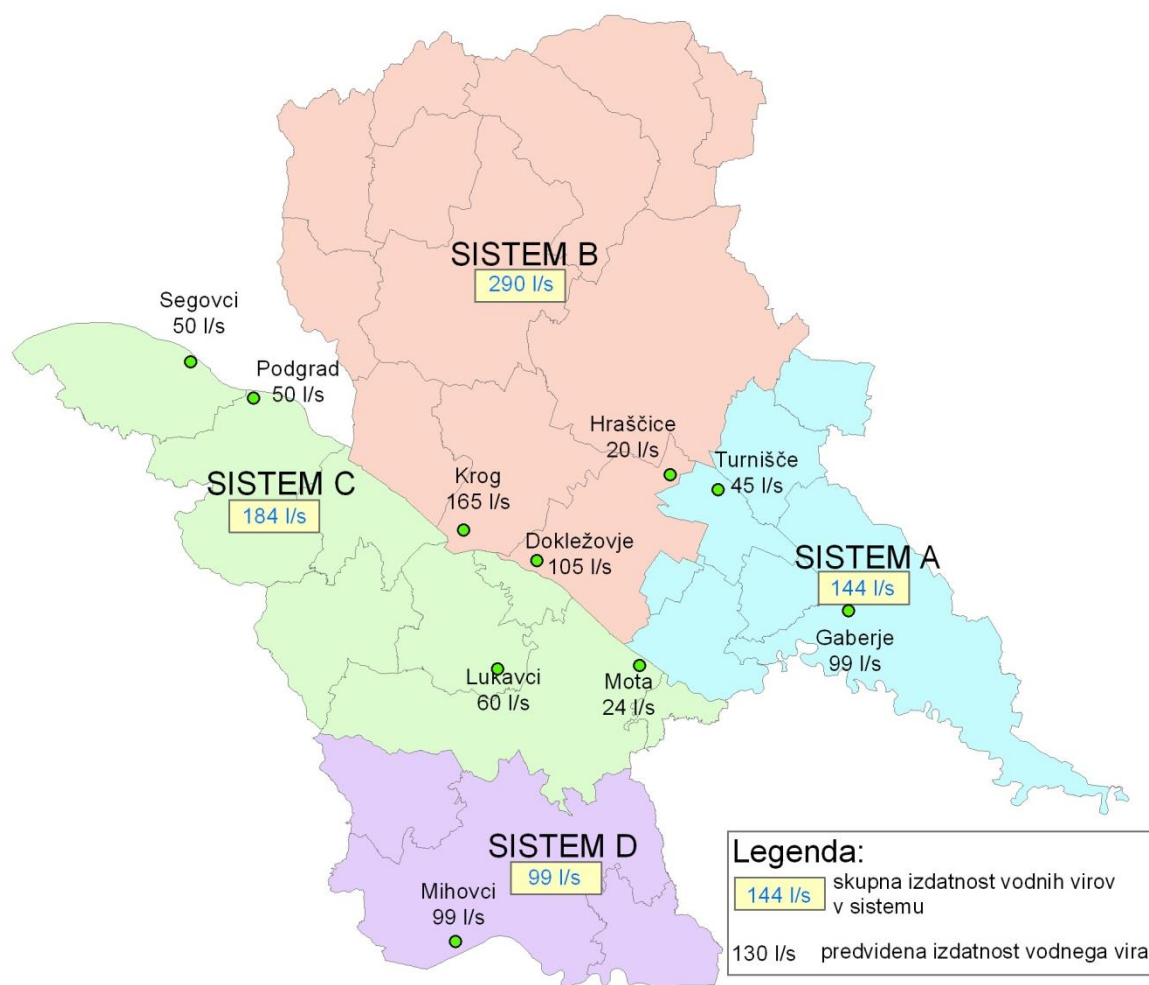
⁶⁰ Glej Priloga 9. in 10.

Ocenjene vrednosti celotnih investicij z DDV so naslednje (podatki december 2012):

- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem A (lendavsko območje): **43 mio EUR**
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem B (Goričko): **48 mio EUR (I. faza) + 32 mio EUR (II. faza)**
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem C (Prlekija) : **48 mio EUR**

V Zakon so vključene tudi občine Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž, ki pripravljajo projekt Oskrba s pitno vodo v porečju Drave - ormoško območje, ocenjen na vrednost **12 mio EUR**. S tem je bilo potrebno zagotoviti enake pogoje obravnave tudi za to območje.

Prikaz 1: Shema sistemov in vodna bilanca.

Vir: Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (december 2012).

Izgradnja omrežja se bo financirala v okviru sredstev Kohezijskega sklada. V sklopu posameznih projektov se bo iz Kohezijskega sklada financirala tudi novogradnja ter rekonstrukcija vodnih virov in transportnih vodovodov. Financiranje vodnih virov in transportnih vodovodov ne bo bremenilo občinskih virov, z izjemo DDV-ja.

Predvideno je, da bodo cca. 25% vrednosti projekta pokrile občine, 55% Kohezijski sklad, 10% Vodni sklad in 10% lastna udeležba državnega proračuna. Natančni odstotek razdelitve sofinanciranja stroškov projektov bo znan z izdajo Odločbe o dodelitvi sredstev iz Kohezijskega sklada.

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem A (Lendavski sistem)

Izdelane so idejne zasnove in idejni projekti za transportne cevovode in vodne vire. Izdelan in potrjen je dokument identifikacije investicijskega projekta. Podpisana je pogodba s svetovalnim inženirjem. Dela tečejo. V novembru 2011 je bila s strani občin potrjena Predinvesticijska zasnova. Projektna dokumentacija PGD in PZI je v večjem delu izdelana za vse občine. V posameznih občinah sistema so še potrebni popravki PZI-jev. Vloga za pridobitev sredstev iz KS je v zaključni fazi usklajevanja na MKO, potrebne so še manjše uskladitve. Soglasje s strani MKO bo predvidoma izdano v začetku leta 2013. Odločba o dodelitvi sredstev iz KS bo s strani MGRT izdana predvidoma v začetku leta 2013. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je v letu 2012 sofinanciralo pripravo projekta v višini **48.798,70 EUR**. Občine pripravljajo razpisno dokumentacijo za izbiro izvajalca gradnje objektov, razpisno dokumentacijo za izbiro izvajalca nadzora nad gradnjo in razpisno dokumentacijo za izbiro izvajalca obveščanja javnosti. Javna naročila za izbiro izvajalcev bodo objavljena predvidoma v marcu 2013. Pričetek gradnje objektov je predviden za drugo polovico leta 2013.

Ocenjena vrednost projekta: cca. 43 mio EUR.

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem B (Goričko)

Izdelan in potrjen je dokument identifikacije investicijskega projekta. Izdelane so idejne zasnove in idejni projekti za transportne cevovode in vodne vire. Predinvesticijska zasnova je bila izdelana v letu 2012. Na sejah občinskih svetov je bil obravnavan in potrjen skupni odlok o ustanovitvi javnega podjetja Vodovod sistema B d.o.o ter objavljen v Uradnem listu RS dne 9.11.2012. V mesecu novembru 2012 je bil izbran izvajalec za izdelavo manjkajoče PGD in PZI projektne dokumentacije vodovodnega omrežja, ki bo projektno dokumentacijo izdelal predvidoma do junija 2013. Občine pripravljajo 2. verzijo Vloge za pridobitev sredstev iz KS in razpisno dokumentacijo za izbiro izvajalca gradnje objektov, razpisno dokumentacijo za izbiro izvajalca nadzora nad gradnjo in razpisno dokumentacijo za izbiro izvajalca obveščanja javnosti. Javna naročila za izbiro izvajalcev bodo objavljena predvidoma prvi polovici leta 2013. V primeru, da bo pravočasno izdelana manjkajoča projektna dokumentacija in pridobljena gradbena dovoljenja bo pričetek gradnje objektov predvidoma v drugi polovici leta 2013.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje v letu 2012 ni sofinanciralo priprave projekta, prva izplačila so predvidena v začetku leta 2013. Do tega trenutka so za pripravo projekta občine SISTEMA B vložile 405.473 EUR sredstev.

Ocenjena vrednost projekta: Prva faza projekta je ocenjena na 48 mio EUR in se bo predvidoma realizirala v tej finančni perspektivi (2007-2013). Druga faza, ocenjena na 32 mio EUR, pa bo predvidoma izvedena v novi finančni perspektivi (2014-2020).

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem C (Prlekija)

Izdelane so idejne zasnove in idejni projekti za transportne cevovode in vodne vire. Izdelan in potrjen je dokument identifikacije investicijskega projekta. Konec leta 2012 so občine izdelale Predinvesticijsko zasnovo. Do decembra 2012 je bila izdelana večina projektne dokumentacija PGD in PZI. V posameznih občinah sistema so še potrebni popravki PZI-jev ter pridobitev gradbenega dovoljenja za vodne vire in transportne cevovode. Vloga za pridobitev sredstev iz KS je v pripravi. Končna verzija Vloge za pridobitev sredstev iz KS bo izdelana predvidoma do aprila leta 2013. Odločba o dodelitvi sredstev iz KS bo s strani MGRT izdana predvidoma junija 2013. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je v letu 2012 sofinanciralo pripravo projekta v višini **879.864,31 EUR**. Občine pripravljajo razpisno dokumentacijo za izbiro izvajalca gradnje objektov, razpisno dokumentacijo za izbiro izvajalca nadzora nad gradnjo in razpisno dokumentacijo za izbiro izvajalca obveščanja javnosti. Javna naročila za izbiro izvajalcev bodo objavljena predvidoma v marcu 2013. Pričetek gradnje objektov je predviden za drugo polovico leta 2013.

Ocenjena vrednost projekta: cca. 48 mio EUR.

Oskrba s pitno vodo v porečju Drave (2.sklop) Ormoško območje (sistem D)

Izdelana in potrjena je bila vsa investicijska (DIIP, PIZ in IP) ter projektna dokumentacija PGD in PZI. Oktobra 2011 so občine na MKO dostavile večino projektne dokumentacije (PGD, PZI). Pridobljena so vsa gradbena dovoljenja za vse objekte. Vloga za pridobitev sredstev iz Kohezijskega sklada je bila s strani MOP potrjena konec novembra 2011 in poslana v potrditev na SVLR. Odločba o dodeliti kohezijskih sredstev je bila izdana v aprilu 2012. Nosilna občina je v septembru 2012 na MKO dostavila popravke nekatere PZI dokumentacije. Pripravo projekta so v celoti financirale občine sistema. Dne 18.10.2012 so bila objavljena vsa tri javna naročila za izbiro izvajalca za izvedbo gradnje, nadzora nad gradnjo in obveščanja javnosti. V teku je postopek izbire izvajalcev. Pričetek gradnje objektov je predviden za februar 2013.

Ocenjena vrednost projekta: cca. 12 mio EUR.

5. Koordinacija drugih ukrepov Vlade RS za Pomursko regijo

4. ukrep Zakona o Pomurju določa prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na določenih področjih. Poročilo o izvedenih aktivnostih na področju ukrepov, ki jih pokrivajo posamezna ministrstva, je bilo predstavljeno v predhodnih poglavjih. V nadaljevanju želimo predstaviti dosegljive podatke o sredstvih, ki jih posamezna ministrstva vlagajo v Pomurje oziroma, ki so bila v letu 2012 tako ali drugače v okviru razpisov namenjena in/ali porabljena Pomurju⁶¹.

5.1. Poročanje ministrstev o ukrepih v širšem smislu zakona

5.1.1. Poročilo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve

Trg dela v Pomurju

V Pomurju se je decembra 2012 brezposelnost zmanjšala, tako je bilo na območni službi Zavoda za zaposlovanje Murska Sobota prijavljenih 8996 brezposelnih oseb, kar je 5,9% manj kot decembra 2011. V tem obdobju se je število brezposelnih v državi povečalo za 4,7%, brezposelni v Pomurju pa predstavljajo 7,6% vseh brezposelnih v Sloveniji.

V letu 2012 se je v Pomurju prijavilo 6858 brezposelnih, kar je 8,5% manj kot v enakem obdobju lani, odjavilo pa 7425 oseb oz. 6,4% manj kot v enakem obdobju leta 2011. Število zaposlitev iz evidence zavoda se je v zadnjem letu zmanjšalo za skoraj 11%, saj so tudi delodajalci v Pomurju prijavili 22% manj delovnih mest kot v enakem obdobju lani. V Pomurju je bilo 4,2% vseh prijavljenih prostih delovnih mest v državi.

Povpraševanje po delavcih se je najbolj znižalo v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (za cca. 43%), predelovalnih dejavnosti (cca. 36%) ter zdravstvu in socialnem varstvu (cca. 27%), najbolj pa se je povečalo v kmetijstvu, lovju, gozdarstvu in ribištvi (cca. 30%).

Izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja in prosta delovna mesta v Pomurju

V letu 2012 je bilo v Pomurju v programe aktivne politike zaposlovanja na novo vključenih **3.814** brezposelnih oseb, kar je **30 % manj kot v letu 2011**, ko je bilo na novo vključenih 5.460 brezposelnih oseb.

Podrobnejši finančni pregled izvajanja ukrepov aktivne politike zaposlovanja se nahaja v prilogi tega poročila.

Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji

V začetku leta 2012 so potekale s strani Regionalnega sklada dela za Pomurje in Sklada dela Prekmurje še zadnje aktivnosti oz. programi usposabljanja na delovnem mestu, za pomoč delavcem

⁶¹ Izračuni veljajo za občine: Beltinci, Tišina, Črenšovci, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Šalovci, Kobilje, Kuzma, Lendava, Ljutomer, Moravske Toplice, Murska Sobota, Odranci, Puconci, Radenci, Rogašovci, Sveti Jurij, Turnišče, Cankova, Dobrovnik, Grad, Hodoš, Križevci, Razkrižje, Velika Polana, Veržej

Mure d.d. v okviru aktivnosti *Poklicno in zaposlitveno informiranje in svetovanje oseb v postopku izgubljanja zaposlitve*.⁶² Pogodbe z delodajalci so se sklepale do konca leta 2011, programi pa so se izvajali do 28.4.2012 s skupno 227 osebami in 82 delodajalci, izbranimi na javnem razpisu. V usposabljanje so bili vključene predvsem starejše osebe, saj je bilo kar 85% udeležencev starejših od 40 let oziroma 37,4% starejših od 50 let. Med udeleženci je bilo tudi 23,8% invalidov in 22,5% prejemnikov denarnega nadomestila med brezposelnostjo in 12,3% prejemnikov denarne socialne pomoči na Centru za socialno delo. Kar se tiče izobrazbene strukture je bilo v usposabljanje vključenih 43,2% z nedokončano osnovno šolo ali dokončano osnovnošolsko izobrazbo, dve osebi pa sta imeli zaključeno visoko strokovno oziroma univerzitetno dodiplomsko izobrazbo. Do konca junija 2012 se je zaposlilo 68 vključenih brezposelnih oseb, kar predstavlja 30%.

Izvajanje projektov v Pomurski regiji

MDDSZ je v letu 2010 objavilo javni razpis za **Spodbujanje enakih možnosti in socialne vključenosti na trgu dela** in sicer v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, četrte razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti« in prednostne usmeritve 4.1. »Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti«. Sredstva so zagotovljena iz Evropskega socialnega sklada v višini **8.000.000 EUR**. Predmet javnega razpisa je izboljšati zaposljivost in socialno vključenost ranljivih skupin, ustvarjati delovna mesta za ranljive skupine ter zagotoviti enakost med spoloma.

Cilj javnega razpisa je sofinanciranje projektov (partnerstev), ki bodo s projekti na celovit način:

- a) zagotavljali ustvarjanje novih delovnih mest (vključno z zelenimi delovnimi mesti) za osebe iz ciljne skupine;
- b) razširili obstoječe ali uvajali nove metode dela z namenom zagotavljanja večje zaposljivosti in socialne vključenosti (kot na primer: informiranje, motiviranje in usposabljanje ter zaposlovanje oseb iz ciljne skupine);
- c) razširili obstoječe ali uvajali nove prakse za usklajevanje poklicnega, družinskega in zasebnega življenja;
- d) razvijali nove pristope z namenom zagotavljanja enakosti spolov in zmanjševanja spolnih stereotipov s poudarkom na zmanjševanju horizontalne in vertikalne segregacije na trgu dela.

Na javni razpis se je prijavilo 72 projektov, od katerih je strokovna komisija izbrala in podprla 15 najboljše ocenjenih. Izbrani projekti so izvajajo in bodo trajali od 24 do 48 mesecev.

V Pomurju se izvajata dva projekta:

1. **»Socialno podjetništvo omogoča delo ranljivim skupinam - SPODRAST«** upravičenca Društva Mozaik, društvo za socialno vključenost. Vrednost projekta je 999.490 EUR in traja 48 mesecev.

Cilj projekta je vključiti 200 oseb iz Pomurske regije, 15 oseb pa se bo za čas trajanja projekta tudi zaposlilo. Do konca novembra 2012 se je v projekt vključilo 35 oseb iz ranljivih ciljnih skupin skozi sodelovanje na delavnicah in usposabljanjih, od katerih se je 8 oseb zaposlilo v okviru projekta.

⁶² Projekt je bil delno (do 65%) sofinanciran s strani **Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji (ESPG)**. Vrednost projekta je bila 3.458.370 EUR, od tega je globalizacijski sklad sofinanciral 2.247.941 EUR.

2. **»Romano kher – Romska hiša«** upravičenca Regionalne razvojne agencije Mura d.o.o.. Vrednost projekta je 994.600 EUR in traja 48 mesecev.

Cilj projekta je vključiti 100 Romov, ki se bodo usposabljali za večjo možnost zaposlitve. Preko pomoči zaposlitvenega agenta se pričakuje 25 zaposlitev Romov. V usposabljanje za Romske aktiviste bo vključenih 30 oseb, neposredno pa bo tekom projekta omogočena zaposlitev 4 Romov za pripravo in izvedbo projektov. Do konca novembra 2012 se je v projekt vključilo 37 Romov, ki so sodelovali na delavnicah in se usposabljali. V projektni skupini, t.i. romski razvojnih agenciji, pa so zaposleni 4 Romi. V letu 2012 je bilo izplačanih **skupaj 506.042,15 EUR** sredstev.

MDDSZ je v letu 2012 objavilo javni razpis za **Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva II**, in sicer v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, četrte razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti« in prednostne usmeritve 4.1. »Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti«. Sredstva so zagotovljena iz Evropskega socialnega sklada v višini 4.500.000 EUR. Predmet javnega razpisa je spodbujanje dostopa do usposabljanja in zaposlovanja ranljivim skupinam na trgu dela z razvojem dejavnosti socialnega podjetništva kot trajnega opravljanja dejavnosti s proizvodnjo in prodajo proizvodov ali opravljanjem storitev na trgu, pri čemer ustvarjanje dobička ni izključni niti glavni cilj opravljanja dejavnosti. Cilj javnega razpisa je bil podpreti projekte, ki bodo z razvijanjem dejavnosti socialnega podjetništva osebam iz ranljivih ciljnih skupin zagotavljali zaposlitve in ustvarjali nova delovna mesta. Na javni razpis se je **prijavilo 93 projektov**, od katerih je strokovna komisija izbrala in podprla 17 najbolj ocenjenih. Sofinancirani so projekti, ki razvijajo tržne dejavnosti (prodaja blaga ali storitev), usposablajo osebe iz ranljivih ciljnih skupin in hkrati ustvarjajo delovna mesta za težje zaposljive ciljne skupine v okviru razvite tržne dejavnosti. **Iz Pomurja so bili izbrani trije projekti v skupni vrednosti 890.765 EUR**. Izbrani projekti so se že začeli izvajati in se bodo zaključili v letu 2014 oz. 2015.

V Pomurju se izvajajo sledeči projekti:

1. **»Razvoj turizma na eko-socialni kmetiji Korenika«** upravičenca Korenika. Vrednost projekta je 299.952,75 EUR in traja 36 mesecev.

V okviru projekta se bo usposabljal 12 oseb iz ranljivih ciljnih skupin, od katerih bodo 3 osebe zaposlene za obdobje najmanj 18 mesecev.

2. **»Razvoj socialnih tržnih produktov v agroživilstvu«** upravičenca Pan-nutri d.o.o.. Vrednost projekta je 299.124,85 in traja 36 mesecev.

V okviru projekta se bo usposabljal 10 oseb iz ranljivih ciljnih skupin, od njih bodo 3 osebe zaposlene za obdobje najmanj 18 mesecev.

3. **»Mura nas povezuje«** upravičenca Regionalni sklad dela za Pomurje. Vrednost projekta je 291.688 EUR in traja 25 mesecev.

V okviru projekta se bo usposabljal 6 oseb iz ranljivih ciljnih skupin, od njih bodo 3 osebe zaposlene za obdobje najmanj 18 mesecev.

V letu 2012 ni bilo izplačanih sredstev.

Podeljevanje štipendij

Ocenjujemo, da je za razvoj regije pomembno tudi spodbujanje mladih pri izobraževanju, zato se preko Javnega sklada za razvoj kadrov in štipendije, vsako leto podeljuje štipendije. Skupno se je v Pomurski regiji konec leta 2012 podeljevalo **3.783 štipendij**, tj. 10% vseh štipendij. V Pomurski regiji se podeljujejo štipendije tudi v okviru instrumenta *Regijska štipendijska shema za Pomurje in Pomurske izobraževalne fundacije PIF*. Število vseh dodeljenih štipendij v Pomurju s strani regijskih instrumentov oz. institucij v šolskem letu 2011/12 in 2012/13, je ponazorjeno v tabeli v prilogi tega poročila.

5.1.2. Poročilo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo

Direktorat za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo

Na osnovi podatkov o odobrenih pomočeh v letu 2012 je iz **Pomurske regije** prejelo *pomoč* **9 podjetij**. V letu 2012 so bile Pomurski regiji odobrene **subvencije v višini 214 tisoč EUR** ter **garancije v višini 1,18 mio EUR**.

Pomurski regiji je bilo v letu 2012 s strani MG-DPKT skupaj dodeljeno nekaj manj kot **1,4 mio EUR**.

5.1.2.1. Eko Sklad

Slovenski okoljski javni sklad (Eko sklad) je edina specializirana institucija v državi, ki spodbuja naložbe na področju varstva okolja. V ta namen dodeljuje ugodne kredite pravnim osebam, samostojnim podjetnikom in zasebnikom ter občanom, od leta 2008 pa tudi nepovratne finančne spodbude občanom za različne ukrepe učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije v stanovanjskih stavbah. Poleg tega je Eko sklad v oktobru 2011 pričel z dodeljevanjem nepovratnih finančnih spodbud tudi za druge ukrepe, ki prispevajo k večji energijski učinkovitosti, in sicer za nakup baterijskih električnih vozil, za nakup novih serijsko proizvedenih avtobusov za potrebe javnega potniškega prometa, ki kot pogonsko gorivo uporabljajo stisnjen zemeljski plin ali bioplin ter za prenovu ali novogradnjo stavb za izvajanje vzgojno izobraževalne dejavnosti v nizkoenergijski ali pasivni tehnologiji.

Tabela 9: Financiranje projektov Eko-sklada v Pomurju v letu 2012

Ukrep	Št. naložb	Izplačana nepovr. sredstva v 1000 EUR
Gradnja in nakup nizkoenergijskih in pasivnih stanovanjskih stavb	5	65
Kotli na lesno biomaso	282	413
Energijsko učinkovito prezračevanje	13	22
Sončni kolektorji	234	207
Toplotna izolacija fasade	134	346
Toplotne črpalke	332	339
Toplotna izolacija strehe	17	17
Zamenjava zunanjega stavbnega pohištva	83	123
SKUPAJ	1.100	1.531

Vir: Eko sklad, 2013

Podatki kažejo, da je bilo v Pomurju v letu 2012 izplačanih 1,5 mio EUR oz. 6% vseh nepovratnih finančnih spodbud (23,7 mio EUR). Največ sredstev je bilo izplačanih za naložbe v gradnjo kotlov na lesno biomaso, sledijo naložbe v toplotno izolacijo fasad in vgradnjo toplotnih črpalk.

5.1.3. Slovenski regionalno razvojni sklad

Regijska garancijska shema za Pomurje

Sklad je sredstva iz ukrepa Nujni ukrepi v regionalnem razvoju iz postavk za leto 2009 iz PFN za leti 2008 in 2009, namenil za regijsko garancijsko shemo Pomurje v upravljanju RRA Mure d.o.o.. Glede na perečo problematiko pomanjkanja likvidnih sredstev, je bilo za to regijo potrebno nameniti dodatna sredstva. Vlada RS je za ta namen na podlagi predloga Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko sprejela poseben program za premagovanje krize na tem območju, znotraj katerega je bil tudi Sklad zavezan k izvajanju ukrepov za pomoč tej regiji, med drugim tudi s plasiranjem sredstev v regijsko garancijsko shemo Pomurje, ki je v upravljanju RRA Mure d.o.o..

V letu 2012 je bilo na podlagi javnega razpisa RRA Mure za dolgoročne kredite in garancije⁶³ 32 odobrenim projektom na *javnem razpisu SRRS za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v pomurski regiji*⁶⁴ v okviru regijske garancijske sheme podeljenih skupno 902.335,94 EUR garancij in 1.804.671,95 EUR kreditov. Prav tako je bila v letu 2012 pomurskemu podjetju podeljena garancija v višini 20.000 EUR in kredit v višini 40.000 EUR.

5.1.4. Poročilo Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport

V letu 2012 je Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport na področju kulture namenilo prejemnikom s sedeži in pretežno dejavnostjo v občinah te regije za kulturne dejavnosti, kulturne spomenike in investicije **skupno 2.275.303,43 evrov** sredstev proračuna ministrstva (za 26% manj sredstev kot v predhodnem letu), kar Pomurje uvršča med manjše prejemnike tovrstnih sredstev.

Med večjimi vlaganji v lanskem letu je sicer treba navesti udeležbo države pri investiciji v kulturni dom občine Sv. Jurij ob Ščavnici, v obnovo Gradu ter urejanje položaja Art središča v Prosenjakovcih, ki ga je država s poplačilom dolga rešila in zaupala v upravljanje Javnemu skladu za kulturne dejavnosti, ki bo v njem v sodelovanju z dosedanjimi najemniki razvijal kulturne in izobraževalne programe. V letu 2012 pa sta bili izvedeni investiciji v obnovo in širitev Knjižnice Gornja Radgona in pripravljena projektna dokumentacija za kuhinjo v gradu Grad na Goričkem.

5.1.5. Poročilo Ministrstva za obrambo

Ministrstvo za obrambo v letu 2012 ni izvajalo aktivnosti v zvezi z ukrepi Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015.

⁶³ Glej Javni razpis za dolgoročne kredite in garancije za dolgoročne kredite za začetne investicije mikro, malih in srednje velikih podjetij v letu 2011 in 2012 (2011).

⁶⁴ Glej Javni razpis za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v Pomurski regiji (2012).

5.1.6. Poročilo Ministrstva za zdravje

Občina Gornja Radgona

Za prijavljeno investicijo *Izgradnje nove plinske kotlovnice v Zdravstvenem domu Gornja Radgona* so bili občini za leto 2011 odobrena sredstva v višini 25.273 EUR. Investicija je bila izvedena in tako tudi uspešno črpana sredstva proračuna.

Občina je prijavila še drugo investicijo in sicer *Nabava dveh osebnih vozil za patronažno službo ZD Gornja Radgona*. Sredstva so bila odobrena za leto 2011 v višini 2.955 EUR in za leto 2012 v višini 2.531,00 EUR. Investicija je bila izvedena, vozili sta bili nabavljeni in tako uspešno črpana proračunska sredstva.

Občina Lendava

Občini Lendava so bila odobrena sredstva za investicijo *Obnova – rekonstrukcija in prizidava ambulantne nujne medicinske pomoči v ZD Lendava ter nakup reševalnega vozila* s predvideno izvedbo v dveh letih. Za leto 2011 so bila občini odobrena sredstva sofinanciranja v višini 52.881 EUR in za leto 2012 v višini 38.956,00 EUR. Občina v letu 2011 z investicijo ni pričela in tako tudi ni koristila odobrenih sredstev za leto 2011. V letu 2012 je bilo v okviru prijavljene investicije obnovljenih cca 46 m² obstoječih prostorov ter dozidanih cca 125 m² novih prostorov za potrebe nudenja nujne medicinske pomoči, urejena je bila zunanja okolica objekta, pločnik ter slabi in nevarni deli cestišča, ki vodijo do zdravstvenega doma. V okviru prijavljene investicije pa ni bilo nabavljeno reševalno vozilo.

Občina Ljutomer

Občini Ljutomer so bila odobrena sredstva za investicijo *Nabava opreme za zdravstveni dom Ljutomer* s predvideno izvedbo v dveh letih. Odobrena so bila sredstva sofinanciranja v višini 7.925,00 EUR za leto 2011 in 4.599,00 EUR za leto 2012. V okviru prijavljene investicije je bilo nabavljeno vozilo za patronažno službo, vozilo za sanitetne prevoze, elektromagnetne blazine, aparat za interferenco, diadinamiko, tens ter zobni rentgen. Proračunska sredstva so bila uspešno črpana.

Občini Ljutomer so bila prav tako odobrena sredstva za investicijo *Investicijska dela v Zdravstvenem domu Ljutomer*. Za leto 2011 so bila odobrena sredstva v višini 12.486,00 EUR, za leto 2012 pa v višini 18.3939,00 EUR. V okviru investicijskega projekta je bila izvedena ureditev oz. razširitev nadstrešnice in ureditev parkirišča v ZD Ljutomer, prenovljena fasada, zamenjani termostatski ventili, okna in notranja vrata ter obnovljen atrij. Proračunska sredstva so bila prav tako uspešno črpana.

5.2. Črpanje EU sredstev

Četrty ukrep Zakona o Pomurju določa prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na določenih področjih.

Po podatkih Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, organa upravljanja za strukturne sklade in Kohezijski sklad, se Pomurska regija v programskem obdobju 2007–2013 intenzivno vključuje v izvajanje evropske kohezijske politike s sofinanciranjem projektov v okviru vseh **treh operativnih programov v okviru Cilja 1**:

- *Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov (OP RR),*
- *Operativnega programa razvoja človeških virov (OP RČV) in*
- *Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI) za obdobje 2007-2013.*

Hkrati se Pomurska regija vključuje v naslednje **operativne programe v okviru Cilja 3**:

Čezmejni programi:

- *Operativni program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Avstrija 2007-2013 (OP SI-AT),*
- *Operativni program Slovenija-Madžarska 2007-2013 (OP SI-HU) in*
- *Operativni program IPA Slovenija-Hrvaška 2007-2013 (OP IPA SI-HR)⁶⁵.*

Transnacionalni programi:

- *Operativni program Srednja Evropa*
- *Operativni program Jugovzhodna Evropa*
- *Operativni program Mediteran*

Medregionalni in mrežni programi:

- *Operativni program INTERREG IVC*
- *Operativni program URBACT II*

5.2.1. Kohezijska politika v Sloveniji

Evropska kohezijska politika je ena pomembnejših politik EU, saj je njen glavni cilj zmanjševanje razlik v stopnjah razvitosti med različnimi regijami. Za zasledovanje teh ciljev je Evropska komisija vzpostavila finančne instrumente v obliki strukturnih skladov to je: Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Evropskega socialnega sklada (ESS) ter Kohezijskega sklada (KS).

V skladu s svojo dolgoročno strategijo (Strategija razvoja Slovenije, Državni razvojni program) in cilji je Slovenija usmerila sredstva iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada ter sredstva ustreznega lastnega sofinanciranja predvsem v dejavnosti, ki bodo pospešile družbeno ekonomski razvoj države. V skladu z navedenim so bile določene tudi vsebine v okviru operativnih programov evropske kohezijske politike. V izvajanju se je izkazalo, da so ta sredstva pomembna dodana vrednost projektom, nemalokrat pa so celo nujna za njihovo izvedbo, kar se odraža predvsem v času gospodarske in finančne krize. S pojavom krize se je pomen evropskih kohezijskih sredstev le še

⁶⁵ Glej IPA (2007).

povečal – predvsem zaradi povečanja potreb po podpori podjetjem in kreiranju novih delovnih mest in povečani obremenjenosti javnih financ. Tudi v prihodnjih letih bodo države kot je Slovenija bolj ali manj odvisne od kohezijske politike, saj so evropska sredstva praktično edina razvojna sredstva, ki bodo v prihodnjih letih na voljo.

Slovenija ima za izvajanje kohezijske politike 2007-2013 v okviru treh operativnih programov na voljo 4.101.048.637 EUR evropskih sredstev, ki jih je treba porabiti do konca leta 2015 (gre za skrajne roke, ko je potrebno Evropski Komisiji posredovati dokazila o nastanku upravičenih javnih izdatkov).

Odgovornost MGRT kot organa upravljanja za vse tri operativne programe in ostalih resorjev, ki so vključeni v izvajanje evropske kohezijske politike je, da se evropska sredstva uspešno izkoristijo. Pri tem imajo pomembno vlogo tudi upravičenci, torej tudi občine, ki pripravljajo projekte v okviru vseh treh operativnih programov.

Na spletnem portalu evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji www.eu-skladi.si, so navedene aktivnosti v okviru kohezijske politike, v okviru vseh treh operativnih programov, podrobnosti o posameznih razpisih ter potrjenih projektih/prejemnikih sredstev.

5.2.1.1. Pregled črpanja EU sredstev v Sloveniji za vse tri operativne programe

V okviru programskega obdobja 2007-2013 je bilo od začetka programskega obdobja do konca leta 2012 na vseh treh operativnih programih od skupno 4,1 milijarde EUR, kolikor je na voljo EU sredstev (EU del), upravičencem dodeljeno 3,4 milijarde EUR (EU del) oz. 82,4% sredstev, ki so na voljo, iz državnega proračuna pa je bilo upravičencem izplačano več kot 2 milijardi EUR (EU del) oz. 49,9% vseh sredstev, ki so na voljo Sloveniji po operativnih programih.

V času ekonomsko socialne krize je nujno ohraniti investicije v konkurenčnost slovenskih podjetij in njihove naložbe v človeške vire, pri čemer so v veliko pomoč sredstva kohezijske politike. Zato v Sloveniji namenjamo posebno pozornost aktivnostim za pospeševanje črpanja sredstev, poenostavitvam in temeljitejšemu vsebinskemu načrtovanju izvajanja kohezijske politike.

Občine Pomurske regije se v programskem obdobju 2007–2013 intenzivno vključujejo v izvajanje evropske kohezijske politike s sofinanciranjem projektov v okviru vseh treh operativnih programov v okviru Cilja 1.

Kandidirajo lahko na javnih razpisih iz različnih vsebinskih področij v okviru vseh treh operativnih programov:

v okviru OP ROPI, ki je podlaga za črpanje sredstev iz Kohezijskega sklada in v manjši meri tudi iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, so **občine** upravičenke na področju ravnanja s komunalnimi odpadki ter na področju varstva okolja - področje voda (urejanje komunalnih in vodovodnih sistemov). Projekte z obeh omenjenih področij sofinancira Kohezijski sklad. Posredno so občine vključene tudi v okviru izvajanja projektov na področju prometne infrastrukture (področje cest), kjer pa je upravičenec Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, saj gre za izgradnjo, prenovo ali rekonstrukcijo državnih cest. Poleg tega lahko občine sodelujejo tudi pri posameznih javnih razpisih s področja energetike.

V okviru OP RČV lahko **občine** kot upravičenke kandidirajo za sredstva na prednostni usmeritvi 1.3: Štipendijske sheme. Kandidirajo lahko tudi za sredstva, ki so razpisana na prednostni usmeritvi 1.4: Pospeševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti, kjer se izvajajo programi kot je Spodbujanje

zaposlovanja za krajši delovni čas. Kot upravičenke lahko občine nastopajo še v okviru 2. razvojne prioritete: Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih. V okviru te razvojne prioritete se izvajajo programi kot so: Spodbujanje zaposlovanja težje zaposljivih brezposelnih oseb, Usposabljanje na delovnem mestu, Usposabljanje absolventov na delovnem mestu in subvencija za zaposlitev diplomantov, ipd.

Občine so identificirane kot upravičenke in lahko kandidirajo na javnih razpisih tudi v okviru naslednjih prednostnih usmeritev v **OP RR**:

- 2.2. Informacijska družba: razpisi s področja gradnje infrastrukture (npr. širokopasovna omrežja),
- 3.2. Mreženje kulturnih potencialov: razpisi s področja javne kulturne infrastrukture,
- 3.3. Športno-rekreacijska infrastruktura: razpisi s področja javne športno-rekreacijske infrastrukture,
- 4.1. Regionalni razvojni programi: razpisi s področja regionalnih razvojnih programov (ekonomska in izobraževalna infrastruktura, okoljska infrastruktura, razvoj urbanih območij, javna infrastruktura v območjih s posebnimi naravovarstvenimi režimi in v turističnih območjih, socialna infrastruktura),
- 4.2. Razvoj obmejnih območij s Hrvaško: javna prometna, okoljska in ekonomska infrastruktura ob državni meji z Republiko Hrvaško.

OPERATIVNI PROGRAM KREPITVE REGIONALNIH RAZVOJNIH POTENCIALOV (OP RR) ZA OBDOBJE 2007-2013

Slovenija ima v programskem obdobju 2007-2013 v okviru OP RR na razpolago 1.768 mio EUR iz sredstev ESRR, ki so namenjena doseganju ciljev: inovativna, dinamična in odprta Slovenija z razvitimi regijami in konkurenčnim, na znanju temelječem gospodarstvu.

V letu 2012 je bilo potrjenih 24 instrumentov (16 neposredno potrjenih projektov in 8 javnih razpisov) za katere je bilo skupaj dodeljenih 272,1 mio EUR (256,5 mio EUR – EU del in 15,6 mio EUR – Slo del). Konec leta 2012 je bilo v okviru OP RR pogodbeno vezanih že 82% vseh razpoložljivih pravic porabe za obdobje 2007-2013. Tudi povračila s strani EK so relativno visoka in znašajo 60% razpoložljivih pravic porabe.

POMURSKA REGIJA

Do sedaj je bilo v občinah Pomurske regije v okviru OP RR (sredstva ESRR) skupno sofinanciranih 127 projektov, višina dodeljenih sredstev znaša skupaj 102.000.911 EUR (prispevek skupnosti), izplačila pa znašajo 63.779.699 EUR.

V okviru OP RR so sofinancirani razvojno raziskovalni projekti, projekti za nakup nove tehnološke opreme, razvojni centri slovenskega gospodarstva, projekt investicije v medpodjetniški izobraževalni center, projekti s področja turistične infrastrukture in promocije turizma, projekt s področja javne kulturne infrastrukture in projekti s področja regionalnih razvojnih programov in razvoja obmejnih območij s Hrvaško.

V letu 2012 so bila preko neposredne potrditve operacije dodeljena sredstva za en projekt v skupni vrednosti 2.000.000 EUR in sicer MIC Pomurje.

Na področju izvajanja OP RR se je pri projektih, ki so že zaključeni oz. v fazi zaključevanja, izkazalo, da prihaja do odstopanj oz. zaostankov pri zaključevanju. Zato so bile s strani upravičencev podane prošnje za spremembo izvajanja operacij in sicer za podaljšanje izvedbe projektov, za podaljšanje obdobja upravičenosti do izplačil, za odstopanja od določb javnega razpisa oz. pogodb o sofinanciranju. Težave so bile identificirane na vseh prednostnih usmeritvah, največkrat v povezavi z gospodarskimi razmerami. Veliko težav je bilo identificiranih na prednostni usmeritvi 4.1. Regionalni

razvojni programi (nekaj tudi na 4.2. Razvoj obmejnih področij z Hrvaško) kjer so upravičenci občine in javni zavodi. Pri izvajanju teh projektov gre pretežno za težave pri izvajanju gradbenih del, ki so posledica gospodarske krize (likvidnostne težave in stečaji gradbenih podjetij, težave upravičencev pri zagotavljanju lastnih sredstev) ter težave pri izvajanju postopkov javnih naročil in pridobivanju upravnih dovoljenj.

OPERATIVNI PROGRAM RAZVOJA ČLOVEŠKIH VIROV ZA OBDOBJE 2007-2013 (OP RČV)

Slovenija ima v programskem obdobju 2007-2013 v okviru OP RČV na razpolago 756 mio EUR iz sredstev ESS, ki so namenjena doseganju ciljev: vlagati v ljudi, katerih človeški kapital bo zagotavljal večjo stopnjo inovativnosti, zaposljivosti in gospodarske rasti, kar je tudi najboljši način za večjo zaposlenost, socialno vključenost, zmanjšanje regionalnih razlik in visok življenjski standard.

V letu 2012 je bilo v okviru OP RČV potrjenih 24 projektov v skupni vrednosti cca 99 mio EUR. Osrednji cilj ESS je doseganje večje zaposlenosti in socialne vključenosti, kar je mogoče doseči z vlaganjem v človeške vire - tako je Zavod RS za zaposlovanje je v okviru aktivne politike zaposlovanja iz ESS dodelil 2.706 subvencij za samozaposlitev in 4.162 subvencij za zaposlitev brezposelnih pri delodajalcih.

V letu 2013 se bodo glede na visoko stopnjo brezposelnosti še naprej izvajali programi za povečanje zaposlitev, in sicer tako izvajanje subvencij za samozaposlitve ter zaposlovanje brezposelnih oseb, kot tudi programi za zaposlovanje mladih: Prvi izziv in Podjetno v svet podjetništva. Skupna vrednost teh razpisov je cca 150 mio evrov.

POMURSKA REGIJA

V okviru OP RČV je bilo iz sredstev Evropskega socialnega sklada (ESS) sofinanciranih 69 projektov v skupni vrednosti 12.450.143 EUR.

V okviru OP RČV so sofinancirani projekti v okviru Spodbujanja podjetništva in prilagodljivosti, Enakosti možnosti in spodbujanja socialne vključenosti, Razvoja človeških virov in vseživljenjskega učenja in Institucionalne in administrativne usposobljenosti.

V letu 2012 je bilo potrjenih 5 projektov v skupni vrednosti 1.418.428 EUR.

V času gospodarske, finančne in socialne krize so še posebej pomembni odobreni projekti v okviru neposredno potrjenih operacij, ki jih kot upravičenec izvaja Zavod RS za zaposlovanje.

Osrednji cilj Evropskega socialnega sklada je doseganje večje zaposlenosti in socialne vključenosti, kar je mogoče doseči z vlaganjem v človeške vire. V letu 2012 je bila Pomurska regija vključena v programe: Aktivne politike zaposlovanja, za kar je namenjenih 2.533.100 EUR, v programe pa je vključenih 1.041 oseb, v programe Institucionalnega usposabljanja je vključenih 393 oseb; ocenjena vrednost finančnih sredstev za te programe je 216.150 EUR. Izpostaviti velja izredno uspešen instrument Usposabljanje na delovnem mestu, v okviru katerega je Pomurska regija, preko 232 vključenih oseb, prejela 371.200 EUR, preko 109 novih podjetnikov je v okviru Subvencij za samozaposlitve prejelo skupaj 490.500 EUR, v program Zaposli.me je v Pomurski regiji 75 oseb prejelo 300.000 EUR, v program Nacionalnih poklicnih kvalifikacij pa je vključenih 80 oseb, ki jim je bilo namenjeno 72.000 EUR.

Poleg omenjenih instrumentov se v okviru OP RČV izvajajo tudi projekti, ki imajo posreden učinek v vseh slovenskih regijah. To so predvsem projekti, ki so namenjeni učinkovitejši in javni upravi (e-vem, e-uprava, e-pravosodje, itd.), reformam institucij na trgu dela, informatizaciji zdravja (e-zdravje), itd.

OPERATIVNI PROGRAM RAZVOJA OKOLJSKE IN PROMETNE INFRASTRUKTURE ZA OBDOBJE 2007-2013 (OP ROPI)

Slovenija ima v programskem obdobju 2007-2013 na podlagi OP ROPI na razpolago 1,577 milijarde EUR evropskih sredstev (sredstva KS in delno ESRR), ki so v večini namenjena posodobitvi ali novogradnji infrastrukture s področja okolja in prometa, v manjšem obsegu, in sicer približno 160 milijonov EUR, pa tudi projektom s področja trajnostne rabe energije.

Do konca leta 2012 je MGRT v tekočem letu izdalo odločbe za 20 projektov s področja okolja in prometa v skupni vrednosti dobrega 464,3 milijona EUR. Omenjeni projekti bodo iz Kohezijskega sklada oz. Evropskega sklada za regionalni razvoj sofinancirani v skupni višini 266,7 milijona EUR.

Glede na področje, na katerega se nanašajo neposredno potrjeni projekti, jih je 11 s področja prometa (v skupni vrednosti 262 milijona EUR od tega 136,5 milijona EU dela), devet pa s področja okolja (v skupni vrednosti 202,3 milijona EUR od tega 130,2 milijona EU dela).

Poleg tega pa je organ upravljanja izdal sklepa za dva javna razpisa s področja trajnostne rabe energije. Septembra je bil objavljen 52 milijonov EUR vredni javni razpis za energetske sanacije stavb v lasti lokalnih skupnosti, od tega bo 44,2 milijona EUR prispeval Kohezijski sklad, konec novembra pa še 7 milijonov EUR vredni javni razpis za energetske sanacije stavb javnih zavodov na področju visokega šolstva in znanosti, prispevek Kohezijskega sklada znaša 5,95 milijona EUR.

POMURSKA REGIJA

V programskem obdobju 2004-2006 so bili potrjeni naslednji okoljski projekti sofinancirani iz sredstev Kohezijskega sklada (ISPA):

- Center za ravnanje z odpadki Puconci – 1. faza: (projekt je zaključen); upravičenci: Občine Puconci, Cankova, Gor. Petrovci, Gor. Radgona, Grad, Hodoš, Križevci, Kuzma, Ljutomer, Moravske Toplice, Radenci, Razkrižje, Rogaševci, Šalovci, Tišina, Veržej; delež EU sredstev: 3.300.884 EUR;
- Kanalizacijski sistem Lendava: (projekt je zaključen); upravičenci: Občina Lendava; delež EU sredstev: 3.595.526 EUR.

V programskem obdobju 2007-2013 pa so iz sredstev Kohezijskega sklada/Evropskega sklada za regionalni razvoj sofinancirani naslednji projekti:

- Celostno urejanje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda in varovane vodnih virov na spodnjem povodju reke Mure - Dolinska kanalizacija, upravičenci: Občine: Beltinci, Lendava, Velika Polana, Razkrižje, Moravske Toplice, Dobrovnik; delež EU sredstev (KS): 15.598.451 EUR;
- Izgradnja avtocestnega odseka Beltinci-Lendava (avtocesta A5; Beltinci-Pince), upravičenec: DARS, delež EU sredstev (KS): 41.625.251 EUR;
- Ureditev izvennivojskega križanja Murska Sobota, upravičenec: DRSC, delež EU sredstev (ESRR): 4.592.538 EUR;
- Regijski center za ravnanje z odpadki - CERO Puconci 2. Faza, upravičenci: sodeluje vseh 27 Pomurskih občin, delež EU sredstev (KS): 13.483.149 EUR;
- Oskrba s pitno vodo v porečju Drave (2. Sklop) – ormoško območje: upravičenci občine Ormož - Središče ob Dravi - Sveti Tomaž, delež EU sredstev (KS): 7.539.989 EUR (odločba april 2012);

- Izvennivojsko križanje ceste Ormož - Središče ob Dravi in železniške proge Ormož - Murska Sobota - Hodoš v Pušencih - upravičenec DRSC; delež EU sredstev (KS): 4.308.371,20 (odločba april 2012);
- Celovita oskrba SV Slovenije s pitno vodo - 1. faza SZ Slovenske Gorice: skupen projekt 11 občin (Lenart, Sveta Trojica v slovenskih goricah, Sveti Jurij v Slov. goricah, Mestna občina Maribor, Duplek, Pesnica, Kungota, Sveta Ana, Benedikt, Cerkevjak, Gornja Radgona), delež EU sredstev (KS): 11.129.755 EUR.

V okviru javnih razpisov s področja energetike (KS) je sredstva doslej prejelo 9 upravičencev, od tega 1 v letu 2012 in sicer LIJAS, d.o.o. v višini 63.708 evrov (EU del: 54.152 evrov) v okviru razpisa DOLB 3, in sicer za nakup, vgradnjo in posodobitev kotlovnice na lesno biomaso.

V minulih letih pa je v okviru javnih razpisov s področja energetike sredstva pridobilo 8 projektov v skupni vrednosti 7,34 milijona evrov, od tega 6,24 milijona evrov EU dela. Sredstva so pridobili naslednji projekti:

- po 2 projekta v okviru razpisov KNLB in DOLB,
- 3 domovi za starejše (Lukavci, Rakičan in Lendava),
- Splošna bolnišnica Murska Sobota (energetska sanacija bolnišnice).

V pripravi so projekti za vse tri sisteme (A, B in C) POMURSKEGA VODOVODA. V izdelavi so projektne in investicijske dokumentacije ter vloge za dodelitev sredstev iz Kohezijskega sklada.

Priprava dokumentacije, ki je podlaga za izdelavo vlog za dodelitev sredstev, je doslej potekala zelo počasi, zato so bili v mesecu aprilu 2012 uvedeni redni mesečni sestanki, na katerih sodelujeta tako minister za kmetijstvo in okolje ter minister za gospodarski razvoj in tehnologijo kot tudi odgovorni predstavniki zainteresiranih občin. Po identifikaciji ključnih težav pri pripravi projekta je bil določen način reševanja, aktivnosti in roki, ki se spremljajo tako na ravni operativne koordinacijske skupine za projekt (v njej sodelujejo predstavniki MKO, MGRT in občin) kot tudi na prej omenjenih mesečnih sestankih. Skupni cilj za vse tri sisteme je, da se načrtovane investicije potrdijo in sredstva kohezijske politike dodelijo ter da se gradbena dela začnejo izvajati čim prej.

5.2.1.2. Operativni programi Cilja 3

Pomurska statistična regija sodeluje v **programih Evropskega teritorialnega sodelovanja (ETS): 3 čezmejnih, 3 transnacionalnih in 2 medregionalnih**. Razpoložljiva sredstva v okviru ETS programov niso razdeljena po regijah, vendar se v okviru posameznih programov teži k temu, da bi bili učinki odobrenih projektov kar se da enakomerno porazdeljeni po prostoru celotnega programskega območja.

V do decembra 2012 odobrenih ETS projektih (upoštevani so ETS čezmejni projekti Slovenija-Hrvaška, Slovenija-Avstrija in Slovenija-Madžarska) sodeluje 140* institucij iz Pomurske regije, s katerimi so sklenjene pogodbe. **Po številu pogodb je Pomurska regija trenutno med vodilnimi slovenskimi regijami, po indeksu števila pogodb na število prebivalcev pa celo v sam vrh.** Vendar je potrebno pri tem opozoriti, da je število projektov (oz. pogodb), v katerih sodeluje regija, le eden od kazalcev, ki nakazujejo na uspešnost njenega sodelovanja v ETS programih. Realno oceno uspešnosti bi bilo vsekakor potrebno nasloniti tudi na druge kazalce, kot so ekonomski, socialni in okoljski učinki projektov ali delež evropskih sredstev, ki jih je pridobila regija.

Operativni program Slovenija-Avstrija

Za celotno programsko obdobje 2007-2013 je za projekte, na celotnem upravičenem območju programa, na voljo **63.084.788,00 EUR** sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). V okviru odobrenih projektov sodeluje 37* projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki izvajajo 23 različnih projektov. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) odobrenih projektov, v katere so vključeni projektnimi partnerji s Pomurske statistične regije znaša **32.074.199,29 EUR**. Od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurske regije v višini **6.194.930,60 EUR** vseh odobrenih sredstev (ESRR in nacionalni viri) za projekte, ki se izvajajo v Pomurski regiji. Do vključno z letom 2012 je bilo v okviru 2. Javnih razpisov in 4. razpisnih rokov OP Slovenija-Avstrija 2007-2013 projektnim partnerjem iz Pomurske regije izplačano **2.180.857,79 EUR sredstev ESRR** in nacionalnega deleža sofinanciranja, kar predstavlja **35,20%** črpanje odobrenih pogodbениh sredstev. (Vir: MAP (ISARR), Analiza C3.02, 15. marec 2013)

V okviru odobrenih projektov 1. javnega razpisa, 1. roka, sodeluje 17* partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 10 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov, v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije, znaša **18.769.311,39 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) sredstev projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **3.306.205,04 EUR**.

V okviru 2. roka 1. javnega razpisa sta bila odobrena 2 projekta, pri katerih sodelujeta **2 partnerja** iz Pomurske statistične regije. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektov znaša **3.034.683,16 EUR**. Skupna vrednost sredstev (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **668.102,00 EUR**.

V okviru 1. roka 2. javnega razpisa sodeluje 11* partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 7 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov znaša **7.111.227,95 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **1.976.960,00 EUR**.

V okviru 2. roka 2. javnega razpisa sodeluje 7* partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 4 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije znaša **3.158.976,79 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **481.877,79 EUR**.

**Nekateri projektni partnerji nastopajo v več projektih hkrati.*

Operativni program Slovenija-Madžarska

Za celotno programsko obdobje je za projekte na voljo **27.522.283,00 EUR** sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj. V okviru odobrenih projektov sodeluje 83* projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki izvajajo 36 različnih projektov. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) odobrenih projektov v katere so vključeni projektnimi partnerji s Pomurske statistične regije znaša **27.955.030,02 EUR**. Od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurske regije v višini **13.131.797,68 EUR** vseh odobrenih sredstev (ESRR in nacionalni viri) za projekte, ki se izvajajo v Pomurski regiji. Do vključno z letom leta 2012 je bilo v okviru 2. Javnih razpisov OP

Slovenija-Madžarska 2007-2013 projektnim partnerjem iz Pomurske regije izplačano **6.912,814,67 EUR sredstev ESRR** in nacionalnega deleža sofinanciranja, kar predstavlja **52,64%** črpanja odobrenih pogodbenih sredstev .

V okviru odobrenih projektov 1. javnega razpisa sodeluje 44 partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 19 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije znaša **15.395.951,18 EUR**, skupna vrednost odobrenih sredstev (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **7.495.506,97 EUR..**

V okviru odobrenih projektov 2. javnega razpisa sodeluje 39 partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 17 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije znaša **12.559.078,84 EUR**, skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **6.419.676,17 EUR.**

V okviru OP Slovenija-Madžarska so bili v letu 2012 potrjeni 3 projekti: 2 na podlagi direktno predloženih »strateških« projektov in eden iz rezervne lestvice 2. javnega razpisa. V okviru potrjenih projektov sodeluje 14 slovenskih projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije. Projekti se uvrščajo v načrt razvojnih programov, zato pogodbe o nacionalnem sofinanciranju še niso bile podpisane, prav tako še niso podpisane vse pogodbe o sofinanciranju s sredstvi ESRR. Iz navedenih razlogov podatki še niso vštet v kvoto projektov in projektnih partnerjev v stanju na OP Slovenija-Madžarska , kot tudi v stanju vseh čezmejnih programov.

** Nekateri projektni partnerji nastopajo v več projektih hkrati.*

Operativni program Slovenija-Hrvaška

Za obdobje 2007-2013 je za projekte, na celotnem upravičenem območju programa, na voljo 38,4 MIO EUR sredstev IPA (Instrument za predpristopno pomoč). V okviru odobrenih projektov (1. in 2. javni razpis) sodeluje 20 projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki izvajajo 10 različnih projektov. Skupna vrednost odobrenih projektov za slovenske partnerje (v okviru 1. in 2. JR) znaša **16.763.204 EUR**, od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurja v višini **2.561.186,92 EUR (15,3 %)** vseh odobrenih sredstev (v okviru slovenskega partnerstva) za projekte, ki se izvajajo v Pomurski regiji.

V okviru odobrenih projektov 1. javnega razpisa sodeluje 10 partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 3 različnih projektih. Skupna vrednost odobrenih projektov v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije znaša **3.060.326,32 EUR**, od tega obsega vrednost odobrenih projektov za projektne partnerje iz Pomurske statistične regije **1.652.541,27 EUR.**

Povzetek stanja na vseh treh čezmejnih programih

Za celotno programsko obdobje 2007-2013 je za projekte, na celotnem upravičenem območju programa, na voljo 129.007.071,00 EUR sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). V okviru odobrenih projektov sodeluje 140* projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki izvajajo 69 različnih projektov. Skupna vrednost odobrenih projektov, v katere so vključeni projektnimi partnerji s Pomurske statistične regije na OP SI-AT in OP SI-HU ter skupna vrednost za vse slovenske partnerje na OP SI-HR, znaša **76.792.433,31 EUR**, od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurske regije v višini **21.887.914,60 EUR** vseh odobrenih sredstev za projekte, ki se izvajajo v Pomurski regiji.

Do vključno z letom 2012 je bilo projektnim partnerjem iz Pomurske regije izplačano **9.093.672,46⁶⁶ EUR**.

* Nekateri projektni partnerji nastopajo v več projektih hkrati.

⁶⁶ V znesku izplačil niso upoštevana izplačila čezmejnega programa IPA SI-HR.

5.3. Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in uveljavljanje skupnega slovenskega gospodarskega prostora

Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju od 2010 do 2015 in Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010 do 2015 dosegata svoje cilje tudi s povezovanjem vsebin operativnih programov čezmejnega sodelovanja Republike Slovenije s sosednjimi državami v obdobju 2013-2017. Operativni programi čezmejnega sodelovanja so pomemben dejavnik uveljavljanja skupnih gospodarskih interesov v obmejnem prostoru. Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu pri tem v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo pomaga zamejskim gospodarskim organizacijam s pravočasnim obveščanjem o razpisih EU ter s pravočasnim objavljanim vsebinsko ustreznih lastnih razpisov ter s sofinanciranjem in tehnično asistenco pri prijavljanju nanje. Projekti, ki jih navajamo v nadaljevanju, lahko imajo tudi posredne učinke za Pomurje.

V okviru čezmejnega sodelovanja RS z Republiko Madžarsko se je v letu 2012 zaključil projekt Sosed k sosеду. Vsi cilji projekta so bili uresničeni. Osnovni cilj projekta je ohranitev, obnova in razvoj kulturne infrastrukture v Porabju. Projekt ima trajnostne učinke, saj bo pripomogel h kakovostnejši turistični ponudbi Porabja in Pomurja. Vodilni partner projekta je bila RA Slovenska krajina. V projektu so kot partnerji sodelovali Občina Gornji Senik, Občina Dolnji Senik in državna slovenska samouprava z madžarske strani ter Center za zdravje in razvoj Murska Sobota in Krajinski park Goričko na slovenski strani. Projekt Visokodebelni biseri – Upkač se je pričel izvajati leta 2011, večji del pa naj bi bil izveden do oktobra 2013. Cilj je ohranitev in razvoj travniških sadovnjakov, Pripomogel naj bi k trajnostnemu razvoju Porabja in Pomurja z razvojem lokalnih proizvodov (sok, kis, marmelada). Vodilni partner projekta je RRA MURA. V projektu sodelujejo kot partnerji: RA Slovenska krajina in Narodni park Őrség z madžarske strani ter Krajinski park Goričko in Društvo za opazovanje ptic Slovenije iz slovenske strani. V letu 2012 se je končal tudi Projekt Mura – Raba TV, ki je pospešil sodelovanje med mediji z izmenjavo gradiva in s skupnim poročanjem. Glede na to, da se je projekt izkazal za uspešnega, poteka njegova nadgradnja s Projektom Mura – Raba TV II. Zaključil se je tudi projekt Sense of place, nanašal pa se je na uporabo kulturne dediščine območja, ki sta ga pomembno oblikovali dve narodni manjšini. Vodilni partner je bil Pokrajinski muzej Murska Sobota. V okviru drugega javnega razpisa se izvaja tudi projekt AC 2, s katerim se nadgrajuje leta 2012 zaključen projekt AC. Osrednjo vlogo ima Rokodelska akademija 2, ki deluje »od spodaj navzgor«, preko mreženja z rokodelci, lokalnim okoljem ter izobraževalnimi in kulturnimi institucijami, njen cilj pa je omogočiti pretok mednarodnih izkušenj in znanja s področja rokodelstva. Vodilni partner je Občina Veržej. Kljub temu, da do sedaj na javnih razpisih projekt Brez meja ni dobil potrebne podpore, bodo v okviru predvidenih vsebin v letu 2013 kljub temu izdali otroške priloge časopisa tako v Porabju in kot tudi v Prekmurju. Prav tako je bil dokončan projekt vzpostavitve Pokrajinskega in slovenskega narodnostnega muzeja v Porabju, ki naj bi okrepil sodelovanje med muzeji. V letu 2011 se je na pobudo ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije pričel izvajati projekt Vzorčna kmetija. Takšna vzorčna kmetija naj bi znala izkoristiti vse prednosti Nature 2000 in narodnega parka. To so biološka proizvodnja, možnost ekstenzivne živinoreje, turističnega kmetovanja in prodaje na domu.

Strategija gospodarskega sodelovanja do 2020

Urad je v letu 2012 nadaljeval z izvajanjem Strategije sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva do leta 2020.

Namen strategije in izvedbenega dokumenta za leto 2012 je bil doseči usklajen, sinergijski in strateški pristop vseh pomembnejših gospodarskih dejavnikov iz Republike Slovenije ter sosednjih držav (državni organi, podjetja, zbornice, manjšinska združenja, diplomatsko – konzularna predstavništva, drugi gospodarski dejavniki, pa tudi posamezniki na obeh straneh meja) – združitev oziroma uskladitev kapitala, znanja, izkušenj, človeških virov in obstoječih dejavnosti. Takšen način se je izkazal za učinkovito sredstvo za krepitev obstoječih in ustvarjanju novih gospodarskih tokov na območju poselitvenega območja slovenske narodne skupnosti in Republike Slovenije ter spodbujal večjo konkurenčnost na trgih tretjih držav v smeri bolj homogene vizije gospodarskega sodelovanja med manjšinskim prostorom in matično državo, ki pa ga bo treba v prihajajočem obdobju tudi nadgraditi. S tem pristopom se je povečala implementacija ukrepov, določenih s posameznimi področnimi zakoni, npr. Zakonom o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 – 2015, ter programi, ki imajo učinke tudi za poglobitev sodelovanja s slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva.

Medresorska delovna skupina

Za izvajanje strategija je pristojna medresorska delovna skupina, ki je stalna delovna skupina. V njeno delo so enakovredno vključeni tudi predstavniki slovenskih gospodarskih organizacij v sosednjih državah. Svoje dejavnosti pa delovna skupina s konkretnimi projekti uokviri v letnih vsebinskih načrtih. Vsebinski in terminski plan strategije je za leto 2012 predvidel izvedbo projektov v sklopu naslednjih področij:

- *sodelovanje pri spodbujanju internacionalizacije podjetij in sodelovanje pri privabljanju tujih neposrednih naložb;*
- *kmetijstvo, trajnostni razvoj, varstvo in upravljanje okolja;*
- *učinkovita raba energije in obnovljivi viri energije;*
- *predstavitev turizma in razvoj skupnih turističnih območij;*
- *mladi in usposabljanje za delo;*
- *usklajevanje prednostnih nalog in instrumentov pristojnih resorjev za gospodarsko sodelovanje s Slovenci zunaj meja;*
- *sodelovanje finančnih institucij manjšin in Slovenije.*

Izvedene aktivnosti:

POSVET »PROGRAM EVROPSKEGA TERITORIALNEGA SODELOVANJA – SLOVENIJA IN SOSEDNJE DRŽAVE: RAZLIKE V POROČANJU NA KONKRETNIH PRIMERIH«: v organizaciji Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Komisije DZ RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je v **ponedeljek, 9. junij 2012**, v Državnem svetu potekal posvet na temo **»Program evropskega teritorialnega sodelovanja – Slovenija in sosednje države: razlike v poročanju na konkretnih primerih«**. V razpravi je bila dana posebna pozornost administrativnim oviram na področju poročanja organom upravljanja z operativnimi programi čezmejnega sodelovanja o izvajanju projektov, v katerih sodelujejo tudi gospodarske organizacije avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih

državah. Čezmejno sodelovanje je s projekti EU v zadnjih 15 letih omogočilo razvoj znanja in pridobitev dodatnih finančnih sredstev organizacijam avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah ter italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji. Kljub temu pa se upravičenci do koriščenja evropskih sredstev med pripravo in izvajanjem srečujejo z vrsto problemov. Kot so opozorili partnerji projektov iz vrst avtohtone slovenske narodne skupnosti gre žal trend v smer vedno bolj velikih in zahtevnih projektov ter večje birokracije, tako da organizacije in društva v zamejstvu niti kadrovsko niti strokovno ne morejo več tekmovati s profesionalnimi agencijami, ki pripravljajo projekte, iščejo projektne partnerje in jih potem prodajajo projektnim nosilcem. Drugi problem pa je delež lastnih sredstev, ki jih organizacije avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah, nimajo. Glede na to da se sedanja finančna perspektiva 2007 -2013 izvajanja projektov operativnih programov čezmejnega sodelovanja zaključuje, je bilo na posvetu govora tudi o dosednji uspešnosti projektov ter priložnostih in izzivih, ki jih lahko prinese nova finančna perspektiva. Na koncu posveta so bili sprejeti zaključki, v katerih so udeleženci ugotovili, da na področju izvajanja projektov operativnih programov čezmejnega sodelovanja Slovenije s sosednjimi državami, financiranimi s sredstvi EU, obstajajo določene ovire, ki zmanjšujejo učinkovitost izvajanja projektov. Administrativne ovire in bremena, ki obstajajo na tem področju bi morale postati del vladnih programov o zmanjševanju administrativnih ovir in zniževanju administrativnih bremen. Prav tako so se udeleženci posveta strinjali, da morajo imeti gospodarske organizacije avtohtone slovenske narodne skupnosti posebno vlogo v projektih operativnega programa čezmejnega sodelovanja tudi v prihodnji finančni perspektivi po letu 2013, saj lahko pomembno prispevajo k razvoju obmejnih območij, na Sloveniji pa je, da ustrezno postavi prioritete takšnega sodelovanja.

POSLOVNA KONFERENCA V MONOŠTRU: 8. marca 2012 je v Monoštru potekala **poslovna konferenca**. Konferenco, ki jo je organiziral HITE (Nacionalni urad za zunanjo trgovino Madžarske), sta odprla predsednika Republike Slovenije dr. Danilo Türk in predsednik Republike Madžarske Pal Schmitt z ugotovitvijo, da na področju gospodarskega sodelovanja med državama obstaja veliko možnosti za izgradnjo tesnejšega partnerstva. Predsednika Republike Slovenije je spremljala gospodarska delegacija, ki jo je sestavljalo 39 predstavnikov slovenskih institucij in predstavnikov gospodarstva iz sektorjev gradbeništva, inženiringa, zdraviliškega turizma, turizma, energetike/zelenih tehnologij, informatike in telekomunikacij ter kovinske industrije. Predsednik dr. Türk je poudaril pomen enotnega kulturnega in gospodarskega prostora ter gospodarskega povezovanja za ohranitev slovenske manjšine v Porabju in Madžarske v Sloveniji. Med drugim je pozval k večjim naložbam v Porabju, kjer se ponujajo številne priložnosti za slovenske investitorje. Madžarski predsednik Schmitt je poudaril pomen trajnostnega razvoja podeželja, pri čemer se je posebej zavzel za zagotavljanje delovnih mest predstavnikom narodnih manjšin. Sledil je plenarni del s predstavitvami o poslovnem okolju in investicijskih priložnostih županije Monošter kot tudi o gospodarskih prednostih in priložnostih Slovenije s poudarkom na Pomurju. Plenarnemu delu so sledila dvostranska srečanja slovenskih in madžarskih gospodarstvenikov. Dvostranska srečanja predstavnikov slovenskih in madžarskih podjetij ter follow-up: Ob dvostranskih srečanjih slovenskih in madžarskih gospodarstvenikov je bil potrjen interes podjetij za sodelovanje. Organiziranih je bilo več kot 40 individualnih srečanj. Individualni razgovori so bili za večino udeležencev uspešni. Udeležba gospodarstvenikov v delegaciji je pripomogla k sklepanju novih poslovnih stikov oz. spoznavanju novih partnerjev. V veliki večini so podjetja ocenila veliko verjetnost za nadaljevanje poslovnih stikov. Obisk se je zaključil z ogledom St. Gotthard Spa & Wellness term in industrijsko-obrtno cone v Monoštru.

V sklopu vsebinskega načrta za leto 2012 so bili izvedeni tudi nekateri drugi dogodki:

- **Razvojna agencija iz Porabja** je skupaj z ostalimi gospodarskimi organizacijami v sosednjih državah nastopila na Ljubljanskem obrtnem sejmu, Mednarodnem kmetijsko – živilskem sejmu AGRA in drugih sejmih.

- Nadaljuje se priprava projekta **OBLIKOVANJE SKUPNEGA PORTALA**, na katerem naj bi prišlo do izmenjave informacij o ponudbi in povpraševanju po kadrih ter o promociji številnih priložnosti za mlade kadre v smeri ustvarjanja skupnega trga kadrov v čezmejnem prostoru.

Nov vsebinski in terminski načrt za leto 2013

Medresorska delovna skupina, pristojna za izvajanje strategije pripravlja nove dogodke in projekte, ki se bodo izvajali v letu 2013.

5.4. Služba za narodnosti

Služba za narodnosti Ministrstva za notranje zadeve v okviru svojega delovnega področja opravlja naloge na področju uresničevanja ustavnih in zakonskih določil, ki zadevajo posebne pravice pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti ter spremljanja in skrbi za zaščito posebnih pravic v Sloveniji živeče romske skupnosti. Naloge vključujejo tudi sofinanciranje, tako se je v letu 2012 med drugim:

- sofinanciralo delovanje Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti (PMSNS) Lendava, krovne organizacije madžarske narodne skupnosti v Sloveniji;
- sofinanciralo radijske in televizijske oddaje za madžarsko narodno skupnost v okviru javne Radiotelevizije Slovenija. RTV Slovenija se zagotavlja skupni znesek za RTV programe za italijansko in madžarsko narodno skupnost, v tabeli naveden znesek je ocena, koliko od teh sredstev je namenjenih za RTV programe za madžarsko narodno skupnost, izračunana na podlagi okvirnih odstotkov oziroma razmerij, ki izhajajo iz poročil RTV Slovenija;
- sofinanciralo pripravo in izdajo tednika madžarske narodne skupnosti *Nepujság* v okviru Zavoda za informativno dejavnosti madžarske narodne skupnosti Lendava;
- sofinanciralo delovanje Sveta romske skupnosti RS, krovne organizacije romske skupnosti v Sloveniji in Zveze Romov Slovenije. Sredstva, zagotovljena Svetu in Zvezi se uporabljajo za njuno delovanje na področju celotne Slovenije in ne le Pomurja;
- sofinanciralo lokalno radijsko oddajo za Rome Romskih 60 na Radiu Murski val;
- sofinanciralo dvojezičnost in druge ustavne pravice v dvojezičnih občinah Lendava, Moravske Toplice, Dobrovnik, Šalovci, Hodoš.

V nadaljevanju sledi finančni pregled po prejemnikih sredstev.

Tabela 10: Prejemniki sredstev Službe za narodnosti v Pomurju v letu 2012

Prejemnik	Leto 2012 v EUR
PMSNS	182.000
RTV (Lendava)	329.619
NEPUJSAG	296.060
Svet romske skupnosti	162.000
Zveza Romov Sl.	204.712
Murski val	17.652
Lendava	301.080
Moravske Toplice	152.940
Dobrovnik	156.360
Šalovci	68.940
Hodoš	68.520
SKUPAJ	1.939.883

Vir: Služba za narodnosti, MNZ, 2013

6. Kazalniki za spremljanje učinkovitosti izvajanja zakona

Zaradi preglednosti izvajanja in spremljanja delovanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 so bili v Programu spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015 predvideni kazalniki za spremljanje izvajanja ukrepov razvojne politike. **Kazalniki omogočajo tako Vladi Republike Slovenije kot tudi Državnemu zboru Republike Slovenije preglednost in možnost spremljanja ter usmerjanja razvojne politike na regijo.**

Nekateri kazalniki so postavljeni dolgoročno. Za te kazalnike je eno leto prekratko časovno razdobje, da bi lahko bili doseženi. Lahko pa se v obdobju posameznega leta pokažejo trendi, ki jih določeni kazalniki nakazujejo ter se na podlagi tega lahko sklepa, kako bo posamezen ukrep dosežen. Ukrepi, ki dosegajo slabše kazalnike, so za izvajalce zakona pomembna usmeritev za delo naprej. Prav ti ukrepi bodo zahtevali še bolj zavzeto in še dodatno usklajevanje in izvajanje politike.

Tabela 10: Pregled kazalnikov stanja v regiji, vpliv Zakona

Kazalnik	Stanje pred začetkom izvajanja zakona	Stanje v letu 2011	Stanje v letu 2012
Število brezposelnih	11.137 (na dan 31. 12. 2009)	9.567 (na dan 31. 12. 2011)	8.996 (na dan 31. 12. 2012)
Število zaposlenih	39.227 (na dan 31. 12. 2009)	39.310 (na dan 31. 12. 2011)	37.149 (na dan 31.12.2012)
Število ustvarjenih delovnih mest	/	790 (podatek za 1., 2. in 3. JR + soc. podj. + TNI)	277 (podatek za 4. JR + JR GRNPS + TNI)
Število vseh projektov podprtih v regiji	/	1.215*	1.260**
Število mladih, ki je prejelo štipendije	165 (šolsko leto 2009/2010)	120* (šolsko leto 2011/2012)	147** (šolsko leto 2012/2013)
Število izdanih gradbenih dovoljenj	413 (v letu 2009)	269	230
Število OPN v izdelavi	28 (v letu 2009)	/	20
Število OPN potrjenih	2 (v letu 2009)	/	6

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Urad za makroekonomske analize in razvoj (2011); MGRT, RRA Mura (2013)

Opombe:

*Podatek o številu vseh podprtih projektov v regiji vključuje: Projekti iz Instrumenta 1 (110) + Instrument 3 (1) + razpis JAPTI (6) + Subvencija nakupa Mura (1) + CBC (69) + MIC (1) + Razvojni centri slovenskega gospodarstva (3), Prva, tretja in četrta os razvoja podeželja (119) + MG (59) + Eko Sklad (810), Urad za narodnosti (11) + Javni sklad Ribnica avtohtone narodnosti (5) + MK (15 občin) + MZ (4) + MVZT Kompetenčni centri (1).

**Podatek o številu vseh podprtih projektov v regiji v letu 2012 vključuje: Projekti iz Instrumenta 1 (22 + 32) + javni razpis JAPTI/SPIRIT Slovenija (2) + MIC (1) + Razvojni centri slovenskega gospodarstva (3) + Prva, tretja in četrta os razvoja podeželja (65) + MG (9) + Eko Sklad (1.100) + Urad za narodnosti (11) + Slovenski regionalno razvojni sklad (2) + Ministrstvo za zdravje (4) + MIZKŠ, področje kulture (9 občin).

**Pri podatku o štipendijah se podatek nanaša na stanje regijske štipendijske sheme v letu 2011, pri čemer ne upošteva štipendistov, ki imajo status mirovanju (27). V letu 2011/12 je bilo 26 novih štipendij, v letu 2010/11 pa je bilo 31 novih štipendij.*

***Pri podatku o štipendijah se podatek nanaša na stanje regijske štipendijske sheme v letu 2012, pri čemer ne upošteva štipendistov, ki imajo status mirovanju (27). V letu 2012/2013 je bilo 27 novih štipendij, v letu 2011/12 pa 26 novih štipendij.*

6.1. Kazalniki Programa POMURJE 2015

Tabela 11: Kazalniki za spremljanje Programa POMURJE 2015

Kazalniki (U) učinka, (R) rezultata, (V) vpliva	Izhodišče pred sprejetjem Zakona	Cilj 2015	Stanje konec leta 2011	Stanje konec leta 2012	Obrazložitev stanja
(U) število gospodarskih subjektov, vključenih v sofinancirane projekte	0	150	111	164	Podatek za 1., 2., 3. in 4. JR in za JR GRNPS
(R) število na novo ustvarjenih delovnih mest v podjetjih, v katera so bila vložena javna sredstva	0	400	444*	563+52*	Vpisan podatek o št. predvidenih novih delovnih mestih (za 1., 2., 3. in 4. JR ter za JR GRNPS)
(V) zmanjšanje zaostanka neto dodane vrednosti na zaposlenega za slovenskim povprečjem	30,2% (2008) 24,96% (2009)	zmanjšanje	31%	-	Podatkov za leto 2012 še ni.
(U) število dodatnih oseb, ki je pridobilo višjo izobrazbo ali kvalifikacijo	0	150	0	0	Aktivnosti se še niso začele izvajati (Instr. 2)
(V) zmanjšanje zaostanka bruto plače glede na slovensko povprečje na zaposlenega	20,2 % (2008) 14,91% (2009)	zmanjšanje	13,1%	-	Podatkov za leto 2012 še ni.
(U) povečanje števila podjetij, vključenih v programe socialnega podjetništva na podlagi programa	0	povečanje	1	-	Javni razpis v letu 2012 ni bil objavljen.
(R) povečanje števila zaposlenih v programih socialnega podjetništva na podlagi programa	0	+50	1	-	Javni razpis v letu 2012 ni bil objavljen.
(R) število novih naložb v regijo	0	10	6*	8*	2 novi naložbi v letu 2012 JAPTI/SPIRIT Slovenija
(V) število ustvarjenih zaposlitev	0	550	790*	1.067*	Kumulativni podatek za štiri JR (321+66+56+120) + JR GRNPS (52) + JR soc. podj. (1) + tuje investicije (110+10+125+25+56+20+25+80)
(U) število pripravljenih projektov	0	15		1	Pripravljen pilotni projektni predlog »Finančni inženiring RGS«
(R) število novih zaposlitev v pripravi projektov	0	10	-	-	Še ni rezultatov.

Vir: Program Pomurje 2015 (2013)

Opombe za zgoraj navedene kazalnike*:

1. Podatek za kazalnik **število na novo ustvarjenih delovnih mest v podjetjih**, v katera so bila vložena javna sredstva, prikazuje podatke za tista delovna mesta, ustvarjena na podlagi razpisov iz Inštrumenta 1 in iz Inštrumenta 3. Podatek 563 pove, da so se podjetja v času od začetka izvajanja zakona do konca leta 2012, pogodbeno zavezala, da bodo delovna mesta ustvarila v času 3 do 5 let po končanju investicije (razen pri enem delovnem mestu iz razpisa v okviru Instrumenta 3, kjer je bila zaposlitev takojšnja). Podatek 52 pove, da bodo v okviru novega instrumenta JR GRNPS, podjetja ustvarila predvidena nova delovna mesta. Za leti 2011 in 2012 poročil prejemnikov sredstev o številu dejansko ustvarjenih delovnih mest še ni na voljo.

2. Podatek za stanje v letu 2012 pri kazalniku **število novih naložb v regijo** (6) pomeni število novih naložb v regijo v času od začetka izvajanja zakona do konca leta 2012. V te naložbe sta všteti 2 naložbi iz leta 2010 (Carthago AG in Lukos Agro Group s 120 novimi zaposlitvami) in 2 novi naložbi iz leta 2011 (Wolford in XAL Lighting z 150 novimi zaposlitvami) ter 2 novi naložbi iz leta 2012 (Carthago in Xal Svetila z 105 novimi zaposlitvami). Pri vseh naložbah je aktivno participirala RRA Mura in so rezultat aktivnosti v okviru Programa. V kazalnik sta všteti tudi 2 naložbi (Biogen in Uba s 76 novimi zaposlitvami v letu 2011), ki sta na aktivnosti zakona vezani posredno in sta posledica neposrednega financiranja s strani Javne agencije RS za podjetništvo in tuje investicije.

3. Podatek za kazalnik **število ustvarjenih zaposlitev** (1067) vključuje vse razpise iz Inštrumenta 1 (563 + 52 JR GRNSP delovnih mest), en razpis iz Inštrumenta 3 (eno delovno mesto) in aktivnosti v okviru Inštrumenta 4, ki so pripeljale do novih investicij, se nanašajo na določeno obdobje (120 delovnih mest iz 2 novih investicij v letu 2010 in 226 delovnih mest iz 4 novih investicij v letu 2011 ter 105 delovnih mest iz 2 novih investicij v letu 2012). Podjetja so se zavezala, da bodo delovna mesta ustvarila v času 3 do 5 let po končanju investicije, tuji investitorji pa do konca leta 2013 oz. 2015.

4. Vsebina tistih Instrumentov, ki ne izkazujejo aktivnosti, se bo s spremembo Programa predvidoma spremenila, s tem pa se bodo spremenili tudi nekateri kazalniki.

7. Finančni prikaz izvajanja zakona

Prvi finančni program za izvajanje Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 je predvideval, da **bo država iz različnih virov v regijo namenila 264 milijonov evrov**, od tega v letu 2010 28,5 milijona evrov, kasneje pa med 40 in 53 milijoni evrov letno. Samo za izvajanje Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010 - 2015 pa ja bilo predvideno, da bo država v regijo vložila 33 milijonov evrov.

Tabela 12: Finančni prikaz načrta izvajanja Zakona (v EUR)

UKREPI ZAKONA	FINANCE PO LETIH (v '000.000 €)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	skupaj
Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije	6	6	6	5	5	5	33
Povrnitev plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	69
Medpodjetniški izobraževalni center	1	1					2
Projekti regijskega gospodarskega središča v Pomurski regiji (Razvojni centri slovenskega gospodarstva)	2	3	4	7	7	7	30
Prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije	5	8	10	9	4	4	40
Vlaganja v infrastrukturo za oskrbo Pomurske regije s pitno vodo	3	11	20	21	20	15	90
SKUPAJ	28,5	40,5	51,5	53,5	47,5	42,5	264

Vir: Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju, (2010)

Tabela 13: Finančni prikaz načrta izvajanja Programa (po Četrtni spremembi Programa v marcu 2012) in po dejanskih izplačilih v letu 2012 (v EUR)

INSTRUMENTI PROGRAMA 2015	FINANCE PO LETIH (v '000.000 €)						Skupaj	Izplačila 2011 (v €)	Finančna absorpcija v letu 2011 ⁶⁷	Izplačila 2012 (v €)	Finančna absorpcija v letu 2012
	2010	2011	2012	2013	2014	2015					
1. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih del. mest	3,563	3,18	4,975	3,75	3,97	2,583	22,021	3.179.971,37	79,49%	4.138.266,54	83,18%
2. Spodbujanje razvoja človeških virov	0,16	0,091	0,40	1,68	1,68	1,68	5,691	90.735,02	50,40%	141.345,01	35,33%
3. Spodbujanje socialnega podjetništva	0,051	0,021	0	0,3	1,0	2,0	3,372	21.471,87	5,37%	0,00	0
4. Promocija regije, da bi privabili tuje in domače investicije	0	0,12	0,3	0,22	0,3	0,3	1,240	119.640,00	39,88%	146.225,40	48,74%
5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov	0,005	0,196	0,325	0,05	0,05	0,05	0,676	195.708,00	25,09%	0,00	0
Skupaj	3,779	3,608	6	6	7	6,613	33	3.607.526,26		4.425.836,95	

Vir: MGRT, RRA Mura, (2013)

⁶⁷ Glej Letno poročilo 2011 (2012).